

naša luč

1983

4

POLITIČNE STRUJE NA SLOVENSLEM

Po obnovi ustavnega življenja (1860) in z uvedbo dualizma (Avstrija je postala zveza dveh držav — Avstroogrška, 1867) so se začele v Sloveniji oblikovati prve politične struje: katoliška starslovenska in liberalna mladoslovenska. Iz prve, ki je zajela veliko večino slovenskega prebivalstva, posebnost kmečkega, je nastala Katoliška narodna stranka (1892), kasneje preimenovana v Slovensko ljudsko stranko; ta je do 2. svetovne vojne zastopala koristi slovenskih katoliških množic.

O JANEZU EV. KREKU

Bil je med nami mož kot zrno klen in zdrav; ta, kakor knjige mi, ljudi je brati znal . . .

Zdaj bral je v sebi: „V nas zapisano je Luč!“ In rekel je: „I nam je dan v bodočnost ključ . . .“

Rod, veš še, da tvoj kralj je z ognjem kronan bil in da nihče iz rok mu žezla ni izvil? In da za vse, kar je razgrnil Bog ljudem svetá, za polje, goro, log, za zver in dušo pravda še, še te teče in vsa vroča vre?“

In narod, ki že sam je bil izgrešil sled pradavnih, divnih sanj, ki jih je sanjal ded, ko uzrl uzrl je poveličani obraz, pred možem tem spoznal je: „To sem jaz! V zrcalu vernem, v možu tem, kar bil, kar bom, vse vidim, vem.“

(Oton Župančič,
NAŠA BESEDA)

Druga struja se je organizirala v Narodno napredno stranko (1894).

V taborskem gibanju (na množičnih političnih zborovanjih za slovenske narodne pravice) so nastopali oboji v slogi. Do ločitve duhov je prišlo predvsem z nastopom bogoslovnega profesorja v Gorici Mahniča (1889). Kajpada so pri tem poudarjali bolj, kar ločuje, kot, kar druží. Ker se je Cerkev prek svojih duhovnikov udeleževala strankarskih bojev neposredno, se ni mogla izogniti spodrsrljajem, ki navadno spremljajo politično delovanje. S tem si je odtujila del slovenskega naroda.

Z zapoznelim razvojem industrije se je začelo na Slovenskem tudi delavsko gibanje. To se je organiziralo v Jugoslovansko socialdemokratsko stranko (1896), ki pa je zanemarilo kmečko vprašanje in si ni pridobilo kmečkih množic — te so predstavljale večino slovenskega naroda.

ZDRUŽEVANJE JUŽNIH SLOVANOV

Misel o narodni sorodnosti južnih Slovanov se je pojavila pri njih že v 16. stoletju. Bolj je zaživela sredi 19. stoletja (vsi slovenski politični programi 1848 so zahtevali zvezo s Hrvati).

Med Slovenci se je ta misel do konca 19. stoletja uveljavljala pri vseh političnih strankah. Največkrat so govorili o kulturni, kasneje tudi o politični združitvi vseh južnih Slovanov. Slovincem je pojem „jugoslovanstva“ najbolj jasno in sprejemljivo opredelil Ivan Cankar 1913: vsi jugoslovanski narodi imajo pravico do svoje kulture, politično pa naj se združijo v državno zvezo.

Povečani nemški pritisk je Slovence silil, da so se zblížali z drugimi južnimi Slovani. Slovenska katoliška stranka (SLS) se je od 1898 skupaj s Hrvatsko stranko prava zavzemala za trializem, to je, za združitve jugoslovanskih dežel Avstro-Ogrske v tretjo državno enoto monarhije. Program SLS je bil 1909 utemeljen na narodnostni sorodnosti Slovencev, Hrvatov in Srbov.

Beseda je izšla, izšla med nami res!
Slovenska misel, vzpluj, vrzi se do nebes!
Razpni se! Po razponu tvojih kril bo meril narod čilost svojih sil . . .

Več ne zaidi nam! Sedaj in vekomaj, beseda, v molka noč zabresti nam ne daj!
Zanos nam in obup, radost in bol obsevaj z žarki svojih avreol, da vsak naš sen bo v tebi zlat, vsak duh bo nosil tvoj pečat!

(Oton Župančič,
NAŠA BESEDA)

JANEZ EVANGELIST KREK

Dr. Krek (1865—1917) je bil duhovnik, profesor svetega pisma, poslanec na Dunaju in v deželnem zboru v Ljubljani.

Krek je v socialni okrožnici papeža Leona XIII. „Rerum novarum“ in v sklepih slovenskega katoliškega shoda v Ljubljani odkril temelje za prenovitev vsega narodnega življenja. V njih je spoznal zase klic k delu za obnovo: temu se je predal z vso dušo.

Bil je socialni delavec (ustanavljal je delavska društva, zidal delavske hiše, skrbel za prehrano, se brigal za begunce), zadrugnik (z zadrugami je rešil ogromno prezadolženih kmetov propada), politik (zagovarjal je demokracijo in slovensko neodvisnost), ljudski tribun, ljudski vzgojitelj (izobraževanje, Slovenska krščanska socialna zveza, boj za treznost), pisatelj.

Njegov glavni cilj je bil kmetom in delavcem, torej tedanjemu proletariatu, zboljšati socialni in gospodarski položaj ter narodu pridobiti demokratske pravice.

Slika na naslovni strani: PIRHI

Kristusovo vstajenje je žariščna točka naše vere. Svetloba in veselje, ki ju izžareva v naše celotno bivanje, sta tista sila, ki iz nas kristjanov dela kvas zemlje in luč sveta. Ta svetloba razsvetljuje najtemnejše temine našega prostora in časa, to veselje prevedruje najbolj boleče bolečine naših ur.

„Neravnovesja, zaradi katerih trpi sedanji svet, so povezana s tistim bolj temeljnim neravnovesjem, ki ima svoje korenine v človekovem srcu. Človek z ene strani doživlja, kako je v marsičem omejen, z druge strani pa se v svojem hrepenenju čuti brezmejnega in poklicanega k višjemu življenju.

Mnogi mislijo, da bodo našli svojo pomiritev v mnogovrstnih razlagah stvarnosti. Nekateri pričakujejo osvoboditev človeškega rodu edinole od človeške prizadevnosti. Tudi takih ne manjka, ki obupujejo nad smislom življenja.

A spričo današnjega svetovnega razvoja vedno bolj raste število tistih, ki postavljajo temeljna vprašanja: Kaj je človek? Kaj je smisel trpljenja, zla, smrti? Kaj bo prišlo za tem zemeljskim življenjem?

A Cerkev veruje: Kristus, ki je za vse umrl in vstal, podeljuje po svojem Duhu človeku luč in moč, da more odgovoriti na svoj vzvišeni poklic. In nobeno drugo ime pod nebom ni dano ljudem, v katerem bi mogli biti odrešeni. Prav tako veruje, da v njenem Gospodu in Učitelju najdevamo ključ, središče in cilj vse človeške zgodovine.

Medtem ko spričo smrti odpove vsaka domišljija, Cerkev, poučena po božjem razodevanju, zatrjuje, da je Bog človeka ustvaril za blaženi cilj onkraj mej zemeljske bednosti. Bog je bil namreč človeka poklical in ga kliče, naj bo s svojo celotno naravo s njim združen v večnem občestvu neminljivega božjega življenja. To zmago je Kristus pridobil s svojim vstajenjem k življenju, ko je s svojo smrtjo človeka osvobodil smrti“ (2. Vatikanski vesoljni cerkveni zbor).

Ivan Cankar je zapisal:

„Trebalo je bilo Sinu božjemu, treba je človeku, narodu in človeštvu, da pred sijajnim vstajenjem svojim toči krvave solze na Oljski gori, treba mu je Judeža izdajavca, krivičnih sodnikov, zasmehovanja in bičanja in trnove krone, treba križev pot in povišanja na križ.

Ta sveta povest je naša povest! Morda ni še dan Vstajenja, morda je šele cvetna nedelja, in je pred nami še Oljska gora in križev pot in Golgota. Ali naj se zgodi, kar se mora zgoditi! V naših srcih je zapisano, v evangeliju, da vstajenje pride, ker mora priti. Pa bodi še več bičanja in ponižanja, bodi pot na Golgotu še tako strma in strašna — uprimo oči v sonce: naše veliko jutro je blizu, v lica nam dlha rosna zarja njegova.“

Založnik: Avguštin Čebul.
župnijski urad St. Lenart.
9587 Ričarja vas.
Odgovorni urednik: dr. Janez
Hornböck, 9020 Celovec, Vik-
tringer Ring 26. Tisk: Tiskar-
na Družbe sv. Mohorja, 9020
Celovec, Viktringer Ring 26.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

Viktringer Ring 26.
A-9020 Klagenfurt
Austria

NAROČNINA (v valuti zadev- ne dežele):

Anglija 5 fun.
Avstrija 130 šil.

Belgija 400 fran.
Francija 60 fran.
Italija 12.000 lir
Nemčija 20 mark
Nizozemska 20 gld.
Švedska 60 kron
Svica 19 fran.
Avstralija 9 dol.
Kanada 12 dol.
ZDA 10 dol.

Razlika v cenah je zaradi
neenake poštne v posa-
meznih državah in različnih
deviznih preračunavanj.
Naročnike sprejemajo pover-
jeniki in uprava NAŠE LUCI.

PRINTED IN AUSTRIA

kajpada nas zanima, kaj je novega doma

na sploh

USPEH SLOVENSKEGA KARIKATURISTA

Na četrtem svetovnem festivalu karikaturov v japonskem glavnem mestu Tokiu je prejel nagrado v višini sto tisoč jenov znani celjski karikaturist Milan Alašević. Festivala se je udeležilo osem tisoč karikaturistov z vsega sveta. Alašević se je s svojimi karikaturami udeležil podobne prireditve v Montrealu.

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO PRAZNOVALO DEVETDESETLETNICO

Slovesna proslava je bila v Cankarjevem domu v Ljubljani. Udeležili so se je številni planinci iz domovine in zamejstva. Kulturni del svečanosti so oblikovali orkester Slovenske filharmonije, Komorni zbor RTV Ljubljana, mešani pevski zbor SPD Planina iz Sel in člani Slovenskega narodnega gledališča. Na proslavi so se spomnili mladih

hribolazcev Hauptmana, Korenčana in Škofa, ki so leta 1893 na Zabreškem Stolu sklenili, da ne odnehajo prej, dokler ne ustanovijo slovenskega planinskega društva kot protitež nemškemu. Na poteh po domačih gorah so namreč vedno znova ugotavljali, kako se nemški planinski domovi, kažipoti in napisi po slovenskih gorah vedno bolj širijo. Tako so se slovenski planinci vzdramili. Predsednik SPD Tomaž Banovec je tedanje hotenje opisal s stavkom: „Ni naključje, da je potreba za nacionalno enakopravnostjo v slovenskem narodu rastle hkrati s hrepenjem po gorah.“ V bodoče hoče SPD pospešiti vključevanje v turistično ponudbo na Slovenskem in razširiti športno rekreacijo.

ZDRAVNIKI-PRIPRAVNIKI TEŽKO DOBE SLUŽBO

Vsako leto diplomira na medicinski fakulteti veliko več študentov, kot pa je prostih delovnih mest v zdravstvu. Zdravstveni domovi letos ne bodo mogli izpolniti kadrovskih načrtov, ker so

se znašli v težkem finančnem položaju. Veliko na boljšem so zdravniki s specializacijo, ki imajo v večini primerov zagotovljeno delovno mesto. Na republiškem svetu za zdravstvo in socialno varnost so se izrekli proti administrativnim omejitvam na medicinski fakulteti, saj bi tako početje lahko imelo usodne posledice v petih ali desetih letih. Še slabše izgleda pa imajo študenti farmacije. Vsako leto se vpiše na to fakulteto približno osemdeset maturantov, na katere pa čaka bora malo prostih delovnih mest. Lekarne bodo na primer letos zaposlile le osem diplomantov.

LE ŠTIRI KLAVNICE SMEJO IZVAŽATI NA ZAHOD

Stroge higienske in tehnične predpise Evropske gospodarske skupnosti izpolnjujejo le Emona v Zalogu, Pomurka v Murski Soboti ter klavnici v Novi Gorici in Sečovljah. Na Slovenskem pa sploh ni obrata, ki bi imel dovoljenje mednarodne komisije za izvoz trajnih mesnih izdelkov kot so mesne konzerve in mesni koncentracije. Zaradi pomanjkanja denarja je obnova in posodobljenje klavnic marsikje ostalo na pol poti. Še slabše pa se godi drugim jugoslovanskim deželam. Tako nimajo Bosna in Hercegovina, Črna gora in Kosovo niti ene klavnice z izvozno licenco. Zanimiv je tudi podatek, da je še leta 1981 imelo to licenco kar 128 jugoslovanskih podjetij.

PTUJ je bil že v rimskih časih kot postojanka ob vratih v Panonijo pomembno naselje. Med številnimi zgodovinskimi spomeniki je tudi srednjeveška proštija cerkev.

od tu in tam

BOHINJSKA BISTRICA

Smučarskega slaloma za pokal Bleda se je udeležilo poleg domačih tudi veliko število tujih smučark. Zmagala je 19-letna Švicarka iz Schönrieda blizu znanega zimovišča Gstaada. Tekmovalno smučišče je bilo dobro pripravljeno, vendar zelo zahtevno. Že na prvi progi je izpadla skoraj polovica izmed 92 tekmovalk. To tekmovanje je bilo uvodno tekmovanje za 3. slovensko turnejo alpskih smučark.

kajpada nas zanima, kaj je novega doma

BREŽICE

Lanska odločitev, da od osebnega dohodka delavce odtegnejo 0,30 odstotka za pospeševanje kmetijstva v občini, se je dobro obnesla. Samo v sedmih mesecih so zbrali okoli štiri milijone dinarjev, ki so jih namenili pospeševanju kmetijske proizvodnje. Letos bodo prispevno stopnjo zvišali na 0,70 odstotka od osebnega dohodka. Le tako bo mogoče doseči podobne učinke kot v preteklem letu.

CELJE

Gospodarska kriza doma in v svetu je tudi podjetje Lebela spravila v precejšnje težave. Nenehna rast cen reproductivnega materiala, zamrznjene cene in splošno pomanjkanje surovin so vzroki, da se podjetje le s težavo uveljavlja na tujem trgu. Delavci so precej nezadovoljni zaradi nizkih plač. Povprečni dohodek se je lani sukal okoli 13.000 dinarjev. Osem odstotkov delavcev je dobivalo manj kot devet tisočakov na mesec. Kljub vsem težavam pa bodo skušali letošnji izvoz povečati za 22 odstotkov, če bo seveda dovolj domačega materiala.

ČRNI VRH NAD IDRİJO

Osmega Trnovskega maratona se je udeležilo kar 1830 smučarjev-tekačev. Prišli so iz vseh koncev Slovenije in zamejstva. Namesto štartne pištole so tokrat uporabili rudarsko mino, saj bi drugače nepregledna množica niti ne vedela, kdaj morajo odriniti s smučarskimi palicami. Proga se je vila skozi Trnovski gozd, ki je bil globoko zasnežen.

DOBOVNIK

V tej narodnostno mešani vasi ob madžarski meji pri Lendavi so odprli nov kulturni dom. Kulturnoumetniško društvo Petöfi Sandor bo v njem razvilo svojo kulturno dejavnost, ki je v zadnjem času zaradi pomanjkanja prostorov skoraj zaspala. V vasi imajo pevski zbor, folklorno skupino, ki je posebno mlade naučila številne madžarske ljudske plesne. Pred kratkim so priredili Veseli večer, na katerem so sodelovale tudi ekipe iz sosednjih krajev. Dom je stal 15 milijonov dinarjev.

DRAVOGRAD

Na Otiškem vrhu je slovenjgraška to-

varna usnja zgradila obrat za proizvodnjo granulata termoplastične gume, ki se uporabljajo v obutveni industriji. Na leto bodo izdelali 2000 ton te surovine ter tako pokrili četrtno vseh potreb na jugoslovanskem trgu. Del proizvodnje bodo izvozili tudi v Italijo. Naložba je stala okoli 40 milijonov dinarjev, ki pa se bodo tovarni usnja hitro obrestovali.

IZLAKE

S pomočjo sredstev iz 3. samoprispevka so osnovni šoli prizidali nove učilnice in otroški vrtec. V tem prizidku je pet učilnic, med njimi tri za kabinetni pouk. S tem so dane možnosti za postopen prehod na celodnevno šolo, ki jo bodo uresničili v doglednem času. Vrtec z jaslami nudi prostor 84 predšolskim otrokom. Krajanje so za to pomembno pridobitev dali 39 milijonov dinarjev.

KOPER

Slikar in grafik Miha Maleša je v galeriji Meduza razstavil svoja likovna dela novejšega datuma. Na otvoritveni slo-

(dalje na strani 9)

VELIKO GRMENJA MALO DEŽJA

Turistični „perpetuum mobile“ se kar nadaljuje. Sestankov se ne zmanjka. Samo v prejšnjem tednu je Zagreb gostil tri „turistične vrhe“, o turizmu pa so pred dnevi na veliko govorili v zboru republik in pokrajin skupščine SFRJ.

Ne podcenjujemo učinka te besedne dejavnosti, vendar je pozornejši opazovavec in poslušavec lahko kaj hitro ugotovil, da se informacije, stališča in ugotovitve ponavljajo brez konca in kraja. Razpravljavci se selijo iz dvorane in na dolgo in široko pripovedujejo tisto (največkrat istim poslušavcem), kar so vsi že nekajkrat slišali. Nekateri so šli celo tako daleč, da so skušali narediti za „skrivnost“ vse tisto, o čemer bi že vrabci čivkali, če jih bi onesnaženi zrak ne pregnal iz mest.

Kakšen je dejanski učinek neusmiljenega sestankovanja, ki bi prav gotovo lahko bilo krajše in bolj učinkovito? Skoraj nikakršen!

Šele 4. februarja so na skupščini splošnega združenja turističnega gospodarstva Hrvaške sprejeli cenik za domače goste za letošnjo sezono. O popustu, ki bi ga bilo moč uveljaviti s čekom Narodne banke Jugoslavije, še vedno vemo kaj malo — kljub večmesečnim razpravam.

Zgodba zase je preskrba. Čeprav smo že oglušili od medsebojnega prepričevanja, da brez preskrbe nima mo kaj iskati v turizmu, še vedno tavamo med neznankami. Zelo na tiho smo te dni slišali podatke, da sta se dve glavni turistični področji — reško in splitsko — dogovorili samo za 30% hrane za prihodnjo sezono. Ali ne gre za vablivo priložnost, da bi šli s palico nad operativce, ki niso znali pravočasno skleniti pogodb?

Nemara bo kaj bolje zdaj, ko so cene mesa in nekaterih drugih živil skočile navzgor. Drugo vprašanje je, koliko bo ta podražitveni „potres“ spodkopal že tako majave temelje hotelirske gospodarnosti, ki še zdaj ne ve, kaj vse jo čaka v prihodnji sezoni.

DELO, Ljubljana, 9. feb. 83/2.

velikonočno praznovanje

od začetkov do današnjih dni

Zanimivo je, kakšen razvoj je doživel velikonočno praznovanje. Večina ljudi o predizraelskem praznovanju sploh ne ve.

PRAZNIK POMLADI

Veliko noč so praznovali narodi med Sredozemskim morjem in Perzijskim zalivom že pred Mojzesom. To je bil praznik pastirjev v obdobju preseljevanja živine s paše na pašo. Spomladi je bilo treba zapustiti pokrajine, ki so se sušile, in iti s čredami v planine ali doline, iščoč zelene paše. Pastirji so imeli navado, da so pred odhodom zaklali jagnje in z njegovo krvjo premazali kole šotora, da bi črede ubranili pred hudobnim duhom, prenašavcem nalezljivih bolezni.

Ob istem letnem času so poljedelci vzhodnih dežel spravljali prve snope ječmena. Ob tej priložnosti so obhajali praznik novega kruha, ki so ga zamesili iz moke nove žetve. To je bil „opresni“ kruh, se pravi, brez kvasa starega testa prejšnje žetve.

Ti prazniki vrnitve pomladi so bili

naravni prazniki, ker so sledili naravnemu časovnemu krogu.

VELIKA NOČ PRI IZRAELCIH

Z odhodom Izraelcev iz Egipta so dobili ti praznični obredi nov pomen. Postali so zgodovinski prazniki, to je, spominjanje na določene dogodke.

Obred opresnega kruha je spominjal na dogodek Izraelcev, ki so spet dobili neodvisnost, ko so zbežali iz zatiralske egiptovske dežele v tako hudi naglici, da so vzeli s seboj kruh, ki ni utegnil niti vzhajati.

Obred jagnjetove krvi, s katero so pomazali podboje vrat, je spominjal, kako je nalezljiva bolezen, ki je morila egipčanske prvorojence, prav do faraonovega sina, prizanesla hebrejskim hišam. Nesreča je „šla mimo“, Bog jih je obvaroval, ko je šel mimo. Beseda „pasha“ pomeni prav to: iti mimo.

Kako so Izraelci praznovali veliko noč?

Zamesili so opresnike. Darovali so jagnje, pomazali vrata z njegovo krvjo

in ga pojedli med svetim obedom skupaj z opresniki.

To delajo verni Judje še danes. Zavedajo se, da s temi obredi obnavljajo zavezo z Bogom.

ZADNJA VEČERJA

Jezus prihaja . . . Z njim dobijo vsi ti obredi nov pomen. Pričakovani Odršenik, božji Sin, postane človek. On je resnični „kruh življenja“, resnično „velikonočno jagnje“, ki s svojo krvjo vzpostavlja novo in večno zavezo človeštva z Bogom.

Med velikonočnim obedom, ki je hkrati tudi njegov poslovilni obed, se sam daje v hrano: „Ta kruh je moje telo . . . To vino je moja kri . . .“

Ko vstane od mrtvih, prestopi v novo življenje, prinese svetu resnično pomladansko obnovo, osvoboditev od zla in smrti. Grob ni konec vsega. Zagotovljeno je večno življenje v Bogu.

Vsi smo poklicani, da postanemo „božji otroci“, da smo del novega človeškega rodu z božjo razsežnostjo. To je res velika noč na svetu!

NAŠA VELIKA NOČ

Obred opresnikov in jagnjetove krvi na vratih nima več smisla, ker je prišel Jezus. Za nas je važno, da se pridružimo Jezusu v njegovi smrti in v njegovem novem življenju vstalega, se pravi, da smo osvobojeni zla, da se v življenju odrečemo hudobnemu duhu in

• **DAN JEZUSOVEGA KRIŽANJA** je bil po mnenju Richarda Stephensona z vseučilišča Durham v severni Angliji petek, 3. aprila, leta 33. Tisti dan je bil delni lunin mrk, o katerem je napotek v svetem pismu. Ta lunin mrk je bil po Stephensonovih ugotovitvah edini v tistem času, ki ga je bilo mogoče opazovati v Jeruzalemu.

• **Ameriški predsednik Reagan** je razglasil leto 1983 za **LETO SVETEGA PISMA**. Američane je pozval, naj se oprijemo vere, da bodo kos velikemu izzivu, ki čaka ZDA. Reagan je to povedal na običajnem srečanju v Washingtonu, ki so se ga udeležili odličniki iz politike, Cerkve, športa in družbe. Rekel je, da so v svetem pismu „vsí odgovori na vsa vprašanja, s katerimi se človeštvo sooča“. Globlja notranja vera je del amerišanske dediščine in je pomagala oblikovati državne temelje, je rekel.

• **SVETO PISMO** je bilo do konca lanskega leta, celo ali le delno, prevedeno in tiskano v 1763 jezikih, kar je v 23 jezikih več kot prejšnje leto.

• **PAPEŽEVA POTOVANJA** po svetu so nekaj izrednega. Njihov sad pa je po mnenju nekaterih kataloških bogoslovnih znanstvenikov v tem, koliko je krajevna Cerkev po takem obisku bližje Kristusu.

SREČANJE POMURSKIH OTROK v Turnišču s slovenskima misijonarjema.

da pomagamo drugim, da se osvobodijo vseh oblik sužnosti; to se pravi, da začnemo živeti po evangeliju.

Zato je pomembno, da praznujemo veliko noč v cerkvi na resničen, pristen način. To je namreč največji praznik v letu.

Katoličani ga obhajamo tako, da se postimo na veliki petek in se spovemo grehov, s čimer se pridružimo Jezusu v njegovi žrtvi.

Potem je nočna vigilija, čutje, z branjem svetega pisma, posebej poročila o izhodu Izraelcev iz Egipta pod Mojzesovim vodstvom.

Nato sledi dolga vigilija, ki spominja, kako so kristjani v prvih časih molili vso noč do petelinjega petja, časa, predvidenega za „lomljenje kruha“, kot so imenovali mašo. „Pogani celo noč plešejo,“ so govorili, „zakaj ne bi mi vso noč molili?“ . . .

Po vigiliji sta na vrsti javna izpoved vere in krst spreobrnjenecv. To je slovesno praznovanje evarhistije v veselju.

Po: ZGODOVINA BOŽJEGA LJUDSTVA, 6. knjiga, Ljubljana 1981.

med velikonočnim bedenjem

- Kristus včeraj in danes, začetek in konec, A in Ž, njegovi so časi in vekovi, njemu slava in oblast vekomaj.
- Po svojih ranah, svetih in slavnih, naj nas varuje in ohranja Kristus Gospod.
- Svetloba slavno vstalega Kristusa naj prežene temine srca in duha.
- On je za nas večnemu Očetu Adamov dolg poplačal in z drago krvjo izbrisal zadolžnico prastare krivde. Slavimo velikonočne praznike, ko je zaklano tisto pravo Jagnje, ki so z njegovo krvjo posvečeni domovi vernikov. To je noč, v kateri je Kristus zdrobil verige smrti in kot zmagovalec vstal od mrtvih. Ta sveta velika noč preganja zlobo, izmiva krivdo, vrača grešnim nedolžnost in žalostnim veselje. O zares presrečna noč, v kateri se zemlja druži z nebesi in človek z Bogom.
- Naše velikonočno jagnje, Kristus, je darovano, zato je obhajamo praznik z opresniki čistosti in resnice, aleluja!

● KARDINAL KUHARIČ je opravil 27. februarja v zagrebški stolnici v spremstvu 20 škofov, 250 duhovnikov in 10.000 vernikov zahvalno daritev za kardinalsko imenovanje. V pridigi je omenil, da je največ, kar lahko družba posamezniku omogoči, svoboda. „Verska svoboda je v naši družbi sicer z ustavo in zagotovljena, klub temu pa ne velja za vse sloje občanov: vojakom, bolnikom, ostarelim po domovih in zapornikom ponekod branijo izvrševanje najosnovnejših verskih svoboščin.“

● LJUBLJANSKI NADŠKOF je po obisku Slovencev v ZDA, Kanadi, Argentini in Avstraliji dejal, da so za slovenske izseljence največ storili slovenski izseljenski duhovniki. Med nadškofovimi obiskom v Avstraliji so slovenski rojaki poslali od tam njegovi ostareli materi v Slovenijo brzojavko: „Med nami je Vaš sin, za nas najdražji predstavnik slovenskega naroda.“

● Na letošnjem SREČANJU KATOLIŠKIH ČASNIKARJEV v nadškofjskem domu v Ljubljani so govorili tudi o dveh čudnih vrstah slovenskih „kristjanov“: o filstih, ki pravijo, da verujejo, ne sprejemajo pa pravnega nauka Cerkve, ne hodijo k obredom, nočejo pripadati Cerkvi kot ustanovi; in o filstih, ki pravijo, da ne verujejo, pa gredo za božič in veliko noč v cerkev, kličejo duhovnika, da jim blagoslovi hišo, krst jim je prijetna družinska navada, birma pa znamenje, da so Cerkev in te reči končno „dali skoz“.

kaj nam povedo svetopisemska besedila o resnici:

tretji dan je vstal od smrti . . .

Kristusovo vstajenje od mrtvih je središčna točka krščanstva. Edine dokaze zanj najdemo v krščanskih virih.

Novozavezna besedila o tem dogodku lahko delimo v dva dela: pisma apostolov in Apostolska dela na eni strani, evangeliji na drugi. Pod zgodovinskim vidikom je prva skupina drugi vsaj enakovredna, ker vsebuje najstarejše vire in zvečine neposredni zapis apostolskega oznanjevanja.

Poglejmo to pot nekaj besedil iz prve skupine.

OZNANILO APOSTOLA PAVLA

● Apostol Pavel je na vprašanje vernikov iz Korinta o vstajenju zapisal: Zakaj izročil sem vam predvsem to, kar sem tudi prejel, da je Kristus za naše grehe umrl, kakor je v pismih; in da je bil pokopan in da je tretji dan vstal, kakor je v pismih; in da se je prikazal Kefu in potem dvanajsterim; potem se je prikazal več kot petsto bratom

hkrati, izmed katerih je še zdaj večina živih, nekateri so pa zaspali. Potem se je prikazal Jakobu, nato vsem apostolom. Nazadnje za vsemi pa se je kakor negodniku prikazal tudi meni. Kajti jaz sem najmanj-

ši izmed apostolov, ki nisem vreden, da se imenujem apostol, ker sem preganjal Cerkev božjo (1 Kor 15, 3—9).

Pomen tega mesta je predvsem v tem, da sporoča apostol Pavel izročilo, ki ga je prejel od apostolov, obenem pa svoje osebno doživetje. Že okrog leta 56 — tedaj je bilo to pismo napisano — se sklicuje Pavel v obliki nekakšne veroizpovedi, ki nosi sledi aramejskega izvornika, na izročilo. To izročilo izvira brez dvoma iz prve palestinske krščanske občine. Veroizpovedi dodaja Pavel v časovnem zaporedju Gospodova prikazovanja, ki jih je poznal. Sklicuje se na to, da je Vstalega videl in da ima sam to svoje doživetje za edini in nenadomestljivi temelj svojega spreobrnjenja in svojega ogromnega apostolskega dela.

NAJSTAREJŠE VEROIZPOVEDI

Prvotno jedro najstarejših veroizpovedi v pismih apostolov govori o Gospodovem vstajenju: to izrecno omenjajo ali pa ga predpostavljajo.

● Če boš s svojimi usti priznal, da je Jezus Gospod, in boš v svojem srcu veroval, da ga je Bog obudil od mrtvih, boš zveličan (Rm 10, 9).

● Zato vam dajem v vednost, da nihče, ki govori o božjem Duhu, ne

po ožarjeni poti vstalega

Velika noč. Vrh velikega tedna. Tedna podoživljanja Kristusove najtemnejše in hkrati najsvetlejše poti. Torej tudi tedna veselja in upanja za vse verujoče. Upanja, da bomo zares vstali in se nekoč s svojimi najdražjimi veselili božjih darov. V neizmerni sreči bomo pozabili na bridkosti tega življenja.

Kristus je res vstal. Ta zavest nas osvobaja. Zavest, ki je opogumljala prve kristjane in vse rodove kristjanov do današnjega dne, in bo opogumljala tudi v prihodnosti.

Kristus je premagal neizbežnost groba in z njo vse minljivo s svetlobo upanja na končno rešitev iz vezi zemeljskega. Smrti je izdril boleče želo kratkotrajnosti. Ni je sicer odpravil, kot tudi ni odpravil trpljenja, zla in nesreč. Dal jim je pa smisel.

Umril in vstal je za vse ljudi. Zate. Zame. Za prednamce in zanamce. Svojo enkratno daritev je spremenil v dar za vsakogar od nas. V dar večne sreče. Po imenu nas je poklical pri krstu v svojo Cerkev, po imenu nas bo klical tudi pri sodbi.

Jezusova velikonočna žrtev govori, da življenje klije iz velikodušnosti, spoštovanja, obdarovanja. Zato je ta žrtev za nas poziv, da bi neprestano spreminjali sebičnost v velikodušnost.

po DRUŽINI

pravi: „Preklet bodi Jezus“, in nihče ne more reči: „Jezus je Gospod“, razen v svetem Duhu (1 Kor 12, 3).

● Da vsak jezik prizna, da je Jezus Kristus Gospod, v slavo Boga Očeta (Flp 2, 11).

● Štelo se nam bo, če bomo verovali v njega, ki je od mrtvih obudil našega Gospoda Jezusa (Rm 4, 24).

● Vi po Kristusu verujete v Boga, ki ga je obudil od mrtvih in mu dal veličastvo, da je vaša vera tudi upanje v Boga (1 Pt 1, 21).

● Služite živemu in pravemu Bogu in pričakujete iz nebes njegovega Sina, ki ga je od mrtvih obudil, Jezusa, ki nas rešuje prihodnje jeze (1 Ts 1, 9b–10).

PRAKRŠČANSKE HIMNE IN MOLITVE

V novozaveznih knjigah najdemo tudi zapise himen in molitev, ki govorijo o Gospodovem vstajenju.

● Iz slavospeva, ki so ga molili v prvih časih krščanstva, najbrž pri krstu: **Vzdrami se, ki spiš, in vstani od mrtvih in razsvetlil te bo Kristus** (Ef 5, 14).

● Dasi je bil (Jezus Kristus) v božji podobi, ni imel za plen, da je enak Bogu, ampak je sam sebe izničil, podoba hlapca vzel nase, postal podoben ljudem in bil po zunanjosti kakor človek. Ponižal se je in je bil pokoren do smrti, smrti na križu. Zato ga je tudi Bog povišal in mu dal ime, ki je nad vsa imena, da se v imenu Jezusovem pripogne vsako koleno teh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo, in da vsak jezik prizna, da je Jezus Kristus Gospod, v slavo Boga Očeta (Flp 2, 6–11).

● Velika je skrivnost pobožnosti (Kristusovega odrešilnega dela): On, ki se je prikazal v telesu, se je izkazal pravičnega v Duhu; razodet je bil angelom, oznanjen narodom; v veri sprejet na svetu, v slavi vzet v nebo (1 Tm 3, 16).

APOSTOLSKA KATEHEZA

Apostola Peter in Pavel sta zapustila v svojih govorih, zapisanih v

Apostolskih delih, nauk, kot so ga učili vsi apostoli.

● Na prve binškošči je apostol Peter spregovoril v Jeruzalemu: **Bog je (Jezusa iz Nazareta) obudil od mrtvih in ga rešil groze podzemlja.** Saj sploh ni bilo mogoče, da bi bil zadržan v njegovi moči; David je namreč rekel o njem: „Ves čas vidim Gospoda pred seboj, ker je ob moji desni, da se ne opotekam. Zato se je veselilo moje srce in je vriskal moj jezik; še moje telo bo počivalo v upanju, da mi ne pustiš duše v podzemlju in ne dovoliš svojemu svetemu, da bi trohnel. Pokazal si mi pot življenja, napolniš me z veseljem v svoji navzočnosti (Ad 2, 24–28).

● Apostol Peter je rekel v jeruzalemskem templju: **Vi ste zavrgli svetega in pravičnega in zahtevali pomilostitev za morivca, začetnika življenja pa poslali v smrt.** Bog ga je obudil od mrtvih: mi smo temu priča (Ad 3, 14–15).

● Isti je govoril pred velikim zborom v Jeruzalemu: **Prvaki ljudstva in starešine, ker se morava (z Janezom) danes zagovarjati pred sodiščem zaradi dobrega dela, ki sva**

(dalje na strani 30)

teden, ki ga je naredil Gospod

Mlada žena s tremi malimi otroki je poslušala premišljevanje o Jezusu, ki je šel za nas na križ. Ko se je kasneje o tem pogovarjala z znanci, je dejala: „Moja družina ne sme odslej nikdar več pozabiti te ljubezni, teh v objem raztegnjenih rok, ki hočeta objeti tudi našo družino. Na najčastnejšem mestu v našem stanovanju mora biti odslej križ.“

Poročilo evangelista Marka o Kristusovem trpljenju pripoveduje, kako je Jezus na križu molil 22. psalm. Ta psalm napoveduje Jezusove prebodene roke in noge, strašno žejo, obenem pa pokaže, kako Jezus kljub vsemu zaupa v Očeta, čeprav se zdi, da ga je zapustil. **Odrešenik rabihev ne preklinja, tudi ne modruje o smislu trpljenja, temveč še stanovitneje molli.**

Velikonočno vigilijo, čutje na veliko soboto, so prvi kristjani obhajali vso noč. Niso računarsko iskali, kako bi brez nje „čim hitreje opravili“. Zaradi te velikodušnosti so tudi doživljali leto za letom velikonočno veselje.

Pot Magdalene in učenec na velikonočno jutro k Jezusovemu grobu bi morala biti ob njegovi napovedi, da bo tretji dan vstal, sprehod v cvetočo pomladansko naravo, poln upanja. Dejansko pa je bil zelo velikopetkovski, poln žalosti in obupa.

Alli je velika noč že odprla v nas drugo razsežnost, „perspektivo vstajenja“? Ali je naše življenje že „okvašeno s kvasom vstajenja“ (Rebula)?

T. S.

Za oglom tam za župno
cerkvijo
sva z bratom Jezusom se
srečala.

Kako je takrat veter bil v
obraz.

(Prišel je že prek rosnega
poljé,

takrat je namreč prvi petek
bil pri nas!)

„Tako je prav,“ je del, „Bog
plačaj, brat!

Ljubezen prava je, ko
krvavi,

ko mene gre v Getsemani
iskati,

a znajde sama se med
Judeži.“

Ta čas

„Bog plačaj, brat!“ je pelo
mi srce.

In ko sem veder stopal čez
poljé,

v jutru je žarel ves moj
obraz.

(nadškof Jože Pogačnik:
ROŽE POTONIKE)

resničnega doživetja
smisla in vsebine
do konca boleče smrti
božjega Sina smrti za nas
in
brezmejnega veselja
spričo njegovega
vstajenja,
ki je obenem
neodvzemljivo poroštvo
našega vstajenja
Vam za veliko noč
želljo
Vaši duhovniki

velika noč v družini

Na veliko soboto zvečer se Cerkev spominja svoje dolge zgodovine: zgodovine od izhoda iz Egipta pa vse do Jezusovega praznega groba. Blagoslavlja krstno vodo, ki odpira novim vernikom vrata na široko. Sprejema vernike, ki so se od nje oddaljili in se spet k njej vračajo.

Cerkev bedi do polnoči, da usmeri k Bogu svojo najzvišenejšo molitev, to je mašno daritev, v spomin na Jezusovo zmago.

V duhu Cerkve mora velikonočno bedenje zbrati vse njene odrasle člane.

Medtem ko Cerkev doživlja velikonočno praznovanje zelo močno, jo doživlja družina mnogo manj.

Velikonočna voščila po pošti ali po telefonu ne izražajo krščanske vsebine praznika. Govorijo o pirih, o piščančkih, o jagenjkkih in zajčkih ter so namenjena otrokom. Velikonočni zvonovi na njih so ljubka legenda. A ne mešajmo v veliko noč legend z božjimi stvarmi!

V vzhodnih Cerkvah se je ohranil običaj, da se za veliko noč pozdravljajo med seboj z besedami „Kristus je vstal!“, na kar odgovarjajo „Zares je vstal!“

Po naših hišah je ohranjena navada, da za veliki teden okrasimo križ z oljkovo vejico, ki je bila blagoslovljena na cvetno nedeljo.

Poznam družino, ki obhaja cvetno nedeljo domá.

Vsi člani družine so zbrani z oljčno vejico v rokah in poslušajo evangelijske besede o blagoslovu oljk. Oče ali mati na kratko razloži: „Nekaj dni pred svojim trpljenjem je Jezus zmagoslavno vkorakal v Jeruzalem. Množica je, ne da bi vedela, oznanjala njegovo zmago: oznanjala je vstajenje njega, vedno živega Jezusa, ki nas prihaja rešit. Vsi vemo, da je Jezus umrl za nas . . . Razpelo nas tega spominja. Vemo pa tudi, da je vstal od mrtvih, da je ob svojem Očetu živ in da nam je blizu. Oljčna vejica, ki jo bomo zataknili za razpelo, govori, da je Jezus vstal, da živi, da je poveličan.“

Potem med petjem vsi v procesiji obhodijo stanovanje in vsakdo zatakne svojo vejico za razpelo. Med tem pojejo primerne pesmi.

(nadaljevanje s strani 3)

vesnosti, ki se je je udeležilo veliko ljubiteljev umetnosti, je kustos galerije poudaril slikarjevo povezanost z Obalo. Leta 1976 je založba Lipa ponovno izdala Maleševo umetniško publikacijo Rdeče lučke. Miha Maleša je nedavno praznoval svojo 80-letnico.

LENDAVA

Podjetje Indip, ki med drugim izdeluje tudi dežnike, je sklenilo z ljutomersko obrtno zadrugo Prlekija pogodbo o odkupu 70 tisoč palic za dežnike. Doslej so palice kupovali v tujini, predvsem v Italiji. Domača palica stane le 15 dinarjev. Lani so izdelali okoli 330 tisoč dežnikov, prav toliko pa jih bodo izdelali tudi letos. Seveda bodo morali tudi letos uvoziti surovine iz tujine in zanje odšteti okoli dva milijona nemških mark.

LJUBELJ

Veleslaloma za evropski pokal se je udeležilo 110 smučarjev iz sedemnajstih držav. Na pobočjih Zelenice je zmagal reprezentant Nemčije Wöhrndl. Slovenski smučarji so se slabo uvrstili. Najboljši je bil Jakopin. Proga je bila nadvse zahtevna. Sneg je bil izredno težak, saj ni bil ne zimski ne spomladanski.

LJUBLJANA

Kitajska košarkarska reprezentanca je slovenske košarkarje presenetila s hitro in učinkovito igro. Športno srečanje je bilo v dvorani Tivoli pred približno 700 gledalci. Slovencem je največje preglavice delal 217 cm visok, nezgrešljiv strelec Zhaoguang. Domači košarkarji so šele v zadnji minuti pred koncem igre dosegli zmagoviti koš in goste premagali s 110 : 108.

LJUBLJANA

Dnevi mehiškega filma v Ljubljani so precej napolnili kinematograf Komuna. Pri slovesni otvoritvi je bil navzoč tudi kulturni ataše mehiškega veleposlaništva Jaime Gonzales Casanova. Predvaja so film Leto kuge.

MARIBOR

Teden dalmatinskih specialitet je v hotel Orel privabil veliko gostov in žel

med vesticami

Z izrezki iz slovenskih in tujih listov skušamo prikazati resnično podobo sedanjega slovenskega trenutka. Čeprav smo pri izboru za resnico nadvse natančni, odgovarjajo končno za utemeljenost poročil njih pisci oziroma uredništva zadevnih listov.

DELO:

BEOGRAD LJUBLJANI ŠE NI ODGOVORIL

V okviru ukrepov za ekonomsko stabilizacijo je zvezni izvršni svet 13. oktobra 1982 sprejel uredbo o depozitu za dinarje, ki jih imajo občani pravico odnesti iz Jugoslavije in ki je bila prvenstveno usmerjena v zmanjšanje izvoza dinarjev in deviz iz države.

Uvedba depozita je dala nekatere pozitivne rezultate na gospodarskem področju. Vendar je istočasno vplivala na stike, tokove in vezi, ki so jih ljudje z obeh strani meje vsakodnevno vzpostavljali kot praktično uveljavitev odprte meje in dobrososedskega sodelovanja. To bi lahko pomenilo resno nevarnost za nadaljnji razvoj stikov med narodnostmi z obeh strani meje z matičnim narodom. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je zato že v začetku decembra 1982 predlagal zveznemu izvršnemu svetu spremembo uredbe, tako da bi iz nje izvzeli maloobmejni osebni promet, kot je urejen po meddržavnih sporazumih.

Kljub predlogu in večkratnim intervencam, zvezni izvršni svet do danes uredbe še ni spremenil, niti ni posredoval odgovora na naše predloge.

DELO, Ljubljana, 10. feb. 83/4.

DELO:

NAPADI, NAPADI...

Sekretar republiškega komiteja SZDL Miloš Prosinc je na letni seji socialistične zveze med drugim dejal:

„Ni nobena skrivnost, da posamezniki in posamezne skupinice izkoriščajo naše gospodarske in druge težave za oživiljanje liberalizma, raznih oblik spontanitete, negatorstva in anarhizma. Pojavljajo se posamezni napadi na vse, kar je zgrajenega, ter na vse, kar je vezano na tako imenovano uradno politiko. V ozadju tega je pogosto napad na Zvezo komunistov, marksizem, ideologijo delavskega razreda, v končnih posledicah na socialistično samoupravljanje. Ost pogosto naperjajo proti vodilnim ljudem, ko ne gre za diferenciacijo odgovornosti, temveč za diskvalifikacijo sploh. Opazni so tudi poskusi razvrednotenja preteklosti, izkrivljanja resnice o delavskem gibanju, Oktobru, Leninu, celó Marxu. Narašča nacionalizem, ki ima svoje vzroke tudi v nerazčiščenih mednacionalnih odnosih, napačnem obravnavanju solidarnosti, v socializaciji izgub, slabem gospodarjenju in nemarščini.“

DELO, Ljubljana, 5. feb. 83/4.

Pogovor predsednika predsedstva CK ZKJ Mitje Ribičiča z udeleženci seminarja „teden marksističnih razprav“ v Portorožu:

Kritično je opozoril, da ZK ni glavna nosilka raziskovanja družbene stvarnosti in prednosti našega družbenega sistema. Zato se namesto njenih marksističnih pogledov uveljavljajo drugi, ki grozijo razvrednotiti našo preteklost in mednarodno delavsko gibanje nasploh. Gre za ofenzivno protikomunizma in ofenzivno dogmatskih sil.

Pri tem je dejal, da naši protimarksisti iščejo vzglede pri tujih avtorjih in povzemajo vse, s čimer je moč kompromitirati komunistično gibanje. Zlasti s sklicevanjem na nekatera mračna obdobja iz zgodovine delavskega gibanja poskušajo dokazovati, da je stalinizem splošna značilnost socializma, pri tem pa ne izvajajo niti klasikov v marksistični misli. Ob tem se pojavlja teza — samoupravljanje da, toda brez zveze komunistov in marksizma, kar je podobno kot svoj čas pri cestni aferi, ko se je govorilo o socialistični zvezi brez zveze komunistov, torej o političnem pluralizmu.

Iz tega izhajajo tudi prizadevanja, da bi ZK prikazali kot stalinistično partijo, ki omejuje ustvarjalno svobodo, ki je izrazito protitelektualistična. Ribičič je dejal, da je v vseh delavskih partijah opaziti kritičen odnos do intelektualcev. Ta pojav terja temeljito analizo.

DELO, Ljubljana, 11. feb. 83/2.

DRUŽINSKA PRILOGA: „VELIKO JE SEKTAŠTVA“

Tednik 7D nam je med novoletnim branjem ponudil tudi intervju s Francem Šetincem, predsednikom republiške konference SZDL, ki se je dotaknil tudi sektaštva oziroma položaja vernega občana v naši družbi.

Postavil je vprašanje o zastopanosti „nečlanov“ (ne gre samo za vernike) v vodilnih telesih: „Problem je, da nečlanov ni ‚zgoraj‘, recimo v republiški konferenci, v predsedstvu itd., kjer bi vsekakor morali biti.“

Premišljuje, koliko je ta problem samo nujen posledek ali rezultat nekega večjega problema, ki so mu bile podedovana slovenska politična (ne)kulturnost, nazorna zaplankanost in določene zgodovinske okoliščine izvrstno hranivo za razrast. Gre za problem neprenašanja, neodprtosti ali nedialoško razmerje do drugega — drugače mislečega, kar nujno vodi do delitve na prave in neprave, napredne in nazadnjaške, člane in nečlane, s čimer je navezadnje povezano tudi deleženje na oblasti.

Nova miselnost in ravnanje sta potrebni zgoraj in spodaj. Potrebno se je ponovno vprašati (ne le v besedah) o vrednoti človeka, o njegovi pravici in možnosti do drugačnosti, o vrednoti dialoga, o odprtosti brez označevanja in lestvičnega obravnavanja.

Eno najpomembnejših področij je v tej zvezi šolstvo (družbeno in cerkveno). Pomembno je, kakšno sliko imamo o človeku in drug o drugem. Kdor koli uči z enega ali drugega stališča o vernosti ali nevernosti kot zgrešeni izbiri ali skoraj okamenini, že vzpostavlja razločevanje, ki seže tudi do politične ravnani. Kdo pa bo volil „zabredlega“ za svojega političnega predstavnika?

DRUŽINSKA PRILOGA, Ljubljana, 2. feb. 83/32.

DRUŽINA: ZASMEHOVANJE VERSKIH OBREDOV

Po različnih krajih, od odmaknjenih gorskih vasic pa do večjih središč, napovedujejo za pustne dni karnevale z bolj ali manj domiselnimi sprevodi.

Pri vseh teh sprevodih pa je ena stvar zelo zanimiva: organizatorji imajo silno veselje, če lahko vanje vpletejo kaj cerkvenega. Na čelu sprevoda ko pokopavajo pusta, navadno nosijo križ, ki je večkrat zelo neokusno, največkrat pa žaljivo opremljen, za krsto stopa duhovnik s kadišnico in drugimi

obilico pohval. Gostom so nudili kvalitetno dalmatinsko vino, rake, školjke, olive, sir z otoka Brača in seveda različne morske ribe. Podobne prireditve bi siromašno turistično ponudbo gotovo popestrile.

MURSKA SOBOTA

Osemnajst tisoč kmetov, ki so povezani z zadrugami na tem področju, ne bo imelo več težav pri oskrbi z zaščitnimi sredstvi za škropljenje. Podjetje Pomurka se je obvezalo, da bo za vse kmete tega področja uvozilo potrebne surovine v vrednosti 100 tisoč dolarjev. Tudi v izvoz usmerjena mesna industrija bo kmetom namenila potrebne devize, ki jih rabijo za uvoz beljakovinskih surovin, za pripravo živinske krme.

MURSKA SOBOTA

Društvo za boj proti raku je v sodelovanju z zdravstveno službo pripravilo več predavanj o problematiki rakastih obolenj. Na radiu Murska Sobota so pripravili oddajo o boljšem sodelovanju zdravstvenih ustanov in občanov v preventivi in zgodnjem odkrivanju raka. V tednu boja proti tej bolezni (od 1. do 8. marca) so zdravniki predavali v mestu in na podeželju. Sklenjeno je bilo tudi, da bodo čimprej vpeljali onkološko službo v Pomurju.

NOVO MESTO

Zaposleni v tovarni zdravil Krka so lani uspeli bolje izkoristiti delovni čas. Do čim je še leta 1980 izkoristek delovnega časa znašal nekaj več kot osemdeset odstotkov, se je lani le-ta povzpela že na šestinosemdeset odstotkov. Na ta dober rezultat je gotovo vplivalo tudi znatno znižanje nadur.

ORMOŽ

Delavci v tovarni sladkorja so v dveh letih, odkar dela ta tovarna, iznašili okrog 650 izboljšav na strojih in proizvodnih poteh. Samo izboljšave pri segrevanju vode so na primer prihranile 600 ton mazuta, kar je pri cenah za to gorivo precejšen prihranek.

PIRAN

Geografski inštitut pri slovenski univerzi v Ljubljani je v tej narodnostno me-

šani občini izvedel demografske raziskave. Popis prebivalstva je pokazal, da je v Strunjanu 35 odstotkov takih, ki doma in v javnosti uporabljajo pretežno italijanski jezik, 12 odstotkov prebivalcev pa samo italijanski jezik. 70 odstotkov ljudi razume in govori oba jezika, slovenskega in italijanskega. Zanimivo pa je, da 20 odstotkov ne razume ne enega ne drugega uradnega jezika.

PODBREZJE

Želje krajanov, da bi se vključili v maloobmejni pas, se ne bodo tako kmalu izpolnile. Pojasnilo na njihov delegatski predlog je kar hitro razblinilo njihove upe in predstave o ugodnostih, ki jih imajo ljudje tega pasu. Po sporazumu med Avstrijo in Jugoslavijo sega ta pas v kranjski občinj do Sidrača, Ambroža pod Krvavcem, Štefanje gore, Preddvora, Trstenika, Gorič in Golnika. Ostal je le up, da bo v doglednem času prišlo do novega sporazuma med obema državama.

POLZELA

Tovarna nogavic Polzela bo letos izvozila okoli 17 milijonov parov nogavic, kar je za šest milijonov več kot lani. Izvoz bo tako dosegel skoraj polovico letne proizvodnje. Podjetje ima največ težav zaradi omejitve uvoza surovin in zastarele strojne opreme, ki bi jo morali po dvajsetih letih že davno zamenjati z novo. V nogavičarski industriji po svetu menjajo opremo vsakih osem let, da ostanejo konkurenčni.

PTUJ

V dominikanskem samostanu so odprli razstavo Nakit skozi arheološka obdobja. Vse razstavne predmete so našli na ptujskem in ormoškem območju. Časovno obsega razstava obdobja od 10. stol. pred Kr. do 11. stol. po Kr. Na ogled je bilo 246 predmetov, predvsem sponke, igle lasnice, uhani, srebrni prstani, sponke za pasove in še kaj. Pokrajinski muzej v Ptujju ima seveda veliko več teh predmetov v svojih zbirkah in depojih. Na razstavi so pokazali le to, kar je značilno za posamezna obdobja.

RADENCI

Brezalkoholni napitek Deit, ki ga je

rekviziti, in tudi priložnostno petje uporablja melodije, za katere organizatorji menijo, da so najbrž cerkvene.

Časniki so tudi za letošnjo pustno nedeljo napovedali različne karnevalske sprevode in skoraj nobenega ne bo brez zasmehovanja cerkvenih obredov. Ponekod se bosta vzela pust in stabilizacija, povsod pa bodo pusta nadvse slovesno pokopavali. Cerkevno, seveda. Tudi poroka bo cerkvena, pa še spoved, krst in marsikaj drugega. Križ bodo nosili, kadinico, posodo z „blagoslovljeno“ vodo, sodelavci pa bodo ob najbolj neokusnih maskah nosili še odslužena bogoslovna oblačila. Bogve katera dobra duša jim jih je „dobrohotno“ odstopila iz kakšne podružnične zakristije.

Naša zakonodaja zagotavlja popolno svobodo veroizpovedi in pod kaznijo prepoveduje žalitev verskih čustev občanov.

DRUŽINA, Ljubljana, 13. feb. 83/5.

VATERLAND: VZPON HRVAŠKE CERKVE

Hrvaški komunisti in njihovo vodstvo so, kot se zdi, sprejeli imenovanje zagrebškega nadškofa Kuharića za kardinala bolj sladko-kislo; uradno so mu sicer čestitali, neuradno pa šepetajo o „izzivanju“ in pravijo, da bi jim bil ljubljanski nadškof Šuštar kot jugoslovanski kardinal ljubši. Slovenska Cerkev ima z državo manj sporov. Nadškof Šuštar je sicer vse drugo kot „mehak“, a ima rajši diplomatske poti in je manj premočrtno trd kot Kuharić. Dejansko je bilo papežu Kuharića komaj možno obiti: Zagreb je najvažnejša nadškofija v Jugoslaviji in Kuharić je predsednik jugoslovanske škofovske konference.

Vedno znova je najti ljudi, tudi zahodne opazovalce, ki kardinalu Kuhariću očitajo, da ni diplomat in da krmari hrvaško Cerkev v smer spopadanja z režimom brez potrebe. Na kraju samem so te stvari drugačne. Cerkev na Hrvaškem je že dolga leta tesno povezana z narodnostjo in s svojo načelno držo, ne nazadnje v primeru kardinala Stepinca, si je pridobila močan položaj, ki bi ga še pred malo leti imeli za nemogočega.

Kolikor bolj se razmere v Jugoslaviji slabšajo in postaja režim bolj živčen, toliko bolj prepričljiva je podoba Cerkve. 10. februarja je praznovala Cerkev na Hrvaškem ob ogromni udeležbi vernikov 12. smrtni dan kardinala Stepinca. Razvoj na Hrvaškem gre čisto jasno v smer dvotečajnosti partije in Cerkve.

Ta dvotečajnost kajpada ni v znamenju sodelovanja. Republika Hrvaška ni hrvaška država. Njeni politični voditelji so še danes isti, ki jih je svoj čas (1971) spravil na oblast Tito in ki so v vsem tem času dokazali, da niso sposobni vpeljati na Hrvaškem sprejemljivega sporazuma med vladajočimi in vladanimi. Danes je hrvaško vodstvo živčno in negotovo; brez mere napada svoje lastne časopise, prav tako odgovarja brez mere, če mu iz drugih republik kdaj očitajo „hrvaški nacionalizem“, in dovoljuje svojevoljne obsodbe, ki bi bile v drugih delih Jugoslavije nemogoče.

Hrvaški minister za informacije Ban je govoril pred komunistično zvezo veteranov, čeravno ni krivil tujih časnikarjev „zlorabe gostoljubnosti“, o „obrambi pred sovražno propagando iz tujine“.

Prav na tej nižji ravni se razvija boj med režimom in Cerkvijo z vso ostrino. Zveze veteranov, rezervnih častnikov in organizacij „splošne ljudske obrambe“ se brez prenehanja ukvarjajo z „bojem proti kleronacionalizmu“ in posamezni občani na Hrvaškem, ki so verni katoličani, morajo v vsakdanjem življenju prenašati zapostavljanja, ki bi npr. v Sloveniji bila nepojmljiva.

Bivši predsednik Hrvaške Blažević, ki je pred dvema letoma ob priložnosti objave svojih spominov znova podnel spor med državo in Cerkvijo, tudi kot upokojenec ne dá miru. Svoj čas (1946) je bil v bednem procesu proti tedanjemu zagrebškemu nadškofu Stepincu toživec.

Blažević je v svojem starčevskem razpoloženju izklepetal zanimive stvari, ki kažejo, da je za določenimi zunanostmi pogosto več, kot se zdi. V dolgem januarskem pogovoru z revijo *Svijet*, ki izhaja v Sarajevu in velja za glavno glasilo dogmatikov v Jugoslaviji, je rekel, da je bil 1946 tri dni pri Titu in da mu je dal on pri tem smernice za proces proti Stepincu. Tako bi se moral režim, če bi Stepincu lepega dne vrnil dobro ime, postaviti tudi proti Titu, ne samo proti Blaževiću.

Poleg tega je Blažević povedal, da so imeli odvetniki iz vse Jugoslavije konec lanskega decembra v Splitu zborovanje in da so prišli na njem do spoznanja, da vedno več katoliških duhovnikov v svojih pridigah greši proti paragrafu 133 kazenskega zakonika (o „sovražni propagandi“) in da velja to tudi za splitskega nadškofa Franića.

Pametnejši med hrvaškimi komunističnimi funkcionarji kajpak ne mislijo na to, da bi nastopili proti Franiću s policijo ali sodnijo, vendar pa so v Splitu, takorekoč kot v nadomestilo, prišli januarja nekega dominikanskega patra in ga zaradi „sovražne propagande“ tožili.

V republiki Bosna-Hercegovina prijemajo izmenoma pravoslavne in katoliške duhovnike in jih obtožujejo zaradi istega, po mili volji tolmačenega ugotavljanja dogodkov. V vsej Jugoslaviji je baje trenutno v zaporu okrog deset katoliških duhovnikov.

Katoliški krogi v Zagrebu mislijo, da stavijo pametnejši komunistični funkcionarji, h katerim spada tudi predsednik državnega verskega urada Lalić, veliko upanje na „bogoslavno društvo“ tako imenovanih „naprednih duhovnikov“, s katerih pomočjo naj bi se Cerkev dala izvotliti od znotraj. Mnogo funkcionarjev je zato razočaranih, da so hrvaški škofje papeški dekret iz pretekle jeseni o sodelovanju duhovnikov vzeli za razlog (sicer neopazno, a čisto jasno in uspešno), da so prerezali življenjske niti tega društva.

Čeprav je še popolnoma negotovo, ali bo prišlo 1984 do papeževnega obiska, so že sedaj glede posameznih točk možnega programa ostra razpravljana. Papež bi moral, ker bi prišel v Jugoslavijo tudi kot državni poglavar, iti v Beograd in po protokolu položiti venec na Titov grob. Spričo neurejenega Stepinčevega primera bi naredilo to v hrvaških cerkvenih krogih le malo veselja. Nasprotno pa bi režim videl nerad, če bi papež obiskal grob kardinala Stepinca v zagrebški stolnici. Dalje se zdi, da so državni organi papežu svetovali obisk bivšega koncentracijskega taborišča Jasenovac, kar bi mnogi Hrvati imeli za enostranski poskus novega dokazovanja domnevne „kolektivne krivde“ hrvaškega naroda ob sramotnih dejanjih ustaškega režima. Papež bi se moral potem spomniti tudi vsaj pripadnikov hrvaške redne vojske, ki so jih komunisti maja 1945 postrelili v severni Jugoslaviji in na Koroškem.

VATERLAND, Luzern, 25. feb. 83/3.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG: DINAR SPET RAZVREDNOTEN

Jugoslavija je znova razvrednotila dinar za 10 do 15% v primeri s severno-ameriškimi dolarjem, nemško marko in drugimi trdnimi valutami. S tem je izpolnila zahtevo Mednarodnega denarnega sklada, ki je terjal ta ukrep kot pogoj za nadaljnjo denarno pomoč.

Z razliko od zadnjega razvrednotenja oktobra 1982 je Jugoslavija to pot sleherno sporočilo javnosti opustila. Očitno se boji slabega učinka na svoji zunanji politični in gospodarski podobi.

„Zahrbtno razvrednotenje“ naj bi tudi pomagalo olajšati izvoz (Jugoslavija hoče letos zvišati svoj izvoz na področja z močnimi valutami za dejanskih 20%) in jugoslovanske zdomske delavce k temu, da bi spet pošiljali več denarja v domovino.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 23. feb. 83/44.

enajst let v sodelovanju z nemško firmo Kajo izdelovala Radenska, je zamenjal nov napitek Stil. Podjetje si bo tako prihranilo okoli 25 milijonov šilingov na leto. Do prekinitve pogodbe z nemškim podjetjem je prišlo zato, ker le-to ni hotelo sodelovati pri izvozu Deita na nemško tržišče. Kaja je bila zainteresirana le za prodajo svojih surovin Radenski. Stil je po mnenju strokovnjakov kvalitetnejši od Deita, surovine zanj pa bo oskrbel domači trg.

RAVNE NA KOROŠKEM

Zaključne slovesnosti pevske revije „Od Pliberka do Traberka“ se je udeležilo sedem najboljših zborov iz občin Koroške krajine ter štirih iz zamejske Koroške. Na enomesečni pevski reviji je letos sodelovalo petdeset zborov z več kot tisoč pevci. Koncerti so bili v sedemnajstih krajih na obeh straneh meje.

SEVNICA

Nova tovarna pletenin Inplet pri Blanci pomeni za to občino novo razvojno možnost. Sredstva v višini 500 milijonov dinarjev so zbrala podjetja Lisca in Jutranjka iz Sevnice ter Komet iz Metlike. Inplet bo tem sovlagateljem zagotovil surovine, ki so jih doslej morali uvažati. Pri uvajanju proizvodnje v tovarni je pomagalo deset tujih strokovnjakov. Tekstilnopredelovalna industrija je v tej občini zelo močna, saj ustvari kar 45 odstotkov družbenega proizvoda. V izvozu je zastopana z 66 odstotki.

SLOVENJ GRADEC

V začetku marca so slovesno odprli novo otroško bolnišnico. Sodobna dvonadstropna stavba ima v pritličju prostore za ambulantno zdravljenje otrok, v prvem nadstropju pa 55 postelj za internistično zdravljenje. V kleti bodo uredili lekarno in dializni center. Opravljena dela so stala 280 milijonov dinarjev. Dolga desetletja je bila otroška bolnišnica v stari baraki pri splošni bolnici.

ŠKOFJA LOKA

Staro mestno jedro predstavlja pomembno kulturno dediščino, ki bi jo radi ohranili bodočim rodovom. Že leta se ukvarjajo z načrti, ki bi temu delu

mesta dali pristen izraz. Sad teh prizadevanj na papirju so razstavili v galeriji na Loškem gradu. Obiskovalci so se seznanili z različnimi analizami, študijami in načrti arhitektov.

ŠKOFJA LOKA

Delovni čas, ki so ga po tovarnah in uradih uvedli lani, se vsaj v podjetjih ni obnesel. Zato se je večina podjetij vrnila na star delovni čas, le občinska uprava dela po novem. Stopničast delovni čas po mnenju gospodarstvenikov znižuje produktivnost, povečuje stroške dela in slabi sodelovanje z drugimi podjetji.

TRBOVLJE

Draga uvožena energija naj bi se čimprej nadomestila z domačo, predvsem s premogom, ki ga je v Sloveniji dovolj. Za doseg tega cilja so zasavski rudarji žrtvovali marsikatero prosto soboto in nedeljo. V februarju so zato presegli mesečni plan za 6,9 odstotka. Nakopali so 126.950 ton premoga, od tega 10.555 ton na površinskih kopih. Najbolj pridni so bili trboveljski rudarji, ki so načrt presegli kar za 12 odstotkov.

VELENJE

Vodstvo Gorenja si je na zadnji seji belilo glavo kako pokriti velikansko izgubo, ki jo je ustvarilo njihovo podjetje Körting Gorenje na Bavarskem. Izguba presega tri milijarde dinarjev. Proizvodnjo barvnih televizorjev so prenesli v Gorenje, odkoder bodo prve izdelke poslali na trg že junija. Za bavarsko tovarno se je zanimalo že nekaj nemških podjetij, a do sklepa o prodaji še ni prišlo. Mnogi se upravičeno boje, da bo zaradi stečaja Körtinga trpela socialna varnost v domačem podjetju v Velenju.

ŽALEC

Novinarji Dela so med krajani izvedli anketo o težavah v sedanjem trenutku. Ljudi tare predvsem nezadovoljiva preskrba, preprodaja oziroma špekulacija s kavo, prekrški zoper javni red in mir ter neenak delovni čas. „Vodilni“ na občini pa so nezadovoljni, ker ne morejo več graditi večjih objektov zaradi pomanjkanja denarja. Verjetno bi novinarji slišali podobne pritožbe tudi po drugih krajih dežele.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG: ZNAKI POLITIČNE KRIZE V JUGOSLAVIJI

V Jugoslaviji se množijo pojavi ne le gospodarske, marveč tudi politične narave. Mnogo tujih opazovavcev v Beogradu pa tudi Jugoslovancev je mnenja, da je vzrok za gospodarsko krizo ne nazadnje nesposobnost političnega režima.

Razpravljanje o koristnosti stalnih upravnih posegov v gospodarstvo je doseglo vrh, ko se je zvedelo, da naj bi bili v Beogradu za razne življenjske potrebščine in drugo blago za vsakdanjo porabo uvedeni boni. Zdi se, da je prebivavstvo izgubilo zaupanje. Odredili so tudi zvišanje cen: 15% pri železnici, okrog 30% pri mesu.

Pripadniki dogmatičnega partijskega krila nastopajo z živčnimi izjavami, da naj bi „sovražni elementi“ zlorabljali trenutne težave za splošno kritiko socialističnega sistema. 7. februarja je CK KP Srbije spet ostro napadel časopise, ki naj bi se obnašali kot razsodniki nad družbo in politiko.

Ribičič je izrazil zadovoljstvo nad tem, da je dobila Jugoslavija z odobritvijo novega paketa posojil z Zahoda v začasnem obsegu 1,3 milijarde dolarjev „odmor za odih“. Država mora to leto vrniti skoraj 5 milijard dolarjev. Neki jugoslovanski časopis piše, da bi Beograd lahko dobil posojila do okrog 6 milijard dolarjev, da pa se za te ponudbe ni zavzemal. To je, tako pravijo v Beogradu, znamenje, da uživa Jugoslavija na Zahodu slej ko prej ugled.

Kot je slišati, pa s tem ni čisto tako. Prvič: mnogo omenjenih ponudb je bilo dejansko mišljenih kot posojilo za povrnitev sedanjih dolgov, kar bi bilo v prid tudi bankam upnicam. Jugoslavija je sicer doslej redno poravnala dolgove v bankah, ne pa vseh računov trgovcem. Drugič: zdi se, da so po zadnji akciji pomoči nekaterim od udeleženih bank kasneje le prišli pomisleki. Spoznanje, da uporablja jugoslovanski režim pridobljeni „odmor za odih“ predvsem zato, da bi se ognil potrebnim, a politično neprijetnim prilagoditvam sistema, se utrjuje, čeprav zelo počasi, tudi v glavah zahodnih bankirjev.

Določeni denarnopolitični ukrepi vlade kažejo še naprej slabe posledice. Od 15. januarja ne smejo jugoslovanski zdovski delavci, razen v primeru dokončne vrnitve, dejansko spet ničesar več pripeljati s seboj v Jugoslavijo, tudi ne če bi hoteli plačati carino. To ustvarja med temi najvažnejšimi jugoslovanskimi donšačavi deviz nevoljo in nezaupanje.

Poleg tega se spet začenjajo razpravljanja o deviznih računih zasebnih občanov. Le tretjina vseh deviznih prihrankov jugoslovanskih zdovskih delavcev je naložena v jugoslovanskih bankah.

Največ nevolje pa ustvarjajo v Jugoslaviji naraščajoče narodnostne težnje. To neugodje se je sprožilo med drugim ob gledališki igri *Golubnjača*. Golubnjača je naravno brezno v Liki, kjer so med vojno hrvaški ustaši pobijali srbsko prebivavstvo, to pa se je nad njimi maščevalo — trupla na obeh straneh pobitih so zmetali vanjo. To delo je bilo nagrajeno z nagrado komunistične mladinske organizacije in v Novem Sadu tudi uprizorjeno, potem pa zaradi cele vrste spletk odstranjeno s programa. Proti temu protestirajo veliki jugoslovanski časopisi. Sedaj je iz vsega nastal politični spor. Mnogo Jugoslovancev meni, da je režim sam s tem, da je v zadevo posegel, naredil iz nje politični spor.

Zdi se, da hoče režim še naprej vztrajati pri dvomljivi politiki kazenskih ukrepov proti albanskemu prebivavstvu v Jugoslaviji. Po komaj pred nekaj dnevi v Skopju izrečenih ostrih obsodbah proti dozdevnim albanskim nacionalistom je bilo 7. februarja v Prištini postavljenih zaradi dozdevnih nacionalističnih dejavnosti pred sodišče 23 Albancev.

ivan tavčar:

visoška kronika

Pred sodnijskim zborom pove Marksova sestra Margareta, da je njen brat pričal po krivem: sama ga je videla, kako si je zarezal nogo. Marks je pobegnil in nihče ga ni več videl. Nato spregovori škof Janez Frančišek.

DOSLEJŠNJA VSEBINA:

Na Visokem v škofjeloških hribih živi konec 17. st. kmet Polikarp Khallan, z ženo Barbaro ter sinovoma Izidorjem, ki zgodbo pripoveduje, in Jurijem.

Polikarp pred smrtjo Izidorju razodene, da je kupil visoški kmetiji z v vojni zaplenjenim denarjem, zaradi katerega je v sporu ustrelil Jošta Schwarzkoblerja iz okolice Passaua. Izidor naj pripelje Joštovo vnučkinjo Agato na Visoko za gospodinjo.

Agato imajo na Visokem vsi radi. A na nekem plesu udari ona brata nekdanje Izidorjeve neveste Margarete Marksa, zaradi česar jo ta ovadi kot čarovnico. Škof ukaže „poskus z vodo“. Vpričo vse Poljanske doline reši Agato iz Poljansčice Jurij. Ljudje jo srečni sprejmejo.

Prišel je govoriti in glas je imel, da nisem vedel, kje ga je jemal iz svojega šibkega telesa. Dejal je, da si ta dva dneva ni upal oči povzdigniti, tako se je sramoval sodnikov in nas, ki smo prišli, da bi se pasli ob krvavi smrti mladega dekliča. Pristavil je: „Bilo vas je kot listja in trave in še otroke ste vlačili s sabo, samo da bi gledali pogin deklin, ki nikomur izmed vas ni žalega stori-la. Niste bili kristjani, bili ste zverine, ki hlepé po krvi nedolžnega, in zato boste dajali težak odgovor ob smrtni uri!“

Že so padale vrste na kolena in ženski jok se je oglašal.

In še nam je pripovedoval, da Bog ne pozna čarovnic in da je krvava žalitev tega Boga, če kdo, in najsi je to kdor koli, trdi, da je mogoče, da bi naš Bog že pri rojstvu izročil otroka hudiču.

S pravim zadovoljstvom sem opazal, kako se je črnemu sodniku iz Ljubljane daljšal kljukasti nos in kako je tudi gospod Frueberger nekako neumno gledal predse kot volič, ki ga je mesar prelahno udaril po glavi.

Škof je dalje govoril, da je Agata Schwarzkoblerica prevzela za nas vse veliko žrtev in da je s svojim trpljenjem očistila naše duše ter prižgala luč v temi, v kateri tavajo te duše.

„Kar smo grešili nad to žensko, to nam Bog odpusti, posebno sodnikom in tudi vam, ki ste hrepeneli po krvi nedolžnega človeka.“

In slovesno je obljubljal, kolikor časa bo imel on go-

spostvo nad krvavo pravico v loškem kastelu, da ne bo pustil nikogar več preganjati zavoljo čarodejstva.

Končal je: „To sem vam hotel povedati . . . Vas, gospod prošt, pa prosim, da ljudstvu poveste v njegovi besedi, če bi me kdo ne bil umel.“

Gospod Urh nam je v domači besedi še veliko ostreje razložil, kaki telički in junčki smo bili, ko smo verjeli, da je Agata Schwarzkoblerica napravljala točo in na prašičku pod nebom jahala, in da gospod škof pravijo, da ni večje neumnosti, nego je neumna vera v coprnijo.

Skesane so bile množice in vse so nosile škofo Janeza Frančiška v svojem srcu, in kakor apostol se nam je videl, ko je stopal od sodišča proti cerkvi ter delil nadpastirski svoj blagoslov . . .

Tako se je končala poskušnja z vodo in Agata Schwarzkoblerica je prišla očiščena iz nje. Bogu bodi čast in hvala, da je vse do dobrega konca privedel in da ni vzel mladega življenja, ki bi gotovo ne bilo rado zapustilo zelene zemlje, na kateri vsi visimo . . .

Dasi sva bila počitka bolj potrebna kakor vsak drug dan v letu, tisto noč z bratom nisva prišla do spanja. Najprej so prihajali znanci in prijatelji, ki so govorili o svojem veselju, da se je vse tako srečno končalo. Niti vedel nisem, da imam v Loki toliko prijateljev. Tudi vino so pili na moj račun, kar se ni dalo preprečiti, ker sem bil še vedno gospodar dveh kmetij.

Prišel je še celo grajski protipisar, da se je tudi veselil z mano. V spomin na to veselje mi je prinesel pismo o

razsekanem Finkensteinu, za katero sem ga bil že večkrat poprosil in katerega mi do tedaj ni hotel dati. Tako je prišlo to znamenito pismo med visoke pisarije.

Okrog enajste ure se je Agata iz globokega spanja prebudila. A glejte, med spanjem ni bilo prišlo vanjo pomirjenje! Obraz ji je gorel in ni mogla iz joka! Iz mesta je hotela, na vsak način je hotela domov. Le na Visoko, in v največji temi, da bi je svet ne ugledal, ko se je vračala na kraj, od koder so jo bili odgnali graščinski hlapci.

Vdati sva se ji morala z Jurijem, ker bi zblaznela, tako se je obnašala. Izposodili smo si konja in bilo je že dosti čez polnoč, ko smo zapustili mesto. Sédel sem v sedlo in predse sem jo vzel. Jurij pa je peš vodil konja, da smo mogli v temi naprej.

V nočnem hladu se je nekoliko pomirila in obmolnila je s svojim zdihovanjem in stokanjem. Že smo jahali proti Scheffertnu, in tedaj se mi je zganila v naročju. Vročina je šla od nje kakor od peči, a v rokah nisem imel skoraj kaj držati.

Najprej nekaj zamolklih besed, prav kot bi govorila drugemu in ne proti meni.

Potem pa je zastokala:

„Izidor, ko bi ravnali po tvojem, bi bila morala na grmado! Tudi ti, o Jezus!, si verjel vse, kar je pripovedoval Marks Wulffing in . . .“ — prav tiho je dostavila — „ti ljuba Mati sedem žalosti!, kar vem, da bo te laži v prihodnjih letih še marsikdo verjel!“

Ničesar ji nisem odgovoril.

Ona je vzdihnila:

„In vendar sem te tako rada imela, kakor sestra brata ne more imeti rajši!“

Čez nekaj časa: „Jurij težko hodi. Izidor, pusti ga malo na konja!“

Takoj sem obstal.

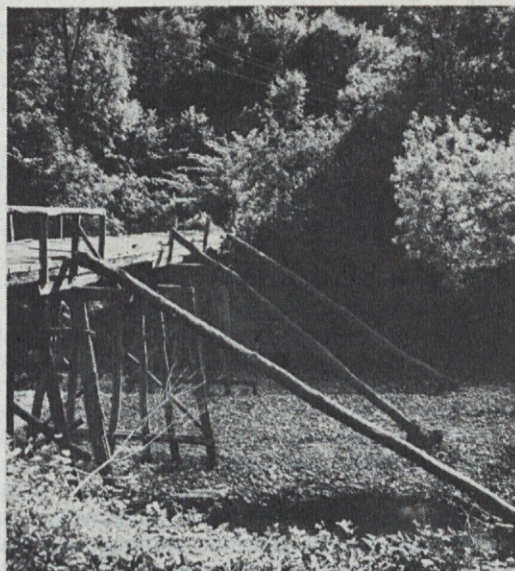
V tistem hipu, ko sem zdrknil na zemljo, sem opazil, da so ji verige tudi na rokah zapustile svoje sledove. Luna je prisvetila izza Stanišč in dolina se je svetila v njenih žarkih.

„Še v cerkev si ne bom upala . . .“ je zajokala Agata in tiščala roki v obleko, da bi skrila pred mano spomine na ječo.

Z Jurijem sta zlezla v sedlo, jaz pa sem vzel povodec v roko. Pri tem nismo govorili — čemu tudi, ko je bilo le pravično, da ni en sam tičal celo pot na konju. Hodili smo naprej po dolini in voda je močno šumela na naši levici.

Dekle se je naslonilo na Jurija. Nekaj sta šepetala med sabo, potem zopet nekaj in naenkrat se je Agata oklenila njegovega vrata. Ni bilo dolgo, pa je zaspala, tako da je tudi šepetanje ponehalo tam gori v sedlu.

Ko sem se oziral na ta dva, se je v meni nekaj pretrgalo, in padlo je zagrinjalo, da sem lahko gledal vse, kar je tičalo za njim. In tedaj je prišla moja duša med dve težki mlinski kolesi, ki sta se vrteli hitreje in hitreje, da se je ta duša tresla in zvijala od težkega trpljenja. Moja posvetna ošabnost je bila strta, in stolček, na katerem je tičala, je bil strt z njo. V teh mukah sem čul, kakor bi prihajal glas iz neba: „Izidor, ta je nedolžna,

Stari leseni MOST ČEZ SELŠČICO pri Škofji Loki.

obojen pa si bil — ti v Loki! Zaigral si dekliča, ki ti je bil namenjen!“

Korakal in korakal sem tik konja, ali najrajši bi padel na zemljo in si pulil lase z glave. Bilo mi je odkrito, da si je izbrala drugega, in v polni meri sem se zavedal svoje prisega, da ji tega ne smem braniti.

Takrat se me je usmilila božja milost in napolnila me je z zavestjo, da se mi ne godi krivica: Bog mi je odrekel nevesto, kateri sem se bil prej sam odrekel, in to, da ne bi na visoški dve kmetiji padla senca.

Ko sta mlinski kolesi odnehali in ko je prišla moja izmučena duša k neznatni moči, sem vedel, da mi je delati pokoro ne samo za mojega ubogega očeta, temveč tudi zase, za svoje velike pregrehe . . .

Proti jutri smo prekoračili plitvino pri Visokem — bil sem še tako zmeden, da nisem čutil hladne vode, ko sem stopal po nji — a Agata je še vedno spala.

Jaz pa v tistem trenutku že nisem bil več gospodar obeh kmetij, ki sta v jutranjem mraku ležali pred mano in ki sta tolikanj sloveli po celi Poljanski dolini — nisem bil več gospodar zemlje, ki mi jo je bil zapustil Polikarp Khallan, da bi postala po mojem gospodarstvu deležna še boljšega imena in da bi Agatini otroci oprali z nje pregrešno in brez usmiljenja prelito kri ter ji prinesli novega blagoslova z nebes. Pa tega blagoslova nisem bil vreden, ker je bila moja posvetna ošabnost močnejša od ljubezni, ki bi jo bil moral imeti do svoje neveste.

Moja roka je dajala pohujšanje, zato sem moral poseči po sekiri, da jo odsekam na mah, da je padlo od mene, kar ni bilo zdravega na meni. Tako, grešnik, stóri vselej, da bo ozdravljena tvoja duša!

Agata se je ulegla in je ležala mesec dni; bali smo se za njeno življenje. Jaz pa se niti za korak nisem odmaknil od steze, po kateri sem hodil tisto noč, ko sem vodil konja od Scheffertna do Visokega.

Takoj ko je Agata vstala, sem razodel njej in Juriju, da jima izročim obe kmetiji in da se sam podam v vojsko. Ravno v tisti dobi so bili namreč deželni stanovi zaukazali veliko vojaško zbiranje med kmečkim ljudstvom.

To je bilo solzá in ljubezni! Tudi branila sta se in govorila, da Visokega nočeta imeti.

Jaz nisem odnehal. V Loki na gradu smo vse uredili, kakor se spodobi, da bi v prihodnosti ne nastale zmešnjave in prepiri. Sebi sem izgovoril polovico gorenje hiše, da bi tam imel svoj kot, če bi se kdaj vrnil in morda še s strelom v telesu. Tudi delež v denarju sem si pridržal, tolik, kolikršen je bil namenjen bratu Juriju.

Napravili smo svatbo, da je bilo takih malo v dolini.

Nato sem odrinil. Odneseš sem le toliko, kolikor sem potreboval do Ljubljane, potem pa sem stopil pod stroške cesarja, ki me je prav rad vzel v svojo armado.

Z Agato in Jurijem smo se hitro poslovili. Pogledal sem še enkrat na pisano cerkev svetega Volnika ter obrnil obraz na dolino in njene zelene gozdove, na vse to pa sem odšel z majhno bisago na rami in še ta je bila skoraj prazna.

Tako je odrinil nekdanji bogati Visočan s svojega posestva: Vendar v sebi ni nosil viharja, vse je bilo mirno v njem, in vedel je, da je vse to božja volja in da je vse to del njegove pokore.

Naj takoj zapišem, da je bilo to v letu 1695 in da sem se vrnil šele na spomlad v Gospodovem letu 1707.

Še na tem mestu bodi razloženo, kako so v teh letih živeli na Visokem. Zapišem, kar so mi o tem povedali, pa je vse resnično in zanesljivo.

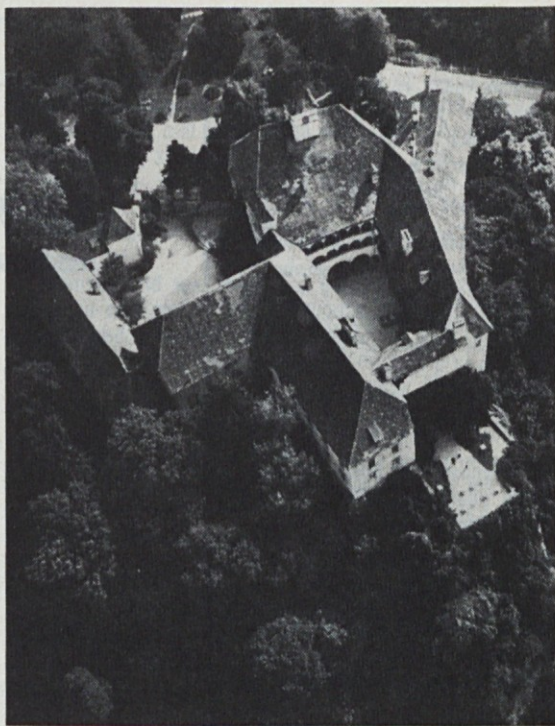
Jurij in Agata sta živela, kakor je zakonskim predpisano in zapovedano: gospodar in gospodinja nista poznala nasprotja in bila sta kakor kolesa pri vozu, ki vlečejo vselej na eno in isto plat. V teku časa je Agata zopet okrevala, a prejšnje veselosti ni več imela. Na njenem obrazu je vedno ležalo nekaj oblakov, ki so ostali iz dobe, ko so jo sodili v Loki. To sodbo je ob svoji nogi na težki verigi še vedno vlačila s sabo, in k verigi ji je bilo prikovano še težje železje kakor hudodelcem, ki jih pošilja Beneška na galero. Svet je neumen in hudoben.

Najprej se je pričelo z Debelakovimi. Tam je bil stari gospodar prepustil posestvo sinu Petru. Kmalu po izročitvi je umrl.

Sin je bil le malo podoben očetu. Bil je prepirljiv in huda beseda se je na njegovem jeziku pri najmanjši priliki oglašala.

Jurij in Peter sta se sporekla zavoljo meje — kar vse ni bilo toliko vredno, kolikor je vredna volna, če ovco enkrat ostrizeš. Beseda je dala besedo.

In ko se je brez potrebe vmes vtaknila Agata, jo je Peter takole zavrnil: „Ti pa molči! Boga hvali, da te niso v Loki žive sežgali! Da ti ni škof pomagal — bogve, kaj

BORL, baročni grad na 70 metrov visoki pečini tik nad Dravo, 13 km jugovzhodno od Ptuja.

si mu dala!?” — bi te bili gotovo na drog potegnili.“ Pri tem se je ta strupeni človek še krohotal, da bi se bil skoraj zadušil.

Agata je sedla v travo, Jurij je pa zatulil kakor ranjen vojak, če mu ranocelniki roko žagajo. On in hlapec sta pograbila kole, pobila sta Debelaka na tla ter ga prepla, da je dolge mesece preječal v postelji.

Tožil je na gradu.

Ko je bila stvar preiskana, je prišel Joannes Franciscus zopet v Loko. Glavar mu je predložil spise, in gospod škof jih je pregledal od kraja do konca. Silna je bila njegova jeza in grozno je udarila njegova roka. Zaukazal je, da naj Juriju in hlapčetu ne storé žalega. Petra Debelaka pa je posadil v grajske tranče, kjer je presedel več kot leto dni.

Neko popoldne je prijezdila na Visoko skupina grajskih helebardirjev. Z njo je prijezdil grajski glavar in, čemur se je vse čudilo, prijezdil je sam škof Janez Francišek. Našo Agato je prišel obiskat in pred vsemi Poljanci jo je počastil.

Ker so imeli vina v kleti — Jurij je namreč tudi kupal po Vipavi — so mu lahko dali piti; kaj so mu dali jesti, ne vem. Celu uro je ostal milostljivi gospod na Visokem.

Ko je odhajal, je dal Agati svojo lastno podobo, ki jo je bil mojster Remp naredil na platno, da ga gledaš kakor

BLEJSKI GRAD, ki je imenitno razgledišče, je preurejen v gostišče in muzej.

Živega pred sabo. Podoba je bila v zlatem okviru. Še danes smo ponosni, da imamo Janeza Frančiška v gorenji svoji hiši in pokažemo ga vsakemu, ki pride k nam na Visoko.

Tako je loški škof v sramoto vsem hudobnim jezikom počastil Agato Schwarzkoblerico, sedaj omoženo Khalan.

Z Debelakovimi pa je ostalo sovraštvo — zavoljo ničvredne in slabo zarastle ruše, ki bi se ji bila Jurij in Peter brez škode lahko odpovedala. In to sovraštvo še sedaj, ko sem se jaz, Izidor Khallan, vrnil pod očetovo streho, ni ponehalo. Slabih besed si sicer ne dajejo, a hiša ne pogleda hiše. Kdaj bo vendar bolje na svetu?

Bil sem skoraj enajst let od doma in služil sem v vojskah, katerim je zapovedoval gospod princ Eugenius. Težko mi je bilo živeti in skoraj vsekdar je bilo več palic kot menaže. A Boga nisem nikdar pozabil in tudi domačih krajev ne, na katere sem mislil, in to v najhujšem ognju krvavih afer in tudi kadar smo lenarili po zimskih kvartirjih.

Nikdo ne ve, kaj je vojska, če ni bil sam v vojskih. Raztepeno je ljudstvo povsod in vselej, kjer se tepó armade: takrat ni varno nobeno življenje, takrat nista varna ne ženska ne otrok.

Vse take reči so videle moje oči. Videl sem umirati starce, videl sem, kako so silo delali dekletom, videl

sem, kako so palili koče in kako so plenili in podirali mesta.

Nisem bil s srcem pri tem krvavem rokodelstvu; sv. Izidor mi je priča, da se nisem udeleževal morij in ne plenitev!

Ker sem prisegel, sem ostal zvest svoji službi, in ni je bilo moči, ki bi me bila izneverila polkovi zastavi. Vojske vzlic temu nisem bil vesel in k Bogu sem molil, da bi jo ustavil s svojo močno roko. Resnica pa je, da sem prebil obilo vojske, ki je tedaj divjala okrog nas, da nismo nikdar prišli k sapi.

Kar sedaj zapišem, bodi zapisano v ta namen, da vedo tisti, ki bodo za nami živeli na Visokem, da se je njihovim prednikom prehuda godila in da niso živeli v takih dobrih časih, kakor bodo živeli oni.

Najprej smo bili pri Zenti, kjer smo vzeli turški tabor, pobili trideset tisoč Turkov in ubili še celo prvega vezirja, da je turški sultan za njim prav grdo jokal. Plena je bilo na ostajanje, in tudi meni so odkazali pravičen delež.

Pozneje smo vihrali na Laško in princ Eugenius je podil Francoze pred sabo. Pri Cremoni smo ujeli francoskega generala in pri Luzzari jih je gospod Eugenius znova naklestil.

Pozneje so nas vzeli z Laškega ter nas prestavili na Nemško, in to zopet proti Francozom. Pri Hochstättu smo imeli krvavo bataljo, ker so bili tudi Angleži z nami. Lepi ljudje, močni možje, ali jezik govoré, da ga morda sami komaj umejo. Privadil sem se, ko so me tako sem ter tja metali, laškemu in francoskemu jeziku, ali angleškemu ne.

Pri Hochstättu jih je premagal Eugenius na levem krilu po velikih izgubah, ker so se Parci, ki so takrat s Francozi držali, prav močno ustavljali. Videl sem tamkaj francoskega generala, ki se je imenoval tako, kakor se imenuje duhovniški talár.

Do takrat sem ostal zdrav pri vseh aferah. Krogle so žvižgale mimo mene, turške sablje so se bliskale nad mano, s palaši so sekali po meni in s helebardami so suvali proti meni, a Bog Oče je pazil nad mano, da mi je telo ostalo nepoškodovano. Svojo dušo sem si varoval sam, da se ni zaletel v škodo.

Moje obnašanje je bilo vŕeč tistim, ki so bili postavljeni nadme, zato je sem po dolgi in trudopolni službi dosegel precejšnjo čast, da so me imenovali za desetnika.

Bil sem tudi v gloriozni batalji pri Turinu, kjer je tičal v francoskih kleščah naš vrli kapitan, gospod Daun. Prihiti smo mu na pomoč in naskočili visoke francoske okope. Mali sovražniki so streljali na nas, od koder so mogli, da se je veliko naših zavalilo po melini navzdol, zadetih od smrti.

Bil sem že skoraj pri vrhu, in takrat je bilo nekaj cesarskih, ki so hoteli popihati navzdol. S palico sem jih tepel in jih gonil naprej. Tedaj se mi je zdelo, da me je eden teh bojazljivcev z roko sunil v prsi. Kar brez pričakovanja sem ležal na tleh, in na levi, nad srcem, mi je hitela kri po obleki. Ni me zadela uporna roka, zadela me je francoska mušketa. Kaj se je potem zgodilo, ne vem.

Ko sem se zopet zavedel, sem ležal v lazaretu. Obvezan sem bil in udov nisem mogel ganiti. Ležal sem na deskah in kosti v sebi nisem čutil. A vendar se mi je dozdevalo, da je vse lahko v meni, da počivam na mehkih oblakih in da se zibljem z njimi po nebu.

Ko sem se ozrl po prostoru okrog sebe, jih je ležalo precéj na enakih ležiščih. Vsi so bili obvezani in kri je v rdečih lisah pri obvezah silila na dan.

A glej, takrat sem videl, da sem obvezan na prsih; in ko sem obrnil glavo na vzglavju na levo, je bila tudi moja obveza težko krvava. Tedaj sem se spomnil, da sem obležal v batalji in da sem prestreljen prav tako, kakor mi je vedeževala ciganka za Blegošem.

Tistihmal je bilo, da je stopil v lazaret majhen človek, na katerem ni bilo opaziti nič posebnega. Pri vstopu je z veliko spoštljivostjo vzel z glave svoj triogelnik. Za njim se je trlo vse polno samih generalov in oficirjev, na katerih se je svetilo obilo zlata in katerih obleke so bile obšite z drobnimi in dragimi špicami. Princ Eugenius pa ni nosil ne zlata ne preveliko špic, pa je bilo vzlic temu takoj moč spoznati, da je naš vojskovodja in naš general.

Pristopil je k vsaki postelji, razgovarjal se je z najnižjim vojakom in tolažil ga je ob ležišču bolečin in trpljenja. Če so mu ranocelniki na tihem povedali, da je rana težka in da bo bolniku skoraj gotovo vzela življenje, je položil roko ranjencu na čelo in spregovoril: „Merci bien!“, kar se pravi po naše, da se gospod princ Eugenius zahvaljuje za prispevano delo.

Tudi k meni je prišel, a zaradi svoje velike slabosti nisem mogel odgovarjati. Ranocelniki so nekaj šepetali, nakar je general položil svojo drobno in voljno roko na moje vroče čelo, rekoč: „Merci bien!“ To je bila edina zahvala, ki so mi jo dali za to, da sem bil v laške dežele nesel na trg svoje življenje za cesarja, ki pa pozneje ni nič več povpraševal po meni, kako se mi godi in kako izhajam.

Drugo jutro se prebudim, in glej, tik mene prazna postelja prejšnjega dne je dobila svojega bolnika: ponoči so bili privlekli težkega jezdeca, ki je sedaj ležal na nji. Poprej so mu bili odrezali roko in nogo, tako da je tičal v širokih obvezah. Bil je tako slab, da ni dal glasu od sebe, in naj so bile njegove bolečine še tako neznosne.

Prebudil sem se torej in oči sem nehoté obrnil proti sosednji postelji. Pred mano je ležal človek z dolgim, suhim obrazom, ki je bil z divjo brado gosto zaraščen in v katerem so oči ležale v globokih jamah, prav kakor pri mrliču. Upiral in upiral sem svoj pogled v tega sosedo in v moje slabotne možgane je silila misel: Kje sem že videl tega človeka? Tako sem ga gledal cele ure.

Navsezadnje se je prebudil tudi sosed, in v jamah na obrazu sta se utrnili dve medli lučki. Hudo je stokal, nato pa se je uprl njegov pogled vame in zrla sva si iz oči v oči zopet cele ure.

Moj Bog! Kje sem že videl ta obraz? Bil je preoran in opustošen kakor njiva, če je udaril ob plohi hudournik čez njo.

Ganiti se nisva mogla in niti glave nisva mogla dvigniti, le gledala sva se eden drugega.

NOVO MESTO, metropola Dolenjske, s slikovitim Bregom nad Krko in Kapiteljsko cerkvijo vrh griča, ki povzdiguje lepoto podobe mesta.

Naposled se je kakor iz dalje tam zadaj za hribom začul onemogel glas: „Izidor . . . gotovo si ti, Izidor . . . ?“

Božja Porodnica! . . . bil je res Marks Wulffing, od Boga zapuščen in zavrnjen, z odrezano desno roko in z odrezano levo nogo.

„Marks . . . ?“ sem vprašal, „ali si res, Marks?“

„Vidiš,“ je jecljal, „z eno sem krivo pričal, drugo pa sem prerezal, da sem namočil kamen s krvjo. Sedaj vem, da umiram . . . , ali umreti skoraj ne smem . . . “

Odgovoril sem mu takoj: „Umrjeva, če bo hotela božja volja!“

Zaihtel je: „Odpusti mi, Izidor! Odpustite mi vsi!“

V srce se mi je zasmilil.

„Odpuščam ti, Marks, in vem, da ti je Agata že tudi odpustila. Zaradi tega lahko brez skrbi stopiš pred Boga sodnika. Odpuščeno ti bodi, da bo tudi nam odpuščeno!“

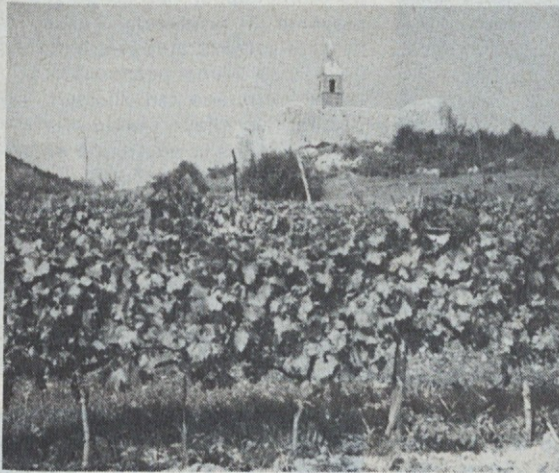
Zaprosil je: „Kurat naj pride!“

Poklicali so kaplana, ki je imel s pogrebi in s previdenjem prebilo opravka, a vendar je prav hitro prišel, ker mu ni bilo neznano, da v lazaretu vojščak z odrezano nogo vsak hip lahko umrje.

Dolgo sta govorila, vmes je gospod nekaj zapisoval, potem je dal bolniku odvezo in končno je Marksu vodil levico, da je postavil znamenje svetega križa pod tisto, kar je bil on napisal. Napisal pa je bil, da je težki jezdec Marks Wulffing, ko je ležal ranjen v lazaretu pri Turinu, na svoji smrtni postelji spokorno in skesano priznal, da je na sodbi v Loki lažnivo pričal proti Agati Schwarzko-berlici, da je bilo vse, kar je tedaj govoril, izmišljeno in da prosí njo in druge, da bi mu odpustili in prizanesli. Sam kurat je to izjavo podpisal in jo izročil menil.

V noči potem je Marks Wulffing umrl. Moja želja je, da bi mu svetila večna luč! . . .

HRASTOVLJE ležijo 18 km vzhodno od Kopra. Nad vasjo se dviga cerkev iz 12. st., v visokem taborskem obzidju. V Hrastovljah raste odličen muškatac.

Ko sem se vračal, je bila spomlad tu: hruška in češnja sta cveteli, in cela Poljanska dolina je nosila belo pečo.

Agata in Jurij me nista pričakovala, a sprejela sta me, kakor da sem vstal od smrti.

Onemogel sem bil in vojska me je bila pohodila. A ta dva sta me objemala brez konca in kraja in odprla sta mi celo svojo hišo.

Po ti hiši se je takrat vlačilo majhno dekletce, ki je sicer še komaj lazilo, pa s svojim glasom polnilo že skoraj vsak kot in kotic. Tu in tam se je še ulegel Agati mrak na lice in njeno oko me je časih spominjalo na pogled, s katerimi se je tisti dan, prej ko je stopila v vodo, ozirala navzgor po dolini.

Tisti čas je župnikoval pri nas gospod Janez Krstnik Šinik. Takoj drugi dan sem se podal k njemu ter mu izročil izjavo, ki jo je bil Marks Wulffing na svoji smrtni postelji podkrižal in katero je bil podpisal gospod kurat.

Gospod Janez Krstnik je bil pravičen mož. Takoj prihodnjno nedeljo je s prižnice govoril ljudem in dopovedoval, kaka krivica se še vedno godi Agati Khallanovi, o kateri na tihem marsikdo v svoji gorjanski nespameti misli, da je morda le delala točo in nevihto. Ošteval jih je, da jih je obilo povešalo glave, nakar je prebral Marksovo izjavo, govoril o njegovem podpisu in povedal, kako ga je Bog že na zemlji udaril, ko mu je zdrobil desno roko, s katero je krivično pričal, ter mu vzel levo nogo, v katero si je bil vrezal rano.

Ljudstvo je bilo ginjeno. Pred cerkvijo se je vse trlo okrog Agate, da so ji stiskali roko.

Tisti dan je bila naša gospodinja počaščena kakor mučenica, in Gospod Bog je zaukazal, da bodi konec njene-mu trpljenja.

Sam Peter Debelak se nam je približal, ko smo hodili

od božje službe proti domu, in prosil, da bi mu bilo odpuščeno. Podali smo si roke in obnovili prijateljstvo.

Zadovoljstvo se je znova oglasilo na Visokem. Spomin očeta Polikarpa se je ublažil, in kri človeka, ki je bila prelita po njegovi roki, ni več vpila do božjega stola.

Tudi mene je zapustil spomin na bitke in vojne, razen onega, ki mi je tičal v prsih, kjer mi je nekaj ključevalo noč in dan kakor v uri, viseči na steni. Težilo me je, da nisem mogel poprijeti za nikako delo; dela je bilo obilo, jaz pa sem pri hiši samo jedel. Poskušal sem delati, pa ni bilo mogoče, in Jurij in Agata sta me prav grdo oštevala, če sem se hotel lotiti najnedolžnejšega dela. Res je, da nisem prišel praznih rok k hiši in lahko bi živel, ne da bi bil v nadlego, a človek, ki ne more delati, je vendar pri hiši odveč. In to je bilo, kar me je peklo! . . .

Ko je cvetje izginilo s travnikov in vrtov in ko je vročina prihajala, sem pri lepem vremenu lazil k njivi pod gozdom, tja, kjer mi je bil svoj čas oče povedal, da je visoški dve kmetiji namenil meni. Ravno na tistem mestu sem legal v travo.

Velikokrat sem tako ležal na soncu in nad dolino, ki je mrgolela pod mano; in takrat se je razvijalo pred mano, kar sem doživel v preteklosti.

Tu in tam se me je polastila želja, da bi umrl, ker sem bil sam sebi in drugim v težavo. Pa me je hitro zapustila ta želja, ker vojščak, ki leži težko ranjen sredi bojne poljane, vno tako nerad umrje, kakor se nerad loči od sveta bogataš, sedeč pri polni skledi.

V takih trenutkih sem dobro vedel, da te, naj si še tako zapuščen in osiromašen, veže trdna veriga na nekaj, česar se ne zavedaš vsak hip: ta nekaj je — zemlja, na kateri si se rodil. To je naša edina neskaljena prijateljica, vedno ti kaže en in isti obraz, in zvesta ti ostane, če jo še tolikokrat zatajiš. Ko tako ležim, mi sili iz ruše nova moč v onemogle ude, in prav vsaka koreninica pod mano poganja tudi v moje telo, da se čutim eno z zemljo, na kateri ležim.

Zemlja domača — ni prazna beseda: del mojega življenja je, in če se mi vzame zemlja, se mi je tudi vzelo življenje. Ko si ogledan do kosti, ko te povsod preganja, kakor bi se bile gobe razpasle po tvojém telesu, te sprejme domača zemlja z istim obrazom, kot te je sprejela nekdanj, ko so te še v zibel polagali. Nisi doživel spomladi, da bi te ne objemalo njeno cvetje, in ne jeseni, da bi ti ne sipala svojih sadov. Mogoče, da je težko umreti — moja vera to ni! — a toliko zapišem, da bi raje umrl sredi domače doline, bodisi od gladu, kot na zlatem stolu nemškega cesarja, kjer bi imel vsega na kupe.

Tako večkrat premišljujem na zeleni trati pod gozdom.

Tu in tam gledam tudi v preteklost: pred mano se vlečejo široke vrste težko oboroženih mož, vrsta šaržira na vrsto, ranjeni padajo in umirajo, bogati prapori se vijejo, jezdec žvenketajo na svojih konjih, sami generali pridirjajo, „victoria“ jih obdaja, trombe se oglašajo, topovi grmé — vse to pa izgine, kakor izgine dih s stekla, in ostane mi edinole sladka zavest, da sem zopet na svoji domači zemlji, ki me objema, kakor objema mati svojega otroka ali kakor objema nevesta svojega ženina.

bo še

kje, domovina, si?
še pod triglavom, okrog karavank?
tu? preko mórja? in ni ti mejã?

(županãiã)

iz našega zdomstva

anglija

Tokrat želimo sporoãiti zgolj *prirãne pozdrave slovenskim rojakom* v Veliki Britaniji.

Posredujejo vam jih slovenski rojaki na Švedskem, kjer se je mudil januarja letos slovenski duhovnik iz Londona.

Ko si vse dobro vošãimo, napravljamo vsaj notranje korake drug do drugega. Pomagamo rasti miru in sprave med nami, ki ju tako potrebujemo. Povezani se ãutimo po medsebojni molitvi. Velikokrat ne uspemo drugega napraviti; drug za drugega pa lahko vedno molimo. Slovenskim rojakom na Švedskem kliãemo: boglonaj in Bog vas živi!

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — Po veliki noãi se bomo Slovenci morali s svojo mašo zateãiti v drugo cerkev. Škofija namerava namreã uršulinsko cerkev znotraj prenoviti in dela naj bi se zaãela enkrat v aprilu. Izgleda, da se bomo z mašo preselili h karmeliãankam v Langgasse, to je nasproti bolnice usmiljenih sester ali nekdanje Karitas-hiše. Od tam bomo imeli še bliže v naš cerkveni center. Le mašo bomo mogli zaãeti šele ob 9.15. O spremembi bodo verniki pravoaãasno obveščeni.

Nekaj ãasa bomo spet brez organista. Moral je iti v rehabilitacijski center pri Dunaju, da bodo tam ugotovili, ali bo še za delo, ali pa bo moral v pokoju. Pogrešali ga bo-

mo. Upamo, da bo vsaj za veliko noã med nami.

Na veliko soboto bomo spet imeli ob osmih zveãer božjo službo s procesijo po cerkvi. Seveda bo tudi na veliko noã peta maša ob devetih dopoldne.

V splošni bolnici je bila na *srcu operirana* ga. Emilija Kerec, roj. Ficko, ki živi v Astenu pri Linzu. Poãasi okreva in ji želimo, da bi res popolnoma ozdravela.

V nedeljo, 13. marca, smo v našem centru *praznovali god* dveh Matild. To sta ga. Tkalãeva in ga. Grandovãeva. Vsi, ki so prišli v center, so bili pogoščeni. Obema prav iskrena hvala.

SALZBURŠKA

TENNECK — Februarska maša je bila prav na pustno nedeljo. ãeprav smo pustovanje imeli že v januarju, smo tudi to nedeljo po maši malo popustovali. Tudi nekaj mask je prišlo. Ga. Cimermanova je nacvrkla krofov — takšnih ni mogoãe dobiti

Pok. Marko Fidler iz Paturagesa

v nobeni slašãiãarni — in so kar hitro dobili kupce. Tudi za uradno pustovanje jih je nacvrkla. Veliko dela in moãi zahteva stepanje testa. Gospe se za njeno požrtvovalnost in dobre krofe lepo zahvaljujemo. Drugo hrano in pijaão sta pa pripravila g. in ga. Švab in neutrudno skrbela, da smo se dobro poãutili.

HALLEIN — Družini Slavka in Jožice Gjørkeš, ki živi v Puchu, se je v halleinski bolnici rodil 17. februarja sin. Tako je Aleksander dobil bratãa, ki je 27. marca med božjo službo prejel sv. krst. Staršem iskreno ãestitamo.

belgija

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

Nekaj novic, starih in novih, s tega podroãja:

V Fontaine l'Evêque so 8. januarja t. l. pokopali najstarejšo Slovenko v zahodni Belgiji: go. Antonijo Gobec, roj. Martinšek, ki je umrla 6. januarja t. l. v visoki starosti 89 let.

Rodila se je namreã 19. 12. 1894 v Velenju, Slovenija. Dokler je le mogla, se je rada udeleževala slovenske službe božje v Charleroi in bila vsa leta zvesta naroãnica Naše luãi in je rada prebirala vsakoletne mohorjeve knjige. Naj se v Bogu odpoãije. Njenim otrokom in drugim sorodnikom naše sožalje!

Sinãka-prvorojenca so dobili v družini Krajnc-Denis v Championu, Namur, in sicer 11. januarja t. l., kateremu so dali ime Laurent (Lovrenc). Mladi družini naše ãestitke!

Najstarejši Slovenec v zahodni Belgiji, g. Marko Fidler iz Paturagesa, je 18. februarja t. l. umrl skoraj 88 let star v bolnici Hornu. K veãnemu poãitku smo ga pospremili v torek, 22. februarja, po opravljeni sv. maši zadušnici v župnijski cerkvi Marije Pomoãnice v Paturagesu. Rodil se je 25. aprila 1895 v Mestnju (Šmarje pri Jelšah), Slovenija in je nad 40 let delal po raznih rudnikih v Bosni in nekaj let v Belgiji. Pok. Marko je bil res mož globoke vere v Boga in Mater božjo in je,

Ansambel Galebi iz Opčin pri Trstu, ki nastopi 30. aprila v Charleroi in 1. maja v Eisdeni.

dokler je le mogel, rad zahajal ob nedeljah v cerkev. Brez nedeljske službe božje njemu ni bilo nedelje. Vedno je bil izredno vesel obiska izseljenskega duhovnika, zlasti v zadnji bolezn. Njegovemu sinu Matiji in družini naše krščansko sožalje!

Tradicionalna slovenska prirediteljstvo kulturnozabavnega značaja, 30. po številu, sedaj imenovana SLOVENSKA VESELICA — 83, bo letos v soboto, 30. aprila 1983, (dan pred prvim majem) v župnijski dvorani Familia v Gilly Haies, Charleroi. Začetek ob 17. uri. Pri kulturnem delu programa nastopi moški in mešani zbor Slomšek in folklorna skupina Vesela mladina iz Limburga. Pri domači zabavi pa prvič nastopi pri nas slovenski ansambel iz Opčin pri Trstu, priznani ansambel Galebi: pet muzikantov in tri pevke!

Tudi letos bomo doživeli košček domovine v tujini. V začetku aprila boste vsi prejeli tozadevna umetniško izdelana vabila! Pridite v res velikem številu na to našo slovensko veselico, kjer sta domačnost in veselost domá!

LIMBURG-LIÈGE

„Slomšek“ je povabil rojake in rojakinje, ki imajo 60 ali več let, na *bratsko srečanje*. Za to priložnost nas je obiskal g. Jože Drenovec s svojo soprogo go. Fini in s svojo mamo ter nam prikazal prelepe slike s potovanja po Indoneziji. Upamo, da je to srečanje lepo služilo

poznanstvu, bratstvu in prijateljstvu med našimi ljudmi. Iskrena hvala vsem, ki so pomagali mizo gostoljubno obložiti.

Naša velika noč: Podrobna oznanila bodo v Bakli. Slovesno „vstajenje“ bo v Eisdeni v velikonočnem jutru ob 6. uri, na velikonočni ponedeljek pa v italijanski cerkvi v Hovezavelu ob 9. uri zjutraj. Iskreno vabljeni!

Naši rajni: Po daljši boleznji je v Antwerpnu mirno zaspala v Gospodu ga. Marija Zevnik, roj. Mlakar, roj. 1. 1. 1901 v Starem trgu. Rajna gospa je bila znana po srčni dobroti. Rada je prebirala naše knjige. V njeni oslabeledosti ji je z vso ljubeznijo stregla posebno njena hčerka ga. Savica.

Soprogu g. Mihaelu in otrokom izrekamo krščansko sožalje.

Gostje iz Trsta: Za 1. maj bo med nami glasbeni ansambel Galebi iz Trsta. Nastopili bodo v Eisdeni v dvorani Casino ob 6. uri zvečer. Vabimo vse rojake od blizu in daleč. Naša skupna naloga je, sestre in bratje, da storimo vse potrebno, da se bodo mladi gostje čim ugodneje počutili med nami.

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv.

Terezije Deteta Jezusa v Chatillonu, Impasse Hoche, poleg Slovenskega doma.

Od 6. do 11. februarja smo imeli v domu *kolonijo za otroke*, s katero so bili vsi zelo zadovoljni, čeprav je bilo s pripravo dosti skrbi in so naši duhovniki, ki se jim je pridružil g. Kavalari, in sestre imeli polne roke dela, pa seveda tudi gospa Angelca, ki je skrbela, da nihče ni bil lačen. Otroci so pripravili posebno oddajo za radio Notre-Dame, ki je prišla na vrsto 23. februarja in je bila vsem v veliko veselje in ponos. Vsi pa še imate priložnost, da si v dvorani ogledate risbe, ki so jih otroci napravili.

Pustno srečanje 12. februarja je bilo prav lepo. Pariškim Slavčkom se je pridružil še g. Oto in jim dal novega zagona, vse in vsi, ki so delali v kuhinji, pri baru in pri blagajni, pa so poskrbeli, da nihče ni trpel lakote ali žeje. Vsem prisrčna zahvala.

12. marca je *po krstu bil vključen* v Cerkev Gregor Drenik, sin Petra in Marie-Claire, katerima lepo čestitamo.

Društvo Slovencev vabi na *prvomajsko srečanje*, ki bo v soboto, 30. aprila, ko bo nastopil pevski zbor Svoboda iz Anhovoga. Ob šestih zvečer bo maša v naši cerkvi, točno ob sedmih nastop pevcev iz Anhovoga ter srečanje. Vsi prijazno vabljeni!

Ko bo prišla apriliska številka v roke, bomo že skupaj z *velikonočno obnovo* pripravili praznik Gospodovega vstajenja.

Slovenska radijska oddaja — Vsako sredo zvečer od osmih do pol devetih je na pariškem Radio Notre-Dame slovenska oddaja, modulation de fréquence 88,1 MHz.

MELUN

K skupni maši se bomo zbrali na belo nedeljo, 10. aprila, ob devetih zjutraj v poljski cerkvi v Dammarie, 81 rue Andrien Chatelain.

LA MACHINE (Nièvre)

5. marca sta praznovala zlato poroko gospod Henrik in gospa Tere-

Zlatoporočenca Terezija in Henrik Vajdič

zija Vajdič, ki vsem rojakom in znancem pošiljata svoje pozdrave.

Skupna maša bo v nedeljo, 17. aprila, ob desetih dopoldne.

CHALONS-SUR-MARNE

Konec februarja se je moral zateči v bolnico gospod Alojzij Perenič, kateremu želimo dobro zdravje.

TUCQUEGNIEUX-MARINE

Smrt kar naprej kosi. To pot nam je ugrabila dobro Berdenovo mamo, staro 87 let. Od leta 1975, ko ji je umrl mož, je živela pri svojem sinu in njegovi ženi blizu Metza. Po rodu je bila Prekmurka. V dobri krščanski družini so naročeni in radi bere-

Rajna Marija Berden

jo Našo luč. Tudi mi žalujemo po rajni. Naj ji Bog podeli večno plačilo!

Vsled odsotnosti nekaterih zaradi bolezni in slabega vremena se je na Marini zgodilo prvič, da ni bilo nikogar pri slovenski službi božji. Gospod Dejak je odšel nazaj v Aumetz v upanju, da se to ne bo več ponovilo. Pohvaliti moramo njegovo vztrajnost. Čeprav tudi sam ni več pri najboljšem zdravju, se ne ustraši ne slabega vremena ne dolgih poti, kadar je treba iti kam maševat ali obiskat bolnike.

Še se radi stisnemo k peči, smo pa veseli, da nas skozi okno pozdravljajo zvončki, trobentice in druge cvetlice ter nam oznanjajo zeleno sončno pomlad. Po vrtovih kopljejo, sejejo in sadijo pridni vrtnarji in vrtnarice, saj to, kar pridelamo, je boljše, bolj pristno, bolj sveže in cenejše kot tisto kar kupimo v trgovinah.

Ko boste to brali, bo že velika nedelja, zato želimo vsem prav vesele praznike!

J. J.

PAS-DE-CALAIS IN NORD

Postni čas je pri kraju in sveto leto se začena. Izkoristimo milosti, ki nam jih 1950-letnica odrešenja nudi. Velika noč naj nas v svetem letu še bolj poveže s Cerkvijo in z našimi brati!

Veliki teden bomo praznovali po že ustaljenem urniku:

Bruay en Artois: na veliki četrtek in petek bogoslužje ob 17. uri; na veliko soboto blagoslov jedil ob 13. uri, vstajenje pa je ob 19. uri.

Lievin: obredi velikega četrтка in petka ob 19. uri; blagoslov jedil na veliko soboto ob 12. uri, vstajenje ob 21. uri.

Méricourt: obredi velikega četrтка ob 15. uri; blagoslov jedil ob 11. uri.

Sv. maša na veliko nedeljo je po navadnem nedeljskem redu. V *Tourcoing* je sv. maša ob 16.30 uri popoldne. Prilika za spoved pred vsako mašo!

Po *krstu* je postala božji otrok Lindy Mlinar. Naj jo gospod spremelja v življenju!

MERLEBACH

Svečanosti, ki si jih v duhu slikamo in jih željno pričakujemo že vrsto mesecev, so končno pred durmi: *mašniško posvečenje in nova maša* gospoda Jožeta Kamina, ki je namenjen za naslednika našega dolgoletnega dušnega pastirja, msgr. Stanka Grimsa. Nove maše so bile nam Slovincem že od nekdanj tako priljubljene in so bile tako lepo oblikovane, da je v teku časa ljudstvo samo skovalo pregovor, da „za na novo mašo priti je vredno ene podplate strgati, pa tudi če jih je človek sedem let služil“. Tak pregovor je našemu narodu v čast, saj priča o njegovi globoki vernosti. In marsikatero nove maše se je že Bog poslužil, da je v kakem mladeniču, ki je bil pri njej navzoč, prvič vzbudil željo, da bi tudi on postal duhovnik.

Toda nove maše so bile tako v ospredju, da so zasenčevale vse drugo. O nekom so pripovedovali, da se je tri dni pred novo mašo skesal. V drugem primeru, ko se je novomašniški sprevod vil iz župnišča v cerkev, je neka oseba pošepetala svoji sosed: „Vidiš, sedaj bi se lahko še premislil, če bi hotel.“ Kot kaže, so nekateri mislili, da novomašnik *takrat* postane duhovnik, ko ima novo mašo. Toda takrat je že duhovnik, vsaj en dan, včasih tudi že en teden ali celo štirinajst dni. Duhovništvo mu je podelil škof s posebnim zakramentom. Kdo, ki se

je kot otrok pridno učil katekizma, še danes zna gladko našetati sedem sv. zakramentov: "... Peto sv. maziljenje, šesto sv. mašniško posvečenje, sedmi sv. zakon". Da, tako zna našetati, a zdí se, da si pri tem "sv. mašniško posvečenje" ničesar ni mislil, ker tega ni še nikoli videl. Zares, ta zakrament je širšemu krogu vernikov najmanj poznan. Čudno to ni, ker se navadno ne vrši v župnijskih cerkvah, kakor drugi zakramenti, celó birma, čeprav redkeje. Vrší se v škofovi cerkvi, stolni cerkvi, ali pa celó le v kapeli bogoslovnega semenišča. Tam so pa navzoči le starši duhovniškega kandidata in kdor je še povabljen, vsekakor ne širši krog vernikov. Šele sedaj, po zadnjem koncilu, so škofje začeli skrbeti za to, da bi tudi vernike po deželi s tem zakramentom malo bolj seznanili. Prilika za to je bila zlasti, če je v isti župniji, v kateri bi morala biti nova maša, bila tudi birma. Tedaj je škof, ki je druge diakone posvetil v svoji cerkvi navadno za praznik sv. Petra in Pavla, dotičnega diakona hranil za dan, ko bo prišel v njegovo župnijo birmovat.

Mislím, da tudi večina od vas tega zakramenta ni še nikoli videla. Sedaj imate priliko, dragi rojaki! Mati nekega posvečenca je bila pri obredu do solz ginjena, tako da je potem dejala: "Ja, to je pa še lepše kot nova maša." Lepše pravzaprav ni ne to ne ono, ker to dvoje pač spada skupaj, nekaj vam pa izjava te matere le pove. Zato ste prav lepo povabljeni tudi na mašniško posvečenje, ki ga bo našemu diakonu podelil ljubljanski škof Lenič v soboto, 30. aprila, ob treh popoldne v župni cerkvi v Freyminngu. Nova maša bo pa naslednji dan, 1. maja, ob enajstih v župni cerkvi v Merlebachu.

Molite ta dan za novomašnika, a ne pozabite tudi, da bo on imel s temi svečanostmi mnogo skrbi in ogromne stroške, ki bi jih sam ne zmoget. Zato mu velikodušno priskočite na pomoč z denarnimi prispevki.

Pa tudi zadeva *nabave naše hiše* napreduje. Pogodba je že podpisana in v soboto, 5. marca zvečer smo tam že imeli prvo župnijsko se-

jo. Znotraj bo treba marsikaj prenarediti in za to so se že javili prstovoljci in v torek, 8. marca, čvrsto zavihali rokave. Prosimo pa še za nadaljnjo pomoč, kakršna koli je komu mogoča, in tako bo delo z božjim blagoslovom dobro napredovalo.

NICA

Najstarejša Slovenka v Franciji živi najbrž na našem področju. V nedeljo, 6. marca, je obhajala 91. rojstni dan. To je Roza Rupnik iz Cannes. Več kot petdeset let je kar je prišla v Francijo. Doma je iz Dolenja v župniji Jelšane, kjer je oče imel kovačijo, zraven pa še gostilno in trgovino. Tukaj v Franciji se je preživljala s skromnim delom. Svoj čas je imela tudi majhno trgovino. Kolikim našim rojakom je pomagala s svojim skromnim zaslužkom, ko so se pri njej ustavili in potem nadaljevali pot v svet. Gotovo se je spominjajo mnogi, ki so šli skozi Nico in sedaj žive Bog ve kje v svetu, kako jih je nahranila, da niso opešali takoj na začetku dolge poti v tujino.

Kljub svojim visokim letom je še vedno čila in zdrava. Nihče ji ne bi prisodil toliko let, ko se z njo sreča ali govori. Drugi dan po njenem rojstnem dnevu smo jo našli pri "žehti" in velikem pospravljanju stanovanja kakor da ima šele trideset let. Ko je zaradi pljučnice ali gripe na začetku zime morala na okrevanje, ker živi sama, je v bolnici stregla vsem v sobi, čeprav je bila najstarejša. Če jo zdravnik pošlje na okrevanje ali v bolnico, zna med čisto tujimi ljudmi lepo apostolsko delovati.

V Cannesu stanuje v najbolj prometni ulici, Bd. Carnot, v hiši brez dvigala, v petem nadstropju. Pravi, da ima srce popolnoma zdravo in da brez težav še vedno premaga vsak dan tiste stopnice. Njen primer potrjuje staro ugotovitev, da so stopnice najboljši zdravnik za srce! — Za njen rojstni dan ji čestitamo in želimo, da jo dobri Bog ohranja še dolga leta pri trdnem zdravju!

Na veliko noč, ki je takoj na začetku meseca, se bomo vsi zbrali okrog oltarja k slovenski maši, da

skupaj s Cerkvijo zapojemo veselo aleluja! Z eno samo kratko besedo razglasi Cerkev veliko in temeljno resnico, da je Kristus vstal, in v en sam vzklík zajame in izliva prekipevajoče veselje, ki jo ob spominu na ta veliki dogodek navdaja. Saj ravno aleluja prepreza vse velikonočne molitve in pesmi tja do binškoiti kakor spomladno trato šopki trobentice ali posamezni cvetki zvončkov. Kakor prve cvetlice oznanja tudi aleluja novo pomlad, pomlad novega življenja odrešenih božjih otrok. Zato se verno srce kristjana ob njej kakor ob pomladnem cvetju otaja, razveseli in navduši za novo življenje. **KRISTUS JE VSTAL — ODREŠENI SMO!** To je velikonočno oznanilo Cerkev.

In kakšen je naš odgovor na to oznanilo? Tak naj bo, kakor ga aleluja sama narekuje. V hebrejščini namreč prvotno pomeni: Hvalite Boga!

Da! Hvalimo, slavimo Boga! Najprej za vero, s katero sprejemamo ne samo po lastnem spoznanju, marveč še prej in še bolj po milosti božji Jezusovo vstajenje za trdno resnico, ki je temelj vsem drugim verskim resnicam, kakor je zapisal apostol: "Če pa Kristus ni vstal, je prazno naše oznanjevanje, prazna tudi vaša vera" (1 Kor 15, 14). Vero imamo že od otroških let trdno in živo in v njej imamo "začetek zveličanja". Zato le pojmo in hvalimo Boga: Aleluja! — Kakor Cerkev pa tudi mi še v drugič ponovimo aleluja in zahvalimo Boga za upanje, ki nam raste iz vere v vstajenje kakor vedno živo drevo, da se nanj opiramo v vseh težavah življenja in se z njim že dotikamo nebes. O, krščansko upanje je res kakor mavrična lestvica očaka Jakoba, ki z zemlje-solzne doline vodi v nebesa, in je zato kakor rešilna vrvi, ki nas obdrži nad vsemi prepadi in dvigne preko vseh strmin. Zato le ponovimo in dvakrat zahvalimo Boga: Aleluja, aleluja! — Pa še v tretjič zavriškajmo s Cerkvijo aleluja in zahvalimo Boga za ljubezen, ki se nam ob toliki božji ljubezni in srcu prižiga in je kakor pomladni cvet, v katerega čaši se rode sadovi krščanskega življenja — kreposti in dobra dela,

ki so kakor „prijeten vonj za Boga“. Zato pa za ljubezen trikrat zahvali-
mo Boga: Aleluja, aleluja, aleluja!

To naj bo naš odgovor na veliko-
nočno oznanilo Cerkve: naša alelu-
ja k aleluji Cerkve. — Vsem roja-
kom želimo resnično veselo Alelu-
jo!

MARSEILLE

Za veliko noč se bomo tudi Slo-
venci iz Marseilla in okolice zbrali k
slovenski maši, da skupno zapoje-
mo veselo alelujo: Kristus je vstal
— odrešeni smo! Slovenska maša
je popoldan ob 5. uri v Eouresu.
Pred mašo bo priložnost za veliko-
nočno spoved.

Kako bo na velikonočni ponedel-
jek, se pa sami še bolj točno dogo-
vorite in obvestite.

nemčija

STUTTGART-okolica

Dolenjski večer — Na Dolenj-
skem večeru v Forchtenbergu v so-
boto, 1. februarja, je bilo vse veselo
in židane volje. K temu razpolože-
nju ni pripomogla le bližina pustne
nedelje, pač pa tudi zamisel Do-
lenjskega večera.

Na sporedu je bil najprej film o
razstavi ročnih izdelkov novembra
lani z dodatkom „Prebliski iz naše-

*Poglejte, koliko nas je! Na pustni
prireditvi v Esslingenu (30. 1. 1983)
smo vsi nastopili.“*

ga življenja na Württemberškem.“
Po filmu so prišli na mizo pustni
krofi, „k'pevni“ in domači, Tisljeva
družina iz Dobrega polja pa nas je
presenetila s pristnim koruznim kru-
hom, kot ga znajo speči samo Do-
brepoljci. Ker tudi klobas ni manj-
kalo, so bile navzoče matere brez
skrbí za večerjo in večer se je za-
tegnil daleč v noč, poln veselja in
razgibanosti. Ob poskočnih melodi-
jah je bilo na plesišču kar tesno.
Vmes pa smo peli in tekmovali v
raznih igrah za otroke in odrasle.
No, res je bilo lepo na Dolenjskem
večeru sredi hohenloških hribov.

Pred desetimi leti — V nedeljo,
27. februarja, je bila farna dvorana
pri cerkvi sv. Elizabete v Esslingenu
kar dobro zasedena. Ogledali smo
si film o Binkoštnem srečanju v
Göppingenu leta 1973. Film je zajel
blizu 2000 navdušenih slovenskih
obrazov, zbranih ob geslu „Bog živi
ves slovenski svet“. Slovesnost v
cerkvi Kristusa Kralja in družabni
del v športni dvorani sta bila en
sam izraz veselja naših ljudi, da so
na Württemberškem lahko našli ne-
kaj pristno slovenskega sveta, ki
jim ga domovina že desetletja ne
privošči več. Takrat in sedaj si je
marsikdo mislil, da takega praznika
dežela pod Triglavom ne zmore,
vsaj v sedanjih okoliščinah ne. Ob
podoživljanju tega našega velikega
dne smo pač mogli z veseljem ugo-
toviti, da spada dežela našega Tru-
barja k svobodnemu svetu.

Skrbi nas — V zadnjem času na-
ši rojaki s skrbjo gledajo na razvoj
v Sloveniji.

Z zaslužkom v Nemčiji si je večí-

na zgradila hiše doma. Sedaj stojijo
prazne. Družine bi rade, da bi otroci
vsaj nekaj let hodili v šolo v Slove-
niji. Odločitev za vrnitev pa bo ved-
no težja. Dinar pada, cene rastejo,
meja je za večino ljudi doma zapr-
ta. Vse to kot mōra tlači naše de-
lavce, ki so se hoteli vrniti v Slove-
nijo. Ni čudno, da je vedno več nji-
hovih hiš na ponudbo in njihove
marke se vedno bolj pretakajo po
nemških bankah.

H krstu čestitamo: V Stuttgartu
Vinku in Faniki Arko k hčerkici
Martini-Meti; v Heubachu Jožefu in
Zori Kocbek k hčerkici Nataliji; v Gär-
tringenu Florijanu in Ivanki Jereb k
sinku Petru-Robertu; v Heumadenu
Feliksu in Lilijani Kos k hčerkici Mi-
rijam.

INGOLSTADT

Na pustno soboto, 12. februarja,
je Slovenski center v Ingolstadtu
priredil za rojake *veselo pustovanje*.
Velika dvorana Konvikta je bila na-
polnjena in priznani kvintet Lojzeta
Landekarja iz Münchna jo je že na
začetku spravil v veselo razpolože-
nje. Tudi mask je bilo tokrat veliko,
pestrile so nam večer, nam nagaja-
le in nas jezile. Ob živahnih zvokih
ansambla so se navdušeni plesalci
vrteli dolgo v noč. Bilo je prijetno
domače in pristno slovensko. V go-
ste je prišel tudi g. Lang s soprogo.
Saj je sicer star znanec naših roja-

*V Nemčiji je bencina še dovolj. Na
pustni prireditvi v Esslingenu smo
se lahko brezskrbno zavrteli.*

Na Dolenjskem večeru v Forchtenbergu (12. 2. 1983) je bilo lepo.

„Mladi“ in „stari“ pevci se kosajo na pustni prireditvi v Esslingenu (30. 1. 1983). Bo dobil domači Zvon iz te mladine kaj naraščaja?

kov, predvsem tistih, ki stanujejo v blokih Audijs.

Mladinska igralska skupina Slovenskega centra iz Ingolstadta je v soboto, 26. februarja, gostovala s *Siroto Jerico* v Nürnbergu. Gripa in slabo vreme sta žal marsikaterega rojaka zadržala doma. Mladi igralci so kljub temu zaigrali prepričljivo in navdušeno. Marsikateremu rojaku je predstava privabila solze v oči. „Veste, ob tej igrici sem se tako živo spomnila svojih otroških let, da se mi je milo storilo,“ je svoje solze opravičevala starejša gospa.

MÜNCHEN

S polno paro se pripravljamo na *materinski dan*, ki bo na tiho nedeljo: mešani zbor pridno ponavlja svoj program, najmlajši črkujejo, pojejo in se urijo v plesnih korakih, mladi muzikantje se vadijo na flavite in harmonike, nižja in višja skupina šolarjev našega sobotnega tečaja se učita verzov in melodij. Ma-

mam bi vsi skupaj radi pripravili prisrčen, domač praznik — saj ga zaslužijo.

Obenem se bliža svojemu vrhu priprava na *veliko noč*: postne nedelje nas vsaka s svojim lastnim sporočilom, pa hkrati s križevim potom in postnimi pesmimi vodijo vedno bliže velikonočni skrivnosti. Cvetna nedelja nas bo z oljkami in butaricami od doma ter procesijo uvedla v veliki teden. Ta najsvetejši teden v letu je pa po zgodovinskih dogodkih, ki nam jih bogočastje obnavlja, že sam v sebi do konca napeet. Prelepi obredi v župnijski kapele in slovesna maša na veliko noč v cerkvi Sv. Duha nas bodo napolnili z božjim veseljem: „Kristus je vstal, vstali bomo tudi mi, aleluja!“

Iz „baze“ je prišla pobuda za *šahovski turnir*. Sedaj se šahisti in šahistke merijo med seboj. Ne gre le za to, kdo bo zmagal: morda je še več vredna družba igravcev, ki se teden za tednom zbirajo k šahovnicam in pri tem pokramljajo o tem in onem.

Sicer pa življenje na fari nikoli ne

nizozemska

NIZOZEMSKA

Nieuweinde: Objavljamo še nekaj slik s „Škrjančkove“ proslave ob njegovi deseti obletnici. Globoko v srce si zapišimo staro geslo: „Koli-

Veselo pusto-
vanje Slovenske-
ga centra v
Ingolstadtu.

BINKOŠTNO SREČANJE

za Nemčijo bo letos v Augsburgu na

binkoštno nedeljo,
22. maja, popoldan.

Mislite že sedaj na ta praznik! Augsburgski Slovenci Vas z veseljem vabijo in pričakujejo.

Sliki z razstave v Münchnu: Poleg ročnih del so delo fare prikazale fotografije. — Pevski zbor je na razstavi ročnih del zapel tri pesmi.

kor jezikov znaš, toliko glav veljaš“. Škrjanček more samo dopolnjevati vzgojo družine. Glavno delo mora opraviti družina. Škrjančku, družinam in celotni naši skupnosti kliče-mo: Pogum!

Heerlerheide: Slovesnost vstaje-nja s procesijo v velikonočnem ju-tru bo kot po navadi ob 7.30. Pridi-te!

Blagoslov jedil bo na veliko sobo-to ob 17. uri v Lindenheuvelu in ob 18. uri v Heerlerheide.

Eygelshoven: Vljudno vabimo na prireditve, ki jo bo v soboto zvečer, 23. aprila 83., in v nedeljo dopol-dne, 24. 4., imel Zvon. S svojo pri-

sotnostjo bomo Zvonu pokazali hvaležnost za važno vlogo, ki jo že že več kot 50 let vrši v naši skupno-sti. Bodimo solidarni! Na svidenje v dvorani Socio v Eygelshovnu.

Naši rajni: Tiho se je poslovil od nas rojak g. Martin Poglajen. Pokoj-ni je v naših vrstah bil poznana osebnost. V svojih mlajših letih je namreč pridno sodeloval v društvu sv. Barbare in v Zvezi slovenskih društev na tem področju. S sloven-sko skupnostjo pa je precej prekinil svoje stike, odkar si je pri prometni nesreči težko poškodoval nogo. Ohranimo ga v lepem spominu.

V Maastrichtu je po daljšem bole-

hanju umrl g. Johan Škofljanc. Dok-ler so mu moči dopuščale, se je redno udeleževal naših prireditev. Bil je preprost človek, priden dela-vec, dober prijatelj in pošten člo-vek. Hvala vsem, ki so mu v onemo-glosti pomagali.

V Heerlenu je umrl g. Alojz Vi-demšek, rojen 1897 v Št. Janžu, vdovec po ge. Rozaliji Aškerc. Rajni je bil prava slovenska korenina in zvest član naše skupnosti. Tudi slo-venske knjige so v njegovi hiši na-šle svoje mesto.

Vse tri pokojne brate priporoča-mo božji dobroti, njihovim sorodni-kom pa izrekamo krščansko soža-lje.

Pri maši sta sodelovala s pesmijo „Škrjanček“ in „Zvon“ (v Nieu Einde, Nizozemska). „Zvonov“ moški zbor je obogatil „Škrjančkovo“ jubilejno prireditev na Nizozemskem.

švedska

Na praznik Gospodovega označenja, 25. marca popoldne, bo v Stockholmu *posvetitev nove katoliške stolnice*. To in pa obhajanje 200-letnice ustanovitve Apostolskega vikariata za Švedsko sta brez dvoma pomembna dogodki, ki ju praznujemo katoličani tu na severu Evrope.

V letošnjem pastirskem pismu za post stockholmski škof Hubertus Brandenburg razlaga pomen teh praznovanj ter v nekaj potezah predstavi sedanji trenutek katoliške Cerke na Švedskem. Takole pravi:

„V zadnjih letih smo v škofiji občutno napredovali. Zaradi priseljevanja ter prestopov v katoliško Cerkev se je število katoličanov na Švedskem nepričakovano hitro povečalo. S pomočjo prijateljev smo mogli v mnogih župnijah izboljšati cerkve, župnijske lokale in duhovniška stanovanja. In priče smo, kako se ljudje iz naše okolice vse bolj zanimajo za našo Cerkev.“

Katoliška Cerkev na Švedskem je torej Cerkev v rasti z vsemi naloga mi in možnostmi, ki jih rast vključuje. Ena pomembnih nalog Cerkve je oskrbeti verouk in katoliško vzgojo mladini. Da bi verouk omogočili tudi tistim, ki so daleč od cerkvenih središč in to ob čimbolj primernem času, župnije potrebujejo veliko katehetov. V nekaterih župnijah so tudi Slovenci vključeni v katehetsko delo. V Göteborgu na primer Jože Benigar skrbno pomaga pri katehezah. Škofija je dala pobudo za katehetske krožke po župnijah, ki bodo v kombinaciji z dopisnim tečajem usposabljali učitelje verouka. Lepo bi bilo, če bi priložnost, ki se ponuja, znali izkoristiti. Morda ne bo imel vsak prilike in časa takoj poučevati verouk v župniji, a pridobljeno znanje mu bo v veliko korist za svojo osebno duhovno poglavitost ter pri vzgoji lastnih otrok.

Vse kaže, da bo jeseni blizu Karlstada začela delovati *katoliška ljudska visoka šola*. Švedska je znana po tem, da ima veliko t. i. ljudskih visokih šol. Ustanavljati so jih

začeli že v prejšnjem stoletju, da bi omogočili izobrazbo tistim, ki so živel daleč stran od mest in niso imeli prilike za šolanje. Med katoličani je dosti priseljencev, od katerih nekateri zaradi težav z jezikom ali drugih problemov niso mogli dokončati srednje šole, in zanje bo takšna šola velikega pomena. V omenjeni šoli bodo posvetili posebno pozornost pouku literature, jezika in glasbe ter krščanskega nauka. Po dveh letih intenzivnega študija (dvakrat po 34 tednov) bodo učenci dobili spričevala srednje šole in s tem bodo imeli več možnosti zaposlitve ali, če bodo hoteli nadaljevati študije, odprto pot na univerzo. Šolo bo mogoče odpreti že jeseni, če bo dovolj interesentov, zato naj se tisti, ki se za tako šolanje zanimajo, čimprej priglasijo škofiji.

švica

Srečavanje s Kristusom pri obhajilu. — Kmalu bo veliki četrtek, dan, ko se spominjamo Kristusove postavitve zakramenta sv. Rešnjega Telesa (evharistije — obhajila) in mašniškega posvečenja. V pričakovanju svetega tridnevja in velikonočnih praznikov se zato malo pomudimo pri razmišljanju o obhajilu.

Kristus je zakrament sv. Rešnjega Telesa postavil za vse čase in za vse rodove. To je jasno izrazil tudi z besedami: „To je moje telo, ki se daje za vas,“ in „To je kelih moje krvi . . . , ki se za vas in za vse preli va . . .“ Postavil ga pa je predvsem iz dveh razlogov: da bi bil po zakramentu evharistije stalno navzoč v svoji Cerkvi, t. j. med nami, in da bi nam evharistija bila duhovna hrana in poroštvo večnega življenja.

Kristus se je tako postavil v odvisnost od nas ljudi. Apostole je naredil za mašnike in ti so v skladu s Kristusovo voljo delili mašniško posvečenje drugim. Po mašnikih se torej evharistija stalno obnavlja in ohranja, kot duhovno hrano pa jo poleg mašnikov prejemajo tudi drugi kristjani. Le-ti se namreč zavedajo, da se s prejemanjem obhajila

najtesneje zedinjajo s Kristusom, da so zato tudi močnejši v tako raznoličnih in spreminjajočih se življenjskih okoliščinah, da se lažje odločajo za dobro in pravilno ravnanje; saj vedo, da bi vsako namerno in prostovoljno dejanje ali že samo beseda, ki bi ne bila v prid bližnjemu, pomenila obračanje od Kristusa, še več, tu in tam bi pomenila celo — izganjanje Kristusa. Na tak način vedno bolj evangelijsko oblikujejo svoje življenje in se z življenjem znova pripravljajo na prejem Kristusa v obhajilu, na zedinjenje z njim.

Pri tem pa bi nobenemu ne bilo težko ugotoviti še drugega pojava: Kristus se daje v obhajilu za vse (kristjane), a vsi ga ne prejemamo. Ne samo ob navadnih nedeljah, ko se zbiramo k maši, tudi npr. za božične in velikonočne praznike se zgodi, da sicer radi poslušamo božjo besedo in pri maši sodelujemo, opustimo pa popolnejšo udeležbo pri evharističnem opravilu, ki je zakramentalno obhajilo (prim. obrednik Sv. obhajilo, t. 13). Pomembni življenjski trenutki, ko bi se to takorekoč ne smelo zgoditi (zlasti s strani staršev, če sicer imajo pogoje), je tudi dan prvega obhajila in birme. Ni si težko predstavljati, da je tudi ali predvsem od tega odvisno, kakšen spomin bodo otroci ohranili na ta dva dneva in kakšne načrte bodo imeli zanaprej.

Resda nismo morda vsak hip pripravljani za prejem obhajila, toda to se da vse urediti. Priložnosti za spoved (za prejem zakramenta sprave) ne manjka, zlasti v samostanskih cerkvah, ki jih ni malo. „V zakramentu pokore (spovedi, sprave) nebeški Oče sprejema sina, ki se vrača k njemu; Kristus dviga izgubljeno ovco na svoje rame ter jo vrača v stajo; Sveti Duh znova posvečuje svoj tempelj in še popolneje v njem prebiva, kar se končno kaže tudi v ponovni ali še bolj goreči udeležbi pri Gospodovi mizi, kjer je v gostiji božje Cerkve veliko veselje zaradi sina, ki se je vrnil od daleč“ (Sveta pokora, t. 6d). Kjer pri ljudeh prebivata Kristus in čista vest, se tudi razne krize težje vtihotapijo.

Zato nas pa Cerkev vabi: „Zedinjenost s Kristusom, na katero je ta zakrament (t. j. obhajilo) naravnano, je treba nadaljevati v celotnem krščanskem življenju, tako da bodo verniki neprestano v veri premišljevali prejeti dar in da bodo ob vodstvu Svetega Duha v zahvaljevanju živeli svoje vsakdanje življenje ter prinašali obilnejše sadove ljubezni“ (Sveto obhajilo, t. 25).

DODATNE MAŠE (poleg rednih) in NEKATERE SPREMEMBE:

a) *Amriswill*: 3. aprila (velika noč), 1. in 22. maja. — *Schaffhausen*: 30. aprila, 5. sobota. — *Winterthur*: 28. maja, 4. sobota; (14. maja ni maše). — *Zürich*: 31. marca, veliki četrtek, ob 20.00 v kapucinski kapeli; — 2. aprila, velika sobota, ob 16.00, istotam; — 3. aprila, velika noč, redna maša v Guthirt ob 16.00; — 12. maja, vnebohod, od 10.00, v kapucinski

kapeli; — 15. maja, 3. nedelja, ob 19.00 v Guthirt.

b) *Basel*: 31. marca, veliki četrtek, ob 18.30; — 7. maja, 1. sobota, ob 19.00 (12. in 14. maja ni maše). — *Belinzona*: 18. maja, 3. sredo, ob 19.30 (kraj po dogovoru). — *Bern*: 3. aprila, velika noč, redna maša ob 17.00. — *Engelberg*: 4. maja, 1. sredo, ob 20.00. — *Fribourg*: 11. maja, 2. sredo (3. aprila ni maše). — *Geneve*: 29. maja, 5. nedelja, redna maša ob 17.00. — *Luzern*: 4. aprila, velikonočni ponedeljek, ob 18.30. — *Olten*: 2. aprila, velika sobota, ob 18.30 pri Sv. Martinu. — *Solothurn*: 3. aprila, velika noč, ob 10.00; — 12. maja, vnebohod, ob 10.00 (13. in 15. maja ni maše). — *Visp*: 25. maja, 4. sredo, ob 19.30.

SPREMEMBA URNIKA:

V poletnem času bo ura maše spremenjena v naslednjih krajih:

Zürich: od 15. maja do romanja v Einsiedeln, 25. sept., ob 19.00. — *Basel*: od aprila do konca oktobra, ob 19.00. — *Olten*: od aprila do konca septembra, ob 18. uri.

*

Na binkoštni ponedeljek, 23. maja, bo skupen *majski izlet* na Heiligkreuz (jugozahodno od ceste med Schüpfheimom in Entlebuchom). Ob 10.30 bo maša s šmarnicami v tamkajšnji cerkvi, nato piknik v naravi. Hrano in pijačo prineseš s seboj. Prevoz z osebnimi vozili. Vse do cerkve je cesta asfaltirana.

Dne 3. in 4. septembra (v soboto in nedeljo) bo ob lepem vremenu *romarski izlet na Ziteil* (Engadin — GR), združen z mašo v tamkajšnji romarski Marijini cerkvi. Prevoz z osebnimi vozili in nekaj peš hoje.

Veselo Alelujo vošči Slovenska misija v Švici!

slovinci ob meji

KOROŠKA

V Mohorjevem dijaškem domu, ki ga vodijo salezijanci, so slovesno obhajali Don Boskov god. Dijakom je maševal škof dr. Kapellari ob somaševanju salezijanskega inšpektorja Toneta Koširja iz Ljubljane in ravnatelja Štefana Žerdina. — V farni cerkvi v Borovljah je celovški škof podelil 27. februarja diakonat trem koroškim bogoslovcem. Med njimi sta bila Slovenca Peter Olip in Jože Markovitz. — Februarja je bil na celovški univerzi simpozij za pripravo na Katoliški shod. Od štirih delovnih krožkov je bil eden posvečen narodnim manjšinam in eden zdomcem v Avstriji. Pri maši je škof dr. Kapellari pozdravil manjšine (Slovinci, Madžari, Hrvatje, Čehi) v slovenskem jeziku. — V Slomškovem domu v Celovcu je 26. februarja prvič zasedal novi Slovenski pastoralni odbor. Predsednik je postal g. Jože Kopeinig, podpredsednik dr. Valentin Inzko, tajnik pa g. Valentin Gotthard. — Podjunske Slovence je ze-

lo razburila vest, da nameravajo zapreti pliberško tovarno piva. Brezposelnost na južnem Koroškem se bo s tem še povečala. — V Selah so priredili na pustno nedeljo kulturno-zabavno prireditev, pri kateri so sodelovali otroški zbor, folklorna skupina, Selski vižarji v petih skupinah. Dvorana je bila nabito polna. — V času semestralnih počitnic se je zbralo 45 otrok v Tinjah, kjer so preživeli lepe dneve ob petju in igranju. — Slovensko prosv. društvo Srce in Dobri vasi je imelo 27. februarja svoj občni zbor. V dveh letih je društvo priredilo 14 iger, 37 koncertov, 5 predavanj, 10 folklornih nastopov in 3 družabne prireditve.

GORIŠKA

V Gorici so 20. februarja obhajali Slomškovo nedeljo v luči ekumenizma. Mašo in predavanje o Slomšku je imel mariborski škof dr. Kramberger. Škof se je že v soboto srečal v Katoliškem domu z mladimi. Popoldne je bila v istem domu ekumenska prireditev. — O veliki delavnosti Zveze slov. kat. prosvete nam pričajo njene prireditve. Samo v januarju 1983 jih je bilo štirinajst. — Stalno slovensko gledališče iz Trsta je gostovalo dvakrat v Kulturnem domu v Gorici s Strindbergovo igrano Smrti ples. — Goriški moški zbor

Mirko Filej je obiskal rimske Slovence. Najprej je pel pri maši in nato v dvorani, kjer se Slovenci zbirajo, priredil koncert. Povabilo jih je društvo „Slomšek“. — V marcu je Slovensko pastoralno središče v Kat. domu v Gorici pripravilo 4 predavanja z versko vsebino. Predavatelji so bili: dr. Lojze Bratina, Taras Kermauner, Vinko Ošlak in dr. Jože Kraševac.

TRŽAŠKA

V Trstu si prizadevajo, da bi ustanovili medžupnijski pastoralni svet, ki bi povezoval vse fare na Tržaškem s slovenskim prebivalstvom. — Ob 30-letnici slov. skavtizma na Tržaškem je skavtska organizacija ponovno izdala pesmarico Skavtska pesem. Vsebuje 219 pesmi in je obširnejša od prve izdaje. — V Peterlinovi dvorani v Trstu sta Slovenska prosveta in Društvo slovenskih izobražencev priredila Prešernovo proslavo. Glavni govor je imel Sergej Pahor. Ob tej priložnosti so podelili tudi nekaj nagrad za literarno in odsko delo. — Župnija sv. Jeroneja na Opčinah in cerkveni pevski zbor sta priredila v Finžgarjevi dvorani na Opčinah Večer slovenske pesmi. Prireditev je bila 27. februarja v počastitev praznika slovenske kulture.

slovinci po svetu

ARGENTINA

V cordobskih gorah, kjer stoji dr. Hanželičev počitniški dom v višini 1000 metrov, so tudi letos organizirali v januarju počitniško kolonijo za mladino. Udeležilo se je je 58 dečkov in deklic. Največ jih je bilo iz Buenos Airesa, a bili so tam tudi iz Bariloč, Tucumana in Mendoza. Po odhodu otrok so prišle na letovanje družine. — Na poti domov v Mendoza se je smrtno ponesrečil 21-letni Damjan Hirschegger, predsednik fantovske zveze v Mendozii. Pokojni izhaja iz znane Hirscheggerjeve družine iz Vevč pri Ljubljani, ki je poznana zaradi svojega kulturnega delovanja. — Konec lanskega leta je umrl v Venecueli pisatelj Lojze Ilija. Rodil se je leta 1905 na Spodnjem Brniku, župnija Cerklje, študiral 7 semestrov bogoslovje, nato pravo. Bravci Naše luči ga poznajo iz knjig, ki so izšle pri Mohorjevi v Celovcu, posebno po knjigi Zadnji rabin v Ljubljani. — Lani je 44 študentov zaključilo slovenski gimnazijski tečaj v Buenos Airesu. Ob zaključku so izdali Almanah Naša mlada rast, pri katerem so prav vsi sodelovali. — Igralska družina v Slovenski vasi v Lanusu je naštudirala Detelovo humoresko Učenjak, v kateri pisatelj osmeši malomeščansko zagnanost za vsako novotarijo. — 25. januarja je preteklo 35 let, odkar je bilo v Buenos Airesu ustanovljeno društvo Zedinjena Slovenija. Prvi občni zbor je vodil pok. izseljenski duhovnik g. Janez Hladnik. — Stoletnice rojstva koroškega rojaka in ljubljanskega škofa dr. Gregorija Rožmana so se spominjali v Slovenski hiši v Buenos Airesu z božjo službo 12. marca. — S skupno mašo v Slovenski hiši so se začeli 13. marca slovenski šolski tečaji v Argentini.

AVSTRALIJA

Okrog 1000 rojakov se je udeležilo 30. januarja maše pod šotorom, ki jo je daroval slovenski metropolit dr. Šuštar v Sydneyu. Navzoč je bil tudi sydney-

ski kardinal James Freeman. Po maši je bila blagoslovitev nove dvorane, nato pa akademija na čast gostom. — Vsi slovenski izseljenski duhovniki v Avstraliji z zlatomašnikom dr. Mikulo so se udeležili blagoslovitve nove cerkve v Adelaidi. Cerkev sv. Družine je blagoslovil ljubljanski nadškof dr. Šuštar 13. februarja, ob navzočnosti tamkajšnjega pomožnega škofa in senatorja Miše Lajovica. Po verskem obredu so se rojaki zbrali v dvorani Slovenskega kluba k srečanju z nadškofom. Dan prej je birmal 13 otrok. — Za božič je pomagal pri delu na slovenski Misiji v Melbournu mons. dr. Šegula, ki je bil na obisku v Avstraliji. Božična nabirka je prinesla 5800 dolarjev za Misijo. — Matične knjige slov. kat. Misije v Melbournu izkazujejo za leto 1982 32 krstov, 21 porok in 20 pogrebov. — Počitniških kolonij v Mt. Elizi se je udeležilo prvi teden 57, drugi teden 52, tretji teden pa 33 oseb. — Tudi v Melbournu se je zbralo nad 1000 oseb k nadškofovi maši v nedeljo, 6. februarja. 25 mladih je prejelo zakrament potrditve (birme). V soboto prej je nadškof kronal brezjansko podobno. Kroni je prinesel s seboj iz domovine. Po kronanju je bila v dvorani slavnostna akademija in razgovor z nadškofom. — Nadškof je obiskal tudi vsa tri slovenska društva v Viktoriji: Slovenski griček, Planico in Jadran. Zadnjemu je tudi blagoslovil novo dvorano. — Dr. Šuštar je obiskal in maševal Slovincem v Tasmaniji in pred odhodom domov v Perthu. Tamkajšnje slovensko društvo mu je v dvorani priredilo lep večer.

ZDA

Slovenska šola pri Sv. Vidu v Clevelandu je pripravila za Miklavžev večer igro Skrivnostni dobrotnik. — Na misijonsko nedeljo so v slovenski cerkvi sv. Janeza v Milwaukeeju nabrali 800 dolarjev za naše misijonarje. — Pevska skupina Zvon v Fairfieldu, ki jo sestavljajo bratje Us, je izgubila enega člana. Umrl je Jože Us iz znane Usove družine, ki je štela 15 otrok. — Okrog 700 ljudi se je udeležilo Slovenskega dneva v Fairfieldu, ki sta ga priredila Liga slovenskih Amerikancev in društvo Lipa iz Fairfielda. — V Chicagu prirejajo v novembru folklorno razstavo, pri kateri je lani sodelovalo 50 narod-

nostnih skupin. Prvo mesto je mestna komisija podelila Slovincem. Levji delež pri uspehu je imela ga. Metoda Fischeinger. — Clevelandski zbor Fantje na vasi je izdal gramofonsko ploščo Mi smo mi! — Jolietški pevski zbor Slovenska pesem je imel 5. februarja pevski koncert pri Sv. Vidu v Clevelandu. K vajam se zbirajo pri Mariji Pomagaj v Lemontu. — Clevelandska Glasbena Matica je pred božičem priredila uspel koncert božičnih pesmi. Peli so poleg slovenskih in angleških tudi poljske, nemške in italijanske pesmi. — Letos 4. marca je mesečnik Ave Maria, ki ga izdajajo frančiškani v Lemontu in ga zadnja desetletja ureja p. Fortunat Zorman, stopila v 75. leto. Začel ga je izdajati p. Kazimir Zakrajšek. V teh letih je napravil mesečnik neizmerno veliko delo za ohranitev verskih in kulturnih dobrin med Slovinci v severni Ameriki. — Ženski pevski zbor Dawn iz Clevelanda je slavil lani v novembru 15-letnico pevskega delovanja. Priredil je lep koncert slovenskih pesmi. Sodeloval je tudi moški kvartet Slovan. — Na domu v Illinoisu je 13. jan. umrl nekdanji taboriščni zdravnik in globoko veren katoličan dr. Franc Puc. Poleg dr. Meršola je bil med nami izseljenci najbolj poznani zdravnik.

KANADA

Na Baragovo nedeljo so pri Mariji Pomagaj v Torontu nabrali lepo vsoto 1730 dolarjev, ki jih bodo poslali slovenskim misijonarjem. V Novem Torontu so pa proslavili Baragovo nedeljo (23. 1.) z akademijo na čast našemu svetniškemu kandidatu. — V župniji Marije Brezmadežne v Torontu so praznovali 30. jan. 20-letnico delovanja slovenskih skavtov. — Ontarijsko ministrstvo za socialno skrbstvo je izdalo dovoljenje za zidavo tovrstnega doma Lipa. Predvideno je, da se bodo dela spomladi začela. — Slovenski lazaristi so v Torontu odprli novo misijonsko hišo. Njen namen je vzgajati in ohranjati duhovne poklice. — Na drugo adventno nedeljo lani je Hamiltonski škof posvetil novo cerkev sv. Gregorija Velikega, ki so jo z župnikom g. Karlom Ceglarjem zgradili slovenski župljani. Poleg cerkve je tudi župnišče s prostori za farno življenje. Nabirke

iz pisem jaka sulca

S predpisi nad predpise

Zdaj smo sredi akcije. Veliko stvari moramo urediti. Urejamo jih s predpisi. Natanko moramo določiti, kaj kdo sme, in česa ne sme, pa kako tisto, kar sme, sme, in kako ti-stega, česar ne sme, ne sme. To so odgovorne naloge.

No, naposled se tudi mi trudimo, da bi spravili vse življenje v odloke in odredbe; pravzaprav smo pri tem v zadnjem obdobju zelo uspešni, s tem se lahko pohvalim. Le tega še ne znamo, da ne bi bilo potem vse narobe.

Denimo: predpišemo, kaj se ne sme. V začetku je to čisto preprosto, nimamo, rečemo, ne moremo si tega privoščiti, pika. Zadevo sprejmemo kot svojo stabilizacijsko nalogo.

Za tem jasnim izhodiščem poskušamo stvar podrobneje opredeliti — tu pa se začno težave. Treba je napraviti nekaj izjem.

Nekatere pomembne dejavnosti in nekatere ugledne ustanove, ki jih ni dobro podrobneje opredeljevati, si to pač morejo privoščiti.

Potem se takoj pokaže, da tudi nekaterih drugih dejavnosti in usta-

med verniki so doslej prinesle 125.000 dolarjev. — V župniji Marije Brezmadežne v Novem Torontu so imeli pred božičem zaprte duhovne vaje, ki se jih je udeležilo 35 žensk in 30 moških. — Misijonski krožek pri Mariji Pomagaj v Torontu je nabral za naše misijonarje lepo vsoto 3500 dolarjev. Lep vzgled nam v Evropi, ki nam gre denar tako težko izpod rok, razen v gostilni! — Župnijska kronika pri Mariji Pomagaj izkazuje 15 rojstev, 12 porok in 12 pogrebov. Pri prvem obhajilu je bilo 7 otrok, pri birmi pa 37 mladih kristjanov. — V župniji Marije Brezmadežne pa je bilo 41 krstov, 21 porok in 10 pogrebov. Prvoobhajancev je bilo 35, birmancev pa 91.

nov, o katerih se delegati lahko pre-
rekaajo, ne moremo prezreti.

Potem je kajpak treba napraviti izjemo za sarajevsko olimpiado, ki je naša prestižna naloga številka ena.

Tu so še nekatera kočljiva regionalna območja, ki ne prenesejo omejevanja.

Potem je tu tudi vlada s svojimi inštitucijami in podaljški teh inštitucij.

In naposled je tu vrsta gospodarskih organizacij ali organizacij v izgradnji, ki so si v preteklih letih

privoščile precej več, kot zmoremo. Ne bi bilo gospodarno, če bi jih kar po hitrem postopku postavili pod kap; treba jim je omogočiti, da se postopno navadijo na stabilizacijo, kar je nadvse občutljiv in dolgotrajen proces.

Če dodamo k temu še vse tisto, kar smo že prej naročili, je jasno, da bi bilo neumno samo plačati in vreči stran. Torej je treba napraviti izjemo tudi pri tem.

Na koncu je tako, da navadno uradni dokument na treh straneh pove, česa se ne sme, — zatem pa

tretji dan je od mrtvih vstal . . .

(nadaljevanje s 7. strani)

ga storila bolnemu, in zaradi tega, kako je bil ozdravljen, vedite vsi vi in tudi vse izraelsko ljudstvo: v imenu Jezusa Kristusa iz Nazareta, ti-stega, ki ste ga vi križali in ga je Bog obudil od mrtvih, v njegovem in v nobenem drugem imenu stoji ta človek zdrav pred vami (Ad 4, 8b—10).

● Peter in apostoli so rekli pred velikim zborom v Jeruzalemu: **Bog naših očetov je obudil od mrtvih Jezusa, ki ste ga vi poslali v smrt, ko ste ga obesili na les. Bog ga je poveličal na svoji desni in ga napravil za vodnika in odrešenika, da je po njem dodelil Izraelu kesanje in odpuščanje grehov (Ad 5, 30—31).**

● Apostol Peter je povedal v hiši stotnika Kornelija v Cezareji: **Bog je (Jezusa iz Nazareta) tretji dan obudil in mu dal, da se je pokazal, ne vsem ljudem, temveč pričam, ki jih je Bog že vnaprej izbral, nam, ki smo po njegovem vstajenju od mrtvih jedli in pili z njim (Ad 10, 40—41).**

● Apostol Pavel je govoril v sinagogi v Antiohiji Pizidski: **Bog je (Jezusa) obudil od mrtvih; veliko dni se je prikazoval tistim, ki so prišli z njim iz Galileje v Jeruzalemo, tistim, ki so zdaj njegove priče pred ljudstvom. In mi vam oznanjamo veselo novico: obljubo, ki jo je Bog dal našim očetom, je izpolnil nam, njihovim otrokom: obudil je Jezusa. Tako je pisano v prvem psalmu: „Moj**

sin si, sam sem te danes rodil.“ Da ga je Bog obudil od mrtvih in da se ne bo več vrnil v trohno, pa je takole povedal: „Dal vam bom Davidove obljube, ki so resnične.“ Zato je še drugje rekel: „Ne boš pustil svojega svetnika, da bi okusil trohno.“ Ko pa je David ob svojem času poskrbel za svoj rod in po božji volji umrl, se je pridružil očetom in „okusil trohno“. Tisti, ki ga je Bog obudil, pa „ni okusil trohne“ (Ad 13, 30—37).

● Apostol Pavel je na aeropagu v Atenah rekel takole: **Bog je postavil dan, ko bo pravično sodil vsemu svetu po človeku, ki ga je za to določil, in dal vsem poroštvo, ko ga je obudil od mrtvih (Ad 17, 31).**

● Isti je pri zaslišanju pred kraljem Herodom Agripo II v Cezareji ob morju izjavil: **Ker me podpira in varuje Bog, še danes naprej pričujem pred majhnimi in velikimi, vendar vselej govorim le tisto, o čemer so preroki in Mojzes rekli, da mora priti: da bo Kristus trpel in da bo prvi vstal od mrtvih in oznanil luč ljudstvu in poganskim narodom (Ad 26, 22—23).**

V vseh pismih apostolov in v Apostolskih delih je jasno zapisana trdna vera prve Cerkve v Jezusovo vstajenje. To so zgodovinski zapisi o resničnem dogodku.

Vero v resničnost Gospodovega vstajenja so apostoli zapečatili s svojo mučeniško smrtjo. Tako pričevanje je pa nadvse trdno, tudi če gre za tako enkratni dogodek, kot je Kristusovo vstajenje od mrtvih.

so na tristostranskih straneh naštetih izjeme, za katere omejitve ne velja.

DELO, Ljubljana, 15. jan. 83/19.

Fleksibilna administracija

Resnici na ljubo je treba povedati, da je naša administracija, fleksibilna, se pravi, da se ne drži kot pijanec plota tistega, kar je še včeraj trdila, da je bilo prav.

Poglejte, komaj smo uvedli strožje ukrepe na mejah, že smo sprejeli drugačna določila, ki so zdrcem dovoljevala uvoz blaga do vrednosti poltretjega milijona starih dinarjev. In ni minilo toliko časa, da bi se lahko vsi zdrci privadili na to novost, že smo določila vnovič spremenili in spet uvedli prejšnja določila. Če to ni prožno ukrepanje!

Ali bencinski boni. Koliko smo si obetali od njih: socialno pravičnost, ogromen prihranek, saniranje razmajane državne blagajne, nove navade, izboljšanje javnih prevoznih sredstev itd. itd. Komaj tri mesece po uvedbi bonov pa nam minister za preskrbo Luka Reljič javno pove, da so prinesli več škode kot koristi. Taisti Luka Reljič, ki jih je uvedel in zavračal vse pomisleke proti njihovi uvedbi, se jim prvi odreče in ne najde zanje dobre besede.

Vsi seveda vemo, da minister Luka ni ukrepal na svojo pest, ne prej ne zdaj; za njim je kolektivno telo, ki razmišlja in daje smernice, kaj je trenutno najbolj prav. Torej nimamo samo fleksibilnega ministra Luke, ampak imamo fleksibilno vlado, ki se zna odločno zoperstaviti svojim lastnim neumnostim.

DELO, Ljubljana, 29. jan. 83/21.

Olimpijske igre v Sarajevu

Zahvaljujem se vam za časopisne izrezke s (tujimi) komentarji naših predolimpijskih priprav . . .

Vi seveda ne morete razumeti, da so igre za nas mnogo več kot samo športno tekmovanje. Te igre so postale takorekoč preskusni kamen, da vidimo, kdo je za socializem in kdo ni . . . Potrebujemo jih za zmagovite napredne ideje doma. Na koncu, ko bo vse mimo, bo dovolj časa za trezen preudarek, kako s temi napravami prihodnje, da ne bo izgub.

Pred dnevi se je nekaj dobrih prijateljev dopustnikov vrnilo z Jahorine zelo nezadovoljnih. Proge za smučanje so bile ta čas neurejene, hoteli zanemarjeni, postrežba zanikrna, polovico žičnic ni obratovalo, dvestoglava množica pred avtobusom, ki je hotela domov, se je skoraj stepla, šofer iz protesta potem ni hotel odpeljati, in ameriški gost, ki je venomer ponavljal, da je vse skupaj very romantično-vznemirljivo, je zvečer, ko je padal čez kovčke in smuči v Olympic ekspresu, onemogel zastokal, da je vendarle lepše, če vse vznemirljivosti ne okušaš na svoji koži.

Mi potrebujemo dovolj pomembno prireditve mednarodnih razsežnosti, da se nam bo splačalo vse neurejene zadeve spraviti v red.

Vidite, tega tudi tuji novinarji ne znajo ali nočejo razumeti. Spotikajo se ob nekakšne obrobne nepomembnosti in delajo iz njih neokus-

ne senzacije. Seveda je njihova pravica, da to počno drugod, če so tako navajeni, ne pa pri nas. O tem sploh nimajo pojma, kako zelo občutljivih reči se lotevajo, hočem reči, kako zelo smo mi občutljivi.

Ampak mi se med seboj poznamo in to upoštevamo. Natanko vemo, s kakšnimi rokavicami se je treba dotakniti te zadeve, s kakšnimi one. Nekako smo uigrani, kot dobro moštvo. Ne more se nam pripetiti, da bi kar naravnost dregnili v kaj neprijetnega. Predstavniki sedme sile po svetu pa tega dostikrat ne upoštevajo . . .

Če bo šlo tako naprej, bomo morali resno razmisliti, komu bomo v prihodnje še dovolili, da bo lahko preverjeno pisal o nas, in komu tega ne bomo dovolili. Če bo treba, bomo pisali sami o sebi, tako kot znamo, konstruktivno, spodbudno, upoštevaje pozitivne izkušnje . . .

DELO, 26. feb. 83/24.

poštni nabiralnik

NEDOVOLJENA VPRAŠANJA

Mojemu otroku je dala učiteljica pri dopolnilnem pouku slovenskega tečaja, ki ga organizira režim, VPRAŠALNIK ZA UČENCE IN UČENKE, v katerem so tudi ta-le „zanimiva“ vprašanja:

- Označi, kako pogosto bereš: Ciciban, Mavrico, Pionirski list, Ognjišče, Naš delavec, Naša luč, . . . ?
- Označi, kako pogosto spremljaš na radiu in televiziji te-le oddaje: . . . verske (religiozne), . . . ?
- Ali obiskuješ kakšno slovensko ali jugoslovansko društvo (klub)? . . . Ali si tudi član katerega drugega društva (kluba): . . . verskega, . . . ?
- Ali se v šoli pogovarjate o: . . . verskih vprašanjih (o Cerkvih, o Bogu . . .) ?
- Ali se tudi doma pogovarjate o: . . . verskih vprašanjih (o Cerkvih, o Bogu . . .) ?
- Ali se pri verouku pogovarjate o: političnih vprašanjih, odnosih med na-

rodi, ekonomskih problemih, verskih vprašanjih (o Cerkvih, o Bogu . . .) ?

● Opredeli svoj, materin in očetov odnos do religije: je veren, verna, in hodi v cerkev; je veren, verna, vendar ne hodi v cerkev; ni veren, verna, a hodi v cerkev; ni veren, verna, in ne hodi v cerkev . . .

● Kje obiskuješ verouk: v šoli; pri slovenskem duhovniku; v šoli in pri slovenskem duhovniku; ne obiskujem verouka.

● Kako pogosto se srečuješ (če se) z duhovnikom, s slovenskim, z drugim: pri mašah, verouku, duhovnih vajah; na izletih, prireditvah, praznovanjih, tečajih; ko si v težavah in potrebuješ nasvet . . . ?

Tako povpraševanje je vtikanje v najnotranjši človekov svet (Le čemu potrebuje ateistični režim te podatke o veri, kaj mislite?) in zato povsem nedopustno. Po zahodnoevropskih državah je tako vtikanje v človekovo vest po ustavi in zakonih kaznivo.

Upam, da bodo slovenski škofje proti takšnemu ravnanju kaj ukrenili.

Lep pozdrav!

N. N.

ŽELJE IZ KANADE

Prosimo vas, da napišete v NAŠI LUČI še kakšno novico iz Cirkovec na

Dravskem polju, saj so se nekoč v tem kraju ustavljali vsi romarji na Ptujsko goro.

Zanimalo nas bi tudi, kako je s plačilom NAŠE LUČI izza morja: ali smo mi iz Amerike in drugih oddaljenih dežel tudi všteti?

N. R.,
London, Kanada

ODGOVOR: Novice iz Slovenije objavljamo pač po njih zanimivosti. Če se bo v Cirkovcah zgodilo kaj posebnega, bomo o tistem gotovo poročali. Drugega vprašanja pa ne razumemo.

ŽELJE IZ HAMBURGA

Prosimo vas, da objavite ure in valovne dolžine vatikanskih radijskih oddaj v slovenskem jeziku.

Ali vam je znano, ali bo sv. oče obiskal v bližnji prihodnosti Jugoslavijo oz. Slovenijo? Mnogim Slovencem doma bi papežev obisk veliko pomenil, ne samo za utrditev vere, temveč tudi za moč kljubovanja težavam, ki jih povzročata ateizem posebno pri mladini.

N. N.,
Hamburg, ZRN

ODGOVOR: Slovenske oddaje po Vatikanskem radiu so vsak dan ob 19. uri, ponovitev pa naslednji dan ob 4,45 na srednjih valovih 196 m (1529 kHz) ter kratkih valovih 41 m (7250 kHz) in 49 m (6190 kHz). — O papeževem obisku Jugoslavije se pogovarjajo zastopniki Vatikana in Jugoslavije.

Prav v tej številki NAŠE LUČI lahko berete, kakšne težave spremljajo ta nameravani obisk. Dokončne gotovosti obiska še ni.

VTISI

Imam vtis, da voditelji KPJ ne vedo več, kako naj delavskemu razredu odgovarjajo, zakaj ni obljubljene blaginje, zakaj ni osnovnih življenjskih potrebščin, zakaj prevladujejo povsod občutki nezaupanja, zakaj rojé po glavah mladih državljanov želje po liberalizaciji in zakaj se narodi Jugoslavije nimajo za brate. Ljudje imajo občutek, da jim partija stalno-obljubljiva nemogoče reči, istočasno pa odklanja sleherni kritiko, ker hoče ostati za večne čase „zgoraj“.

Vem, da Slovenci že desetletja takole razmišljajo in prihajajo do takšnihle klavnih sklepov: „Če kaj bleknem, bo po meni, zato bom molčal, se prenarejal, lagal . . .“

Ali se vodilni zavedajo, kaj pomeni narodu streti značaj, vest, ponos, upanje, srečo, gotovost, zaupanje, zgodovino? To je hujše kot vsi Goli otoki.

Čas je, da sedemo vsi Slovenci k isti mizi. Čas za splošno spravo je zrel. Rešimo slovenski voz, da ne bo dokončno zdrsel po klancu navzdol! Nočemo ostati za večne čase deseti bratje . . .

K. C., delavec
ZRN

**še prvo
pa drugo
pa tretje!**

KAKO JE ZALOŽEN JUGOSLOVANSKI TRG

Ob prehodu v tekoče leto je bil jugoslovanski trg zelo neizenačeno založen z mlekomo, mlečnimi izdelki, jedilnim oljem, limonami, premogom, belo tehniko in nekaterimi drugimi pomembnimi izdelki, kot so zdravila, kava, vata in papirna konfekcija, piše Trbojevič v Politiki, sklicujoč se na podatke z ankete, ki jo je izpeljalo splošno združenje trgovine Jugoslavije.

Po vseh republikah in pokrajinah je na trgu le okoli 75% potrebnih količin moke. Pričakovati je, da bodo začeli peči 600-gramske štruče, kar naj bi prineslo precejšnje prihranke moke.

V mnogih trgovinah je ponudba mleka manjša, čeprav so se cene povečale. Trgovci menijo, da mleka ni zadosti v glavnem zaradi treh vzrokov: mlekarkem se bolj izplača, da mleko predelujejo v dvakrat dražji jogurt, odkupna cena je nizka, kmetje niso zainteresirani in pitajo z mlekomo prašiče in te-

dragi bravci!

Pred kratkim smo brali v ljubljanskem Delu: „Konec februarja je minilo štirideset let, odkar so Kardelj, Kidrič in Leskošek (za KPS), Rus in Lubej (za slovensko sokolstvo), Kocbek, Fajfar in Breclj (za krščanskosocialistično skupino) podpisali Izjavo treh ustanovnih skupin OF, ki je po kraju nastanka dobila ime Dolomiška Izjava. To Izjavo zgodovinske soglasno obravnava kot prelomnico v slovenski politični zgodovini“ (5. mar. 83/20).

O tej izjavi ne bi pisali, ko bi ne pomenila v naši polpretekli zgodovini resnične prelomnice, katere posledice nosimo še danes. S to izjavo je namreč KPS ostalima ustanovnima skupinama OF dokončno vzela pravico do samostojnega političnega dela in uvedla enostrankarski sistem. S tem je svoje zaveznike izigrala, slovenskemu narodu pa vzela eno njegovih temeljnih pravic, namreč pravico do svobodnega odločanja o družbeni ureditvi in do svobodne izbire svojih predstavnikov. Odvzem te pravice traja še danes, po 40 letih.

Noben narod se ne more zdravo razvijati, če mu niso priznane temeljne pravice: le na njih osnovi je možen poln, krepak razvoj.

Z lepimi pozdravi!

Uredniki

leta. Z maslom so najbolj založeni v Črni gori in Vojvodini, na Hrvaškem pa ga najbolj primanjkuje.

Po mnenju trgovcev je zagotovljena le polovica potrebnih količin jedilnega olja. Po podatkih iz ankete je založenost s sladkorjem precej dobra. Zagotovljenih je približno 75% potrebnih količin. Sicer pa je tovarn sladkorja preveč. Anketa je pokazala, da je preskrba z mesom najbolj neizenačena. Skoraj ni kraja, ki bi se lahko pohvalil, da je dobro založen.

Za premog naj bi mesta zagotovila kompenzacije (plačilo z blagom), saj je povpraševanje po njem zaradi pomanjkanja drugih energetskih virov zelo veliko.

Letos je pričakovati boljšo založenost v zdravili, pralnimi praški in kavu, slabšo pa z zamrzovalniki, hladilniki, pralnimi in pomivalnimi stroji, in sicer zaradi večjega izvoza in manjše proizvodnje.

DELO, Ljubljana, 11. jan. 83/2.

PREDNOST BOGATEJŠIM?!

Na vratih zobozdravstvene ordinacije v domžalskem zdravstvenem domu visi listek, ki seznaja vse, da jim lahko popravijo zobe takoj, mogoče še to uro, prav gotovo pa še ta dan, če so pripravljeni popravilo plačati sami. Napis na vratih je namreč jasen: „Samoplačniki imajo prednost!“

Kako je mogoče, da ljudje takšno prakso mirno prenašajo že dve leti in da se nad njo ni doslej še nihče resneje zamislil?

Baje je sklep o „ekspresni popravilnici zob“ sprejela občinska zdravstvena skupnost. Edini razlog, s katerim je opravičila svoje početje, pa je bil ta, da je treba vendarle najti način, kako priti k zobozdravniku prej kot v 12, oziroma 18 mesecih. Spomnili so se na denar. Kdor ga ima, si lahko vrstni red kupi in s podaljševanjem vrste spodbuja vedno nove in nove ljudi k odločitvi, da se je treba z repa čakajočih s pomočjo denarja prebiti med prve.

Ob tem začaranem krogu, ki so si ga v Domžalah tako imenitno zamislili, je res težko upati, da bodo skušali zobozdravniki grozljivo čakalno dobo skrajšati z dobrim, bolje organiziranim delom.

DELO, Ljubljana, 27. jan. 83/4.

O USODI NAŠIH BRATOV NA MADŽARSKEM

Vsa leta v naših osrednjih listih ni bilo obširnejšega članka o stvarnem stanju (Slovencev) v Porabju. Zato nas je ugodno presenetilo kratko in bledo poročilo na ljubljanski TV 6. januarja, naslednji dan pa prvo daljše poročilo v Delu.

Moti le eno: Spričo tega, da v vseh povojnih spisih toliko poudarjajo preganjanje slovenščine pod Italijo na Primorskem in (pod Avstrijo) na Koroškem, obenem s poudarjanjem zaslug duhovščine za ohranitev narodnosti in jezika v teh deželah, niti poročilce na TV niti članek v Delu niti z besedo ne omenjata položaja slovenščine v cerkvi v slovenskem Porabju, ki je doslej najodločilneje podpirala ohranitev našega jezika in naroda tudi na Madžarskem in ki je prav zadnji čas — po čigavi krivdi? — izrinjena tam kar iz dveh župnij.

Nikar si ne zakrivajmo oči in se ne bojmo izreči ter zapisati besede „Cerkev“, ter ne pozabimo, da se brez nje slovenščina v Porabju ne bo dolgo ohranila.

DRUŽINA, Ljubljana, 30. jan. 83/6.

SAMOUPRAVNA SLOVENŠČINA

V naši občini izhaja občinski časopis z delegatsko prilogo in prihaja redno v vsako družino, da bi bili vsi občani seznanjeni z delom delegatov in da bi lahko dajali tudi pripombe k objavljenemu gradivu. To je lepo in prav, zahtakne pa se pri jeziku.

(Primer:) odlomek iz Osnutka globalnih možnih usmeritev dolgoročnega razvoja: „Tako kot za dosedanji varianti koncentracije in dekoncentracije naselitev v ljubljanski regiji velja tudi za varianti, ki govorita o usmerjevanju naselitev bodisi na severno polovico ali južno polovico regionalnega prostora, teoretičnega značaja, saj kot skrajnosti ne predstavljata osnov za planske odločitve, služijo pa opredelitvi razpona realnih alternativ.“

DELO, Ljubljana, 1. feb. 83/5.

KAZNJENCI S PARTIJSKO IZKAZNICO

Nekdaj, v prvih povojnih letih, je veljalo, do partijska izkaznica zagotavlja komunistom svojevrstno imuniteto.

Komunistu niso mogli soditi zaradi kaznivega dejanja, celo v preiskovalni zapor ni mogel, dokler njegova partijska celica, osnovna organizacija, ni obravnavala njegovega primera in ga izključila iz partije.

Dandanes ni več tako. Ne samo, da mnoge osnovne organizacije zveze komunistov ne razpravljajo o idejnopolični odgovornosti svojega člana, ki je storil kako kaznivo dejanje, prekršek ali gospodarski prestopke, ampak se celo dogaja, da imajo posamezniki, 'ko gredo v zapor, pri sebi partijsko izkaznico, nekateri pa med prebijanjem kazni celo plačujejo članarino. Smešno, pa tudi žalostno zveni novica, ki je bila objavljena pred nedavnim v enem izmed naših časopisov, da so zaporniki v nekem bosenskem mestecu zahtevali ustanovitev partijske organizacije.

Žal se (osnovne organizacije komunistov) dostikrat ne ravnaajo po statutarjih naročilih. Prej narobe: celo posredujejo, ko sodijo kakemu članu ZK, in zahtevajo milejšo kazen. Mnoge organizacije in organi ZK se izmikajo temu, da bi obravnavali idejnopolično odgovornost svojega člana, posebno če gre za „vidnejšo“ osebnost, za človeka na družbenem ali političnem položaju.

DELO, Ljubljana, 1. feb. 83/2.

DEVIZE ZDOMCEV OSTAJAJO V TUJINI

Jugoslovanski delavci, ki so na za-

naša luč

eden najbolj
zanimivih
slovenskih listov

mora v vsako
slovensko hišo

v izseljenstvu,
zdomstvu,
zamejstvu
in doma

časnem delu v tujini, vse pogosteje nalagajo svoje prihranke pri tamkajšnjih bankah. Iz zahodnonemškega tiska je tudi moč razbrati, da „gostujoči“ Jugoslovani mnogo pogosteje kot poprej odpirajo obrtne delavnice, gostilne ali kako drugače nalagajo svoje prihranke.

Matični deželi povzroča to dvojno škodo:

vse večji devizni zaslužek naših zdomcev ostaja v tujini;

za ljudi, ki se bodo utrdili v tujem poslovnem svetu, pa je hkrati vse manj možnosti, da se vrnejo domov.

Takšen razplet kaže, da imajo jugoslovanski zdomci očitno premalo možnosti, da bi svoje prihranke gospodarno in koristno naložili v domovini, ali pa so o možnostih, ki sicer obstajajo, preslabo obveščeni.

Zdomcev ne bi pritegnili v zadostni meri, če ne bi sprožili pobud za spremembo nekaterih predpisov — predvsem v carinskem zakonu in odloku o uvozu opreme.

Opaziti je tudi, da so naši delavci na začasnem delu v tujini precej zbegani, ker se predpisi, ki uravnavajo nekatere pogoje pri njihovi vrnitvi, tako pogosto spreminjajo.

DELO, Ljubljana, 2. feb. 83/4.

SVEŽENJ TEŽKO PREBAVLJIVEGA GRADIVA

Ko je v teh dneh izšlo gradivo za seje občinskih samoupravnih interesnih skupnosti v Mariboru v posebni izdaji delegatskega glasila Delegat, je nastal majhen preplah. Za seje občinskih in mestnih samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti so namreč v skupnem gradivu objavili 224 tipkanih strani gradiva, ki je zelo nepregledno, brez kakršnih koli povzetkov ali kakšnih drugih poudarkov. Prav tako tudi ni nikakršnega uvoda, ki bi delegate napotil na bolj ali manj pomembne zadeve.

Bržčas bo tako obsežno in nepregledno gradivo mnogokrat romalo v koš, ne pa v temeljito preučitev, za kar bodo na koncu koncev spet obdoližili delegate.

Seveda pa vse skupaj niti ni poceni. En izvod tega gradiva stane 18,60 dinarja, brez stroškov razpošiljanja, natisnili pa so ga v 13 tisoč izvodih, kar

je stalo nekaj več kot 240 tisoč dinarjev.

DELO, Ljubljana, 9. feb. 83/4.

MALO MLADIH KOMUNISTOV

V razpravi, na kateri je občinski komite ZK Brežice ocenjeval idejno in akcijsko enotnost ter organiziranost komunistov, je bilo slišati tudi podatek, da imajo v zadnjih letnikih domačega šolskega centra med več kot 400 dijakov vsega 5 članov ZK. Osnovna organizacija ZK meni, da gre po izjavah dijakov tak položaj pripisati splošnemu ugledu organizacije ZK.

Seveda se ob tem takoj poraja vprašanje, čemu sami vztrajajo v „taki partiji“ in kaj so za lastnim zgledom pa pri pouku samoupravljanja s temelji marksizma, pri delu marksističnega krožka in mladinske organizacije ter pri uveljavljanju šolske samouprave storili — za drugačen odnos do ZK.

DELO, Ljubljana, 11. feb. 83/4.

JUGOSLAVIJA SE POGAJA ZA NOVO POSOJILO

Gverner jugoslovanske Narodne banke Makić je izjavil, da se Jugoslavija trenutno pogaja za posojila v višini 4,5 milijarde dolarjev. Ni pa hotel povedati, katera posojila so doslej dejansko odobrena, in o katerih se bodo šele pogajali. Slej ko prej, se zdi, nameravajo nekatere zahodne banke z novimi posojili Jugoslaviji omogočiti plačanje dosedanjih dolgov.

Makić je zanikal govorice, da naj bi od Jugoslavije terjali tudi izpolnitev nekaterih političnih pogojev. Povedal je, da Jugoslavija dolguje slabih 20 milijard dolarjev.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 11. feb. 83/13.

RACIONALIZACIJA

Prvič po koncu vojne sta bili v Beogradu racionirani kava in jedilno olje. Vsak občan ima pravico do 150 g kave in 1 l jedilnega olja na mesec. Tudi pralne praške bodo občani dobivali na bone, a praškov sedaj v državnih trgovinah sploh še ni.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 18. feb. 83/6.

NAJHUJŠA SKUŠNJAVA

Najhujša skušnjava je, če je kdo pripravljen za večji kos kruha ali za boljši položaj zamenjati svoje prepričanje, zatajiti svojo osebnost, pogaziti v sebi človeka, po načelu: vse storim, če mi vse daste.

Tudi danes so ljudje, ki podlegajo takim skušnjavam. Če pravimo, da je na svetu veliko zla, ga je predvsem zaradi takšnih ljudi.

Zato Jezusova zmaga pomeni v zadnjih posledicah zmago zvestobe, poštenosti, resnice, dobrote, skratka vsega, kar je v človeku človeškega in božjega, nad tem, kar je v človeku nečloveškega in satanskega.

DRUŽINA, Ljubljana, 20. feb. 83/1.

DESETAK ZA NEŽKO

Na delavski univerzi v Gornji Radgoni so dobili kar šest prepisov računov in tri fotokopije prenosnih nalogov, iz katerih je razvidno, da jih Mladinska knjiga terja za poravnavo dolga 0,50 dinarja.

Terjatev je skupaj s spremnim dopisom in poštino, pravijo Radgončani, veljala Mladinsko knjigo vsaj 10 dinarjev. Birokracija pač ve, kje se da iztisniti kakšno nežko.

DELO, Ljubljana, 24. feb. 83/16.

UŽALJENA SEM BILA

Na letošnjo pepelnico sredo sem sedela na avtobusni postaji v Ljubljani. Kar naenkrat zaslišim hrupno godbo in skozi čakalnico se je med ljudmi odvijal sprevid mask. Na čelu je nekdo nosil križ; šema, oblečena v duhovniško obleko, pa je „blagoslavljala“ zelo nesramno narejenega pusta, ki je ležal na vozičku.

Zgrozila sem se ob teh nesramnih norčevanjih. Tudi med ljudmi v avtobusni čakalnici je bilo veliko takih, ki jim ni bilo do smeha.

Kje so pristojni organi, ki morajo po službeni dolžnosti skrbeti za red in mir, torej tudi za to, da se ljudje javno ne žalimo med seboj?

C. F.

DRUŽINA, Ljubljana, 27. feb. 83/6.

DIALOG?

Dialog pri nas ni bil skoraj nikoli kaj več kot dialog omizja s podmizjem. Glej, prijatelj, nekoč si hrumul: „Prosvetljenstva potrebuje človek.“

Prosvetljenstvo pa ni, če poznaš samo eno stran in če zapiraš vse drugo. Zakaj si tako kategorično zaklical: „Marksizem v šole!“ in vse drugačno pometal že prej ven? Ali ne zagovarjaš svobode?

J. O.

DRUŽINSKA PRILOGA, Ljubljana, mar. 83/34.

EVROPSKI PARLAMENT OPOZARJA NA ZATIRANJE

Delovna skupina Evropskega parlamenta o človekovih pravicah je objavila vrsto poročil o komunističnih deželah, Indokini, Latinski Ameriki in tretjemu svetu.

Po poročevalcu o komunističnih deželah Pragu (britanskem konservativcu) so baltske dežele in Češkoslovaška med tistimi, ki človekove pravice najbolj zatirajo. V Jugoslaviji „ohranja KP monopol nad politično oblastjo, in svoboda izražanja je močno omejena. Prepovedano je kritizirati bivšega predsednika Tita, partijo in nauk o socialističnem samoupravljanju. Računajo, da je 500 do 700 političnih jetnikov, katerih mnogi so bili obsojeni po kosovski vstaji 1981“.

LE MONDE, Pariz, 2. mar. 83/3.

ZA „OBLASTJO BONOV“ TIČIJO NESPOSOBNEŽI

„Oblast bonov“ je očitno najbolj primitivna oblast, značilna za tiste kroge, ki svojemu delu niso kos. V Beogradu

so na primer sklenili na desetine družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov, po katerih bi moralo biti glavno mesto že zdavnaj dobro preskrbljeno, a so se vendarle „morali“ zateči k bonom.

V Beogradu je tudi odločeno, da pravo kavo (nemešano) dobijo kavarne, bolnišnice in družbenopolitične skupnosti. Dovtipneži so začeli spraševati, ali je kava že postala zdravilo, če jo bolnišnice dobijo obvezno, in ali je družbenopolitičnim skupnostim potrebna za to, da bistrí glave pri sprejemanju sklepov o bonih.

DELO, Ljubljana, 3. mar. 83/13.

PREMOG IN MLEKO DRAŽJA

Zvezni izvršni svet je sprejel višje cene tudi za elektriko, izdelke iz mleka, mesa in rib. Podražitve so pričele veljati s 4. marcem.

Po sklepu ZIS bo premog v prihodnje dražji za 25%. Cene električne energije se bodo tudi povečale za 25%. Pred kratkim se je občutno podražilo meso. Ker odpade na meso v ceni mesnih izdelkov kar 60 do 70%, je bilo treba zdaj podražiti tudi te izdelke: v poprečju bodo dražji za 18%. (Domače cene mesa so že dosegle svetovne cene ali so jih celo presegle.) Za toliko naj bi se povečala tudi cena ribjih izdelkov, torej v prvi vrsti ribjih konzerv. Mleko se bo podražilo za 2,80 dinarja, tako da bo liter v maloprodaji stali 24 dinarjev. Mlečni izdelki

se bodo v poprečju podražili za 18%. Svinjska mast naj bi bila dražja za 23%.

Skupaj s temi podražitvami so se maloprodajne cene letos povečale že za 6%, medtem ko so življenjski stroški v odnosu na lanske porasli že za 9%. Pri tem niso upoštevane cene na tržnicah, ki k vsemu pribijejo še odstotek.

Zvezni izvršni svet je ugotovil, da še naprej primanjkujejo nekatera nujna zdravila.

DELO, Ljubljana, 5. mar. 83/1.

PRIRASTEK IZGUB SE TUDI LETOS NAGLO POVEČUJE

Po predhodnih podatkih iz zaključnih računov znašajo lanske izgube slovenskega gospodarstva 9,75 milijarde dinarjev. Podatki kažejo znatno poslabšanje gospodarjenja, ki se stopnjuje že pet let. Pri slovenski izgubi zbuja strah tudi to, da se izredno naglo povečuje. Tako se je leta 1981 v primerjavi z letom 1980 povečala kar za 94,7%, kar je največje povečanje med vsemi republikami, lani pa se je povečala v primerjavi s predlani še bolj, namreč kar za 122%.

Kaže, da škarije industrijskih cen, ki že nekaj let režejo v škodo slovenski industriji, opravljajo svoje. Med vzroke manjšega dohodka je treba šteti tudi večletno izrinjanje slovenskih izdelkov z jugoslovanskega trga.

DELO, Ljubljana, 5. mar. 83/1.

kdo pravi, da se domà ne smejejo?

PREMNOGI NAŠI VODITELJI SO BILI ČUDEŽNI OTROCI: ŽE KO SO IMELI PET LET, SO ZNALI TOLIKO EKONOMIJE KOT DANES.

Čeprav se nam verjame na BESEDO, imamo GOVORE.

LJUDJE SE DELIJO NA TISTE, KI GOVORIJO GLASNO, IN NA TISTE, KI ŠEPETAJO.

Član Zveznega izvršnega sveta Janko Smole je trenutno najbolj citiran v svetovnem tisku. Rekel je namreč, da bo Jugoslavija odplačala vse svoje dolgove v tujini in poravnala vse svoje obveznosti v tujini.

„TA MESEC NISEM NIČ ZAPRAVIL ZA TVOJE BREZPLAČNO ŠOLANJE!“

Kadar delavci iz protesta nehajo delati v kapitalističnih državah, imenujemo to STAVKA. Isti dogodek pri nas označimo s PREKINITVIJO DELA ali s še lepšim izrazom IZSILJENI SESTANEK.

ČE NATANKO PREMISLIMO, IMAJO BONI ZA BENCIN POLITIČNI POMEN: BAZA JE ZVEDELA, KJE JE PISARNA KRAJEVNE SKUPNOSTI.

po Pavlihu

oglasi

• Dragi rojaki! Za vašo SELITEV v domovi-
no se Vam toplo priporočamo. — Obrnite se
na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte,
Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei
Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 - 44 5 62). —
Informacije dobite pisмено ali po telefonu v
slovenščini ali nemščini.

• Potujete v Rim? Dobrodošli v hotelu
BLED, Via S. Croce in Gerusalemme 40,
00185 Roma, tel. (06) 777 102. Na razpo-
lago so Vam komfortne sobe s kopalnico,
klimatičnimi napravami in radiom, lastni
parkirni prostor in restavracija v alpskem
slogu. Zagotovljeno Vam je prijetno občutje
med slovenskim osebjem. Lastnik: Vinko
Levstik.

• Tapainer-aparati in traki za vezenje
trsov, JEANS-HLAČE DM 5.—; velika izbira
AVTO-RADIEV in RADIOAPARATOV s kase-
to. Razni stroji in orodje. Zahtevajte naš
prospekt! — JODE-BILLIGMARKT, Mars-
straße 15, D-8000 München 2, BRD.

• PREVAJANJE V MÜNCHNU — Dipl. filo-
log JOSEF ARECH Vam uradno uredi prevo-
de iz slovenščine in srbohrvaščine, piše
prošnje in nudi pravno pomoč; pouk nem-
ščine in slovenščine. — 8000 München 45,
Sutlustr. 71b (U-Bahn 6, postaja
Freimann), tel. (089) 32 68 13.

• Starejša zakonca PRODAJATA hišo pri
Desterniku (Ptuj), pred nedavnim prenovlje-
no (kopalnica, pralnica s pralnim strojem).
Hiša je s pohištvom opremljena. V kleti
lastna stiskalnica in drugo orodje. Ob hiši
sadni in zelenjavni vrt in dve parceli. Cena
zmerna. Informacije o prodaji po telefonu
Nemčija 0 86 54 - 32 95.

• PRODAJ hišo z gospodarskim poslopjem
in nekaj zemlje na Dolenjskem. Vse infor-
macije dobite na naslovu: Kocjančič, Lavri-
ca 74/K, 61291 Škofljica.

• PRODAJ 3-sobno stanovanje (ca. 70
m²), lastno centralno ogrevanje, telefon, še
trije kletni prostori (možni za obrt), garaža,
vrt in dvorišče (ca. 300 m²), ob Ljubljanski
cesti v Celju. — Informacije po telefonu:
Ljubljana (061) 52332 med 21. in 22. uro.

• PRODAJ kmetijsko posestvo z 12 ha
zemlje in starejšo hišo ter novim gospo-
darskim poslopjem v Benediktu. Voda in
elektrika v hiši. — Informacije: Elizabeta
Kurbus, Bačkova 3, YU 62234 Benedikt.

• PRODAJ stavbo z lokacijo gostišča, pro-
stor za dvostezno kegljišče, dograjeno do 3
stopnje. Velikost stavbišča je 1000 m².
Kletni in pritlični prostori so 3 m visoki,
primerni tudi za druge obrti. Stavbišče je
ocenjeno na 900 starih milijonov din. Pro-
dam pa po ugodnejši ceni. Stavbišče stoji v
lepem kraju Dramlje, 9 km od Celja in 1
km od ceste „Slovenika“. — Interesenti naj
se javijo na naslov: Janez Zgonec, Frauen-
hoferstr. 6, 8900 Augsburg, BRD, tel.
0 821 / 73 2 21.

• V Grosuplju PRŌDAM hišo, zgrajeno do
3. faze (pod streho) z delavnico, primerno
za različne obrti, za 93.000.— DM. — Po-
jasnila dobite pod tel.-štev. Ljubljana
061/43 28 82.

• PRODAJ enodružinsko pritlično hišo s
parcelo v Portorožu. Neto stanovanjska
površina 124 m². Hiša ima tri spalne sobe,
dnevno sobo, verando, garažo, klet, kopal-
nico, WC, centralno ogrevanje. Parcela ima

760 m² vrta, katerega en del je sadovnjak,
drugi del pa urejen kot park. — Pojasnila
dobite po telefonu: 089/35 91 211 v
Münchnu, BRD.

• V Mariboru Prodaj novejšo enonad-
stropno dvostanovanjsko hišo. Hiša ima ve-
like balkone, kombinirano centralno kurja-
vo, telefon, delavnico in vrt z nasadom. —
Informacije po telefonu: 089/30 48 20,
München, BRD.

• PRODAJ enonadstropno dvodružinsko
hišo (9 x 12 m) v tretji gradbeni fazi (elek-
trika, voda, telefon, garaža za dva avtom-
bila v hiši) z vrtom (skupna gradbena povr-
šina 980 m²) v Bršlinu pri Novem mestu,
Kurirska pot 12. Hiša je oddaljena od šole,
otročkega vrta, trgovine in avtobusne po-
staje pet minut. — Pojasnila daje Jožefa
Nemanič, D-8061 Röhrmoos, Bahnhofstraße
3, BRD, telefon (089) 32 68 13 (Arech).

• Zdomcem ugodno PRODAJ lepo urejeno
hišo v Mariboru-mesto. — Za pojasnilo se
obrnite pisмено na: Cvetka Brlič, Finžgar-
jeva 4, YU-62000 Maribor.

• Izredna priložnost! Zdomec PRODA hišo,
zgrajeno do 3. faze z etažo, primerno za
obrt ali gostinstvo s čudovito lego blizu
Maribora. — Naslov posreduje uprava
„Naše luči“, če pošljete pristojbino kot je
navedena v temnem pasu spodaj. (Štev. 2)

• SLOVENEK, trenutno še v tujini, star 40
let, z manjšo kmetijo, želi spoznati verno
dekle. Starost ni pomembna. — Naslov po-
sreduje uprava „Naše luči“, če pošljete pri-
stojbino kot je navedena v temnem pasu
spodaj. (Štev. 3)

preberite!

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Ju-
goslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih glasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštnih kuponih pristojbino za dvojce pisem za tujino.

ni vsak, ki se ti smeje, tvoj prijatelj!

Ona njemu užaljeno: „Vsa leta te prosim, da mi za god nič ne podari. No, letos mi res nisi ničesar podaril.“

o

Ravnatelj gledališča: „Ali je igravec, ki ste mi ga priporočili, res tako odličan?“

„Res! Igra vse: Hamleta, Oresta, Don Karlosa in tarok. Še najboljše tarok.“

o

„Tine, pripoveduj mi kaj o naju!“

„Berta, imaš čudovito postavo, lepe lase, krasne oči, enkratna usta... Jaz sem pa kratkoviden, skoraj slep.“

o

V gledališču.

Ona: „Kako slaba akustika!“

On: „Ja, sedaj ko si rekla, tudi jaz voham.“

o

„Zaradi enega prepira že odhajaš?“

„Ja, k mami, a se bova vrnili!“

o

Gamlerja med seboj.

„Kako ti je všeč Beethoven?“

„Muziko ima dolgočasno, lase pa v redu.“

o

„Micka, ali nam ne bi kaj zapela?“

„Saj gostje že odhajajo.“

„Ja, a prepočasi.“

o

Vsak konec tedna moli David k Bogu: „Daj, da bom na loteriji zadel!“

Na dvajseto obletnico spet poklekne in moli tako.

Naenkrat se soba razsvetli in David zasilši glas: „David, daj mi možnost! Kupi srečko!“

o

Peter je povabljen na praznovanje. Z velikimi očmi opazuje vrsto steklenic z najboljšimi vini. Potem gre h gostitelju in mu stisne roko: „Najlepša hvala, da ste me povabili!“

„Pa ne mislite že oditi?“

„Ne, ampak hotel šem se vam zahvaliti, dokler vas lahko še spoznam.“

o

Dežuje kakor iz škafo. Pozvoni hišni zvonec. Mladi mož odpre vrata. Na njih zagleda taščo.

„Za božjo voljo, zakaj pa stojiš tu v dežju? Pojdi vendar domov!“

o

Šef nastavljenču: „Ali veste, kako bi lahko svoje možgane spravili na velikost graha?“

„Ne.“

„Napihniti bi jih morali, krepko napihniti.“

o

„No, gospa Česen, kako vam gre?“

„Še kar, le zelo tiho je postalo v hiši, odkar mi je umrla zlata ribica.“

o

V gostilni se prepirata enonožec in glušec.

Prvi: „Te bom tako nekam sunil!“

Drugi: „No, rad bi te videl.“

o

Fant dekletu: „Enkrat moraš zvedeti resnico: naše podjetje je na psu, oče me je razdedinil in jutri nam bodo zarubili avto. Ali me boš imela kljub temu vedno rada?“

„Kajpada, samó strašno te mi bo manjkalo.“

o

„Moja obleka je tako slaba,“ pravi žena možu, „da me mora imeti vsakdo za tvojo kuharico.“

„Morda, a nihče, ki pri nas je.“

o

Sodnik priči: „Po čem ste spoznali, da je bil obtoženec popolnoma pijan?“

„Stala sva na postaji. Naenkrat je vrgel v poštni nabiralnik kovanec, pogledal na postajno uro in rekel: ‚Spet sem se zredil za dve kil.‘“

o

„Natakar, juha ima tako smešen okus!“

„Zakaj se potem ne smejete?“

o

Mlada žena možu: „Grem nazaj k mami.“

„Saj nisva imela nobenega spora!“

„Vem, da ne. A moj nered me dela bolno, in kar skuham, mi ni čisto nič všeč.“

o

Družina sedi pred televizijskim aparatom. Naenkrat se gospodinja dvigne s sedeža: „Očka, ko si sedajle zazelhal, sem se spomnila, da sem pozabila zapreti garažna vrata.“

o

V avtobus stopi mož s porcioj pommies-frites v levi in s hrenovko v desni.

„To ni jedilni voz,“ se zadere voznik.

„Vem. Prav zato sem prinesel hrano s seboj.“

o

Po povratku od večerje pri znancih. On njej: „Jed je bila pod psom. Tako bi lahko tudi domá jedla.“

od doma

Po PAVLIHU

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
Viktringer Ring 26
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Ludvik Roth, 62, Offley Road, London SW9 OLS. (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 07229 - 88 3 56).

P. Jožef Lampret, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

Stanislav Gerjolj CM, Rennweg 40, 6020 Innsbruck.

Štefan Ferenčak SDB, Don-Bosco-Gasse 14, 1232 Wien XXIII.

(Tel. 0222 - 67 25 99).

Slovenski pastoralni center, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222 - 55 25 75).

Slovenski socialni urad, Seitzerg. 5/II, 1010 Wien I. (Tel. 0222 - 63 25 07).

Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

(Tel. 04762 - 37 1 24).

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. 011 - 76 22 01).

Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, Marcinelle, B-6001 Charleroi.

(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. 1 - 361 80 68).

Jože Flis, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. 1 - 253 64 43).

Stanislav Kavalar, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz. (Tel. (8) 291 85 06).

Dr. Franc Felc, Foyer Notre-Dame, 57500 Saint-Avold. (Tel. (8) 792 12 92).

Msgr. Stanko Grims, 259 bis Avenue de l'Europe,

57800 Freyming-Merlebach.

Diakon Jože Kamin, Presbytère Catholique, 1 rue de la Merle,

57800 Freyming-Merlebach. (Tel. (8) 704 77 43).

Franjo Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 - 56 66 01).

NEMČIJA

Msgr. dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Štefan Antolin, 1 Berlin 61, Methfesselstraße 43, Kolpinghaus.

(Tel. 030 - 785 30 91 do 93).

Janez Pucelj, 42 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdahler Str. 14. (Tel. 02129 - 13 92).

Vladimir Jereb, 6 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 0611 - 63 65 48).

Stanko Gajšek, 68 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Ciril Turk, 7 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 78 8 14).

Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3, 1/2. (Tel. 0841 - 34 4 74).

Jože Bucik, 89 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 97 9 13).

Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Marijan Bečan, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

NIZOZEMSKA

Vino Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. iz Nizozemske:
09-32 11 76 22 01).

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan 14, 411 38 Göteborg, (Tel. 031 - 11 54 21).

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Schaffhauserstr. 466, CH-8052 Zürich.

(Tel. Urad: 01 - 301 31 32. Zasebno: 01 - 301 44 15).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).